

Reggeli Újság

14. évfolyam

Noviszád, 1933 augusztus 6, vasárnap

183. szám

Testvérharc

folyik a germán törzs két ága között. Vad ellenségeskedéssel száll egymás szembe Ausztria és Németország és bár nem fegyverekkel küzdenek egymással, a közöttük fennálló viszonyt, másnak, mint háborusnak nem lehet nevezni. Osztrák területek felett német repülőgépek keringenek és röpcédulákat dobálnak le, hogy megbontsák az osztrák nép egységét és a kormánnyal való szembehelyezkedésre készítsék. Ilyen esetek is csak háboru alatt történnek, amikor az ellenfél repülőgépei ellenséges terület fölé repülnek és röpcédulák segítségével akarják bomlasztani a hinterland egységét.

Míg a levegőben repülőgépek röpcédulaharcot folytatnak egymással, addig a kormányok egymás alattvalóit lövöldözik át egyik országból a másikba. Igaz, hogy a német alattvalók nem a golyók gyorsaságával hagyják el Ausztriát, aminthogy hasonló a helyzet a Németországban élő osztrákokkal is, hanem gyorsvonalú sebességgel, mégis furcsa ez a játék. Sokszor egészen ártatlan embereknek kell elhagyniuk állandó lakhelyüket és kenyérkeresetük színhelyét azért, mert hazájuk kormánya más politikai nézetet vall, mint azé az országé, amelyben évek, esetleg évtizedek óta laknak.

Bármennyire furcsa és szokatlan eljárás is ez, különösen rokonnéknél, mégis megtörténik. Nem is olyan régen Bécsben és Berlinben egyaránt nagy lelkesedéssel beszéltek a német testvériségről és most ebből a nagy testvériségből valóságos testvérharc lett. Curtius és Schober, akik az osztrák-német vámunio gondolatát testté akarták varázsolni, nem gondolták azt, hogy emlékezetes berlini találkozásuk után három évvel osztrák repülőgépek fognak vadászni az Ausztria területe fölé érkező német repülőgépekre.

Európa közvéleménye élénk érdeklődéssel kíséri az osztrák fejleményeket. Több szempont játszik ennél az érdeklődésnél fontos szerepet. Így elsősorban az, hogy az osztrák kormány milyen lelkiellenállással igyekszik megakadályozni az Anschlusst, főleg azért, mert tudja, hogy Ausztriának nagy szüksége van a csatlakozás ellenes európai hatalmak jóindulatára. Az osztrák kormány ezt a szimpátiát igyekszik aprópenzre felváltani és százmillió silingest kölcsönöket ennek ellenében leszámitolni. Nagyon érdeklődik azonban Európát az is, hogy a osztrák közvélemény milyen ellenállást tanúsít a német befolyással szemben, mert ez talán még fontosabb, mint az, hogy mire szánja rá magát az osztrák kormány.

Egy poseni földműves szörnyű családirtása

Örültségi rohamában négy gyermekét meggyilkolta

Posenből jelentik: Borzalmas főmeggyilkosságot követett el egy megtévelyodött földműves. Saller Jánoson hirtelen elmebetegség tört ki és rohamában fejszével agyonütötte öt éves kislát és játszópajtását egy négyesztendős fiúcskát.

A tévelyodott ember ezután berohant lakásába és megfojtotta a négyesztendős Erzsébet leánykáját. A halottnak rózsafüzért csavart a kezére. Saller ezután kirohant a mezőre, ahol 15 esztendős fia a tehénet legeltette. Saller agyonverte a fiút, melléje keresztet tűzött a mezőre.

A szörnyű főmeggyilkosság után a tévelyodott ember elmenekült, eddig nem akadtak a nyomára. A borzalmas főmeggyilkosságot, a munkából hazatérő felesége fedezte fel.

Forradalom tört ki Cubában

Kihirdették az ostromállapotot

Newyorkból jelzik: Cuában újabb forradalom tört ki. A munkásság osztrájkjához csatlakoztak a pincérek és éttermi alkalmazottak, a közlekedési vállalatok alkalmazottai és a nyomdászok.

Aitalá os felfordulás fenyget. Rendkívül minisztertanács ült össze, amely kihirdette az ostromállapotot. Négyesztendős forradalmi letartóztatottak.

Matuskát holnap visszaadják Ausztriának

A főtárgyalásra újból kikérik a biatorbágyi merénylet

Budapestről jelentik: Matuska Szilvesztert hétfőn visszazárlítják Bécsbe. A merénylet ügyében befejezték a kihallgatásokat, szembesítéseket, az elmeorvoszakértők is betérjesztették véleményüket. A helyszíni szemle megtartása nem vált szükségessé.

Matuska Szilvesztert a főtárgyalás idejére újból kikérik Ausztriától. A főtárgyalás megtartásának ideje még bizonytalan.

Másfélmillió ember látogatta meg eddig a gödöllői cserkész tábor

Óriási idegenforgalom Budapesten

Budapestről jelentik: A cserkész világdseborival kapcsolatban a magyar fővárosban rekord idegenforgalom bonyolódik le. Budapesten több a külföldi, mint a magyar rendszámú autó. Egyre másra érkeznek a különvonatok Svájcól, Németországból, Angliából és Ausztriából.

A dseborról eddig több mint másfélmillió vendég kereste fel, ma félmillió vendégre számítanak.

A táborban rengeteg érdekes epizód játszódik le. Az indusok között például felfedeztek egy magyar cserkészt, aki törve beszéli a magyar nyelvet, viszont a legjobban lejt az indián táncokat.

A jugoszláv cserkészek kiválóan érzik magukat

teljes igyekezettel használják ki a tábor örömeit.

Baden Powell a világ főcserkésze naponta átlag kétszáz levelet kap, amelyben a legkülönbözőbb kérések és ajánlatok tömegével ostromolják. Egy ajánló például azt kívánja, hogy a főcserkész hasson oda, hogy a világ cserkészei

irtsák ki a szunyogokat.

Ma egyébként nagyszabású repülő nap és vízimutatvány lesz, azonkívül ezer más fajta szórakozás.

Tanári áthelyezések a Dunabanságban

Öfelsége a király a következő tanári áthelyezéseket eszközölte: Todorovics Rahel beográdi női reálgimnáziumi tanárjelöltet a vrbászi reálgimnáziumhoz, Strum-Juristics Mária beográdi tanárjelöltet Szomborba, Urosevics Deszanka beográdi tanárjelöltet a velikibecskerek reál gimnáziumhoz, Jányics Szevén tanárjelöltet a noviszádi fiugimnáziumhoz, Gyorgyevics Zsivojin szubotici tanárjelöltet a zajecsári reálgimnáziumhoz, Petrovics Branko bitolyi tanárjelöltet a szombori reálgimnáziumhoz, Szimics Miroszláv szmederevői tanárjelöltet Beeskerekre, Milenkovic Bozsidar szkoplyei tanítóképzői tanárt a szombori tanítóképzőbe, Pavlovics Milorád sabaci tanítóképzői tanárt Szomborba, Medenica Varvara szubotici fiu gimnáziumi tanárnőt a szubotici női reálgimnáziumhoz, Szeptánovics Dragutin szombori tanítóképzői tanárt Beogradba, Bozsino vics Jelisaveti szkoplyei tanítóképzői tanárnőt Noviszádra, Boskovic Radoszláv beográdi tanárjelöltet a noviszádi fiugimnáziumhoz, Roglics Joszip beográdi tanárjelöltet a sztaribecsei reál gimnáziumhoz, Miroszavlyevics Zsivka vrbászi reálgimnáziumi tanárnőt a szremszka mitrovici reál gimnáziumhoz, Lukics Svetolik noviszádi reálgimnáziumi tanárt az arangyelováci női gimnáziumhoz, Nikolic Milán beeskerek tanárt a pristinai gimnáziumhoz, Gyorgyevics Mihajlo velikakikindai reálgimnáziumi igazgatót a szubotici leánygimnáziumhoz, Szeptánovics Velimir szremszka karlovcii női reálgimnáziumi igazgatót a szubotici fiugimnáziumhoz, dr. Szinics Dobrila noviszádi leánygimnáziumi tanárnőt a beográdi női reálgimnáziumhoz és Milicevics Alekszandar pozsarváci reálgimnáziumi tanárt a noviszádi fiugimnáziumhoz.

Aksamovics djakovói püspök Noviszádon

A püspök látogatást tett a báni hivatalban

Dr. Aksamovics Alekszandar djakovói katolikus püspök a teki-jai bucsu alkalmával tegnapelőtt Noviszádra, illetve Petrovaradinba érkezett. A tekijai bucsutemplomban tegnap ünnepi nagy mise előtt dr. Aksamovics püspök szentbeszédet tartott, amelyben Krisztus halála 1900. évfordulójának jelentőségét méltatta. A nagymise után dr. Aksamovics püspök Jalovac petrovaradini plébános kíséretében Noviszádra jött és a báni palotában látogatást tett Szekulics Bránko segédbírájánál. A segédbíráján és a püspök közel fél óra hosszat beszélgettek, utána a püspök visszatért a petrovaradini plébániára, ahonnan a tegnapi nap folyamán visszautazott Djakovóra.

A feketési református árvaház tíz éves jubileumi ünnepélye

Szeptember 10-én lesz az ünnepély

A feketési református árvaház tíz éves jubileumát, melyet augusztus 27-ére terveztek, elhalasztották szeptember 10-re. Az elhalasztást az az okból szükségessé, hogy egy akkor nagy nemzetközi gyűlés lesz Noviszádon, melynek előkelő külföldi résztvevői az árvaházi ünnepélyen részt ohajtanak venni. A vidéki vendégek számára a közlekedésügyi minisztérium a feláru vasúti kedvezményt már megadta. Az ünnepély iránt országsszerte igen nagy az érdeklődés s a vezetőség is szorgalmasan készül rá.

A „Jugoszláv Lloyd“ hajókirándulása a Szentföldre

A „Jugoszláv Lloyd“ szeptember 13-tól október 6-ig nagyszabású társas hajókirándulást szervez a Szentföldre a Kraljica Marija nevű luxusgőzösön. A kirándulók a közbeeső állomásokat is megtekinthetik. A Szentföldön hat teljes napig tartózkodnak és így a kirándulóknak alkalma lesz az idei szent évben zárandokként elvégezni az összes ájtatosságokat azokon a helyeken, ahol Krisztus született, élt, tanított és meghalt. Az utazási költségek teljes ellátással együtt 3500, 9500 vagy 10 ezer 500 dinár szerint, amint a kabinok egy, két vagy három ágyasak. Az utazási költségben bentfoglaltatnak a vonaton, auton való utazás, a lakás, szálloda költségek, belépőjegyek stb. A hajón a legteljesebb kényelem van, üzlet is, ahol a fényképezéshez szükséges anyagot be lehet szerezni és ahol a fényképeket is dolgozzák.

Az utasok kötelesek gondoskodni az angol, francia és olasz vízumról. Jelentkezni legkésőbb augusztus 15-ig lehet a következő címre: Putneski Odbor zagrebački klub zaupnika - Zagreb, Radisev

Noviszádlak Pesten a METROPOLBA szállnak!

Rákóczi-út 58.

150 kényelmes, modern szoba, hideg-meleg folyóvízzel, telefonnal, központi fűtéssel, rádióval és csengők helyett elektromos fényjelzéssel Patináshírű, kiváló konyha. Az étteremben hangulatos cigányzene. Virágoskert

Szobák 4 pengőtől!

Teljes penzio 9 pengőtől!

A szubotikai autodidakta festőművész első kiállítása

Felledezése óta rendkívül sokat fejlődött a nagyteljeségű festő

Néhány hónappal ezelőtt véletlenül terelődött rá a szubotikai közönség figyelmé Hangya Bandi aroslegényre, aki bámulatos szín és formaérzékkel minden előtanulmány nélkül csodálatosan szép képeket festett. Műbarátok vették pártfogásukba a zseniális fiatal festőt, akinek istenadta tehetségét azóta már nagynevű művészek, így többek között Hermann Lipót, a kiváló budapesti művész, fémjelézték. A fiatal festő számára pártfogói lehetővé tették, hogy egész munkásságát művészetének szentelhesse és Hangya Bandi esetje rövid pár hónap alatt olyan termékenynek bizonyult, hogy ma már csaknem száz festményei léphet első ízben a közönség elé a fiatal festő. A képek a fiatal festő meglepő haladásáról és fejlődéséről tesznek tanúságot és igazolják azt a hitet, hogy a fiatal festő magasbaívelő művészi pályán indul el.

A kiállítást minden valószínűség szerint a Városháza előcsarnokában rendezik meg, mégpedig szeptember első napjaiban. A kiállítás, amelyet nagy érdeklődéssel vár a szubotikai műértő közönség, minden valószínűség szerint lehetővé teszi Hangya Bandi számára hogy tovább tanulhasson.

A kislőkés belátása megindíthatja a gazdasági újraszületést

Az elmúlt 1932-33-as években, a fizetésképtelenségek és moratóriumok korszakában szinte automatikusan hivatkoznak a mintegy szállóigévé vált »gazdasági és pénzügyi krízisre« anélkül, hogy mélyebb megfontolás tárgyává is tennék és kiputolnák a beteges tünet tulajdonképeni kórokozóját. Pedig behatóbb vizsgálat során minden kétséget kizárólag megállapítható, hogy ez állapotok rákfenéje főleg a magas betéti kamatlábban keresendő, mert a betétesek tulkapott igényel szülik meg azt az áldatlan helyzetet, hogy a pénz közvetítő szervei, a bankok számításukat megtalálható akarva-nem akarva elviselhetetlen kamatterheket kénytelenek adósainkra róni.

Ha egy oldalpillantást vetünk a nyugati államok pénzügyi politikájára,

úgy világos meggyőződést szereztünk arról, hogy miként kell hozzáfogni a bajok orvoslásához.

Napról napra újabb és újabb értesítések jönnek a betéti kamatláb lényeges csökkentéséről, úgy hogy ma már ott tartanak, hogy pld. Hollandiában legmagasabb kamatként 1/2%-ot térítenek, míg svájci jóbónitási bankok a nálunk elhelyezett pénzek után nemcsak hogy kamatot nem fizetnek, hanem még kezelési díjat is szednek.

Adva van tehát az irány, nyitva van előttünk is az út, s hacsak némileg, egy bizonyos mértékig követnénk ezen példát, úgy nem a törvényes intézkedések, hanem a törke belátása révén érkeznénk el hamarosan az egészségesebb állapotok határához.

Szünnőben a szentai állatvész

Valószínűleg feloldják a zárlatot

Szentáról jelentik: Abból az alkalomból, hogy dr. Tkaltner noviszádi állami főállatorvos Szentán járt és Csukics Márkó szentai főállatorvossal megvizsgálta az ár alatt álló körületek állatállományát, munkatársunknak Csukics Márkó a következőket jelentette ki:

Elsősorban fontos, hogy minden ujság hozza a közönség tudomására a fertőtlenítés nagy fontosságát, melynek elvégzése nélkül nem lehet feloldani a zárlatot.

Egyébként a városi ökör és baromcsorda vézmentes. Gornyibregben is sikerült a fertőtlenítés. Ok-

mon mindössze 6 vészes lanya volt, melyből még négyet nem fertőtlenítettek s éppen ezért toldik el a zárlat feloldása.

7. 8 és 9-én lesz az utolsó vizsgálat a Csantavirtól lefelé eső szentai részen s kéri a gazdákat, legyenek ezeken a napokon otthon, mert ha sikerül feloldani 10-dikéig a zárlatot, úgy az augusztus tizenharmadikai nyári vásárt is meg lehet majd tartani.

Az állatorvosi hivatal felkéri megegyszer a gazdákat, hogy a fertőtlenítéseket lelkiismeretesen és pontosan végezzék saját érdekében.

trg 5. Csekk számla 38.400. A jelentkezésnél a költségek 25 százaléka, míg az utazás előtt az összeg maradvéka fizetendő be. Bővebb felvilágosítás a fent jelzett címen lehet kapni.

Elkészült a szentai cégtáblailetek tervezete

Szentáról jelentik: A szentai városi tanács a jóváhagyott városi illetékszabályzat alapján megkezdte a cégtáblailetek megállapító munkálatait.

A jóváhagyott illetéktervezet idevonatkozó szakasza a következő főbb tételeket tartalmazza:

Pénzügyi intézelek, bankok stb. 300-1000 dinár.

Kereskedők, nagykereskedők és patikusok 300 dinár.

Ékszerészek, droguisták 200 dinár.

Iparvállalatok és gyárak 300 dinár.

Kávéházak, vendéglők 300 dinár.

Hotellók I. osztály 600 dinár, II. osztály 300 dinár, III. osztály 200 dinár.

Büffek és hasonlóak 50-200 dinár.

Cukrászok és csemegekereskedők 50-100 dinár.

Élelmiszerüzletek 30-100 dinár.

Iparosok 15-50 dinár.

Füredők 50-100 dinár.

Orvosok, ügyvédek, mérnökök stb. 50-300 dinár.

Szállítók, ügynökök stb. 30-100 dinár.

Közjegyzők 400-700 dinár.

Eme tervezet kebelén belül lesznek az adóösszegek megállapítása s az iparhatóság a kivételi táblázatot közszemlére fogja tenni felelősség céljából. A cégtáblailetek természetesen nem a cégtábla nagysága, hanem az üzlet helye és forgalma határozza meg.

A felelősségeket érdemleges döntést végett a városi közgyűlés elé kell beértesíteni.

ÜGYNÖKÖK

kik privát feleknél jól be vannak vezetve, textil áruk eladására azonnal felvétetnek

Nagy kereseti lehetőség!

Bővebbet: **Narodni Magacin d. d. képviselet, Dunavska u. 29.**

A szombori rom. kat legényegylet műsoros Anna bálja

Ma este félkilenc órai kezdettel rendezi a szombori katolikus legényegylet műsoros Anna bálját saját helyiségeiben. A műsor a következő:

1. Kijavica, tréfa 1 felvonásban Nusic Branislavtól. Szereposztás: A férfi: Horváth Péter, a feleség: Parcesics Mária, a feleség anyja: Parcesics Etelka, a férj atyja: Matarics József, a szobalány: Zsuljevics Maca; 2. Dr. Zsganec Vinko: „Katica... Katica“, énekl az egylet vegyeskara, vezényel: Molnár Elemér; 3. Az ügyvédbojtár.

Lőrinc Miklós egyfelvonásos vígjátéka. Személyek: Ibolya: Mendler József, ügyvéd: Pastrovics Gyula, Berta kisasszony: Tordy Margit, Polgár: Kandler Nándor, gépirókisasszony: Bunoly Elzsa.

Putnoki: Ráics Ferenc, szobalány: Kudola Mariska; 4. Marschner: „Éji dal“, énekl az egyesületi vegyeskar, vezényel Molnár Elemér; 5. „Ko je na dobitu?“

Személyek: Az ur: Firány Pál, az orvos: Tancsik Mihály, a szolgál: Bukta Gyula; 6. „Csöndes Juli“ Török Rezső parasztkomédiája. Szereplők: Mária: Balázs Maca, Csuka Pista: Berkó János, Csöndes Juli: Kubik Ilona, öreg Csuka: Kémencezy József, I. vőfély: Csányi Lajos, II. vőfély: Buzik István. A két magyar darabot rendezi Radisevics Sándor, a másik kettőt Vidákovics József.

Konferál: Fancsy Gyula. A tánczenét az egyesületi jazz zenekar szolgáltatja Steiner Márton vezetésével.

— LYSOFORM CSAK FREDETI ÜVEGBEN VALÓDI. KIMERVE HÁSZONTALAN HAMISÍTVÁNY.

A noviszádi végrehajtók újabb visszaéléseit leplezte le a báni és rendőri bizottság

**Főleg a kisembereket érték a végrehajtók visszaélései
A városi javadalmi hivatalban is megindították a vizsgálatot**

Annakidején, amikor a noviszádi végrehajtókat különböző visszaélések alapján letartóztatták, a noviszádi rendőrség csak az anyag egyik részét szolgáltatotta a vizsgálóbíró rendelkezésére, míg másik részét magának tartotta meg és tekintettel arra, hogy a végrehajtók visszaéléseinek ügyében még nem sikerült egészen tisztázni a helyzetet, tovább folytatta a nyomozást.

A báni hivatal és a rendőrség külön szakértő bizottságot alakított, amelynek az volt a feladata, hogy a városi végrehajtók ügyével kapcsolatosan a legszélesebb körű nyomozást indítsa meg a visszaélések teljes tisztázása érdekében.

Ez a bizottság egyhónapi munka után igen értékes és érdekes eredményeket ért el. Az egyhónapi nyomozás most

megdőbentő adatokat szolgáltatott a nyilvánosságnak,

amelyekből azt a megállapítást lehet leszűrni, hogy a végrehajtók visszaéléseit szinte mértéktelesen végezték.

Igy lehet azután magyarázatot találni arra a kezdetben szinte csodálatosnak látszó körülményre, hogy kiszűrésű hivatalnokok tüntető gyorsasággal annyira rendezett anyagi viszonyok közé kerültek, hogy 100—150.000 dináros készpénzzel házakat vettek és építettek maguknak és hogy 100 ezer dináros kölcsönöket tudtak nyújtani a hozzájuk fordulónak.

A bizottság azt is megállapította, hogy

a végrehajtók különösképpen a szegényebb néposztállyal szemben követték el manipulációkat és itt kíméletlen magatartásukkal és arrogáns fellépésükkel mélységes és osztatlan ellenszenvet keltettek személyük iránt.

Csak természetes, hogy az intelligensebb középosztály embereivel szemben nem járhattak el annyira szabadon és kíméletlenül, mint amazokkal szemben.

A végrehajtók eljárása miatt többen felkeresték Boksán Radivoj városi adóügyi tanácsnokot és helyettesét Kiss Gyulát, a tanácsnokok a panaszosokat mindig a rendőrséghez és a bírósághoz utasították, mivel a végrehajtók sohasem adtak nyugtákat az így felvett összegekről és így a károsultaknak semmiféle közvetlen bizonyítékuk nem volt.

A bizottság egyébként eddig

részben megállapította, hogy kik azok a személyek, akiket a városi végrehajtók megkárosítottak.

Eszerint Kikos Jován a követ-

kező személyektől felvett összeget sikkasztotta el: Veljkovics Andrija, Jeftics Lázár, Sztanojcsics Zsivojin, Gyomparics Ilja, Kolozsinszki Dimitrije, Szremsevics Nikola, Petrovics Nikola, Ivics Szvetozár, Mijatovics Mile, Veszelinovics Triva, Spitzer Dezső, Tanasar Drágó és Ivansevics Natália. Kikos a városi pénztár kárára 8213 dinárt, a báni hivatali pénztár kárára 5562, a kórház kárára 508, a rendőrigazgatóság kárára 308, a bányai hivatalnoki alap kárára pedig 1603 dinárt, összesen 16.152 dinár sikkasztott.

A lajstrom egyelőre még nem végleges, mert mindig újabb és újabb feljelentések érkeznek.

Csurcsin Száva végrehajtó lajstromán a következő áldozatok szerepelnek: Kralj Iván, Rákics Sztóján, Koch József, Paljaeski Jelena, Kiss Lidia, Gausz Károly, Papis Milos és Ivansevics Natália.

Hobrák Károly listáján Veszelic Ljubomir, Gyokics Vukasin, Veisz Béla, Schmidt Lázár, Petrovics Jován, Kott Gyula, Fischer Jakab, Sztapárszki Milán, özvegy

Léderer Fanni, Vladovics Száva, Szilbáski Ráda és Mayer Sarolta szerepelnek, akiktől Hobrát 8542 dinárt vett fel és az összeget el-sikkasztotta. Természetesen ez a lajstrom sem végleges még, mert újabb jelentések következtében még egyre bővül azoknak a névsora, akiknek kárára a végrehajtó visszaéléseket követett el.

Rupp Gyula a nyomozás adatai szerint különböző személyektől 5 ezer 605 dinárt vett fel.

Az újabb megállapított összegek teljesen külön állnak azoktól, amelyeket a törvényszéki vizsgálat folyamán megállapítottak,

ezek a számok azonban nem tekinthetők végleges összegeknek, tekintve, hogy a nyomozás még nem állapíthatta meg mindazokat az eseteket, amelyekben a végrehajtók visszaéltek helyzetükkel.

Az állam, a város, a rendőrigazgatóság, kórház és más közintézmények, valamint egyesületek kárára elkövetett visszaélések összegét még nem sikerült pontosan megállapítani.

A városi javadalmi hivatalban is folyik a vizsgálat

A végrehajtók visszaéléseivel kapcsolatban a bányai és rendőrségi bizottság az összes városi hivatalokban nyomozást folytat annak megállapítására, hogy nem történt-e esetleg itt is valami visszaélés. Így többek között a bizottság vizsgálatot indított a városi javadalmi hivatalban is, ahol különböző gyanúok merültek fel. A nyomozó hatóságoknak ugyanis olyan hírek jutottak tudomására, amelyek arról számoltak be, hogy azok a javadalmi közegek, akik a piacokon, a városi

kapuknál és általában a város különböző helyein teljesítettek vizsgálatot,

a különböző illetékek blokkjaival követték el szabálytalanságokat.

A tisztviselők állítólag számozatlan blokkokat adtak ki, amelyekhez a városi javadalmi hivatalban jutottak. Ebben az ügyben is megindult a nyomozás, amelynek eredménye elé nagy várakozással tekint a város közönsége.

A gyermekmenhely helyett katonaságot kér Sztarakanizsa

Sztarakanizsáról jelentik: Sztarakanizsának egyik legfontosabb intézménye a régi szegényházban elhelyezett gyermekmenhely volt, ahol több, mint száz szegény apátlan, vagy anyátlan kisgyermeket neveltek fel és készítettek elő az életre. A szociálpolitikai minisztérium egyik újabb határozatával több ilyen gyermekmenhelyet a sztáranizsaival együtt áthelyezett Racsára, ahol összpontosítják azokat, ezzel nagyobb fokú megtakarítást sikerül elérni és pedagógiai is előnyök származnak. A gyermekmenhely Sztarakanizsáról már a közeljövőben valószínűleg még a hét folyamán

véglegesen elköltözik. A héten megtartott városi képviselőtestületi közgyűlésen Vörgics Szlávko polgármester programbeszédjében kifejtette, hogy lépéseket fog megtenni, hogy az elveszett fontos intézmény helyett, miután nagy épülettömb áll rendelkezésre, katonaságot kapjon Sztarakanizsa. Sztarakanizsának ezzel egy régi terve valószínűleg és minden valószínűség szerint sikerülni is fog legalább egy század katonaságot Sztarakanizsán elhelyezni.

A héten megtartott városi képviselőtestületi közgyűlésen, amelyet már az ujonnan kinevezett képviselőtestületi tagokkal tartották meg,

Persil

Oly egyszerű a Persillel való mosás! A Persilt hidegen feloldjuk, a fehérneműt 1/2 órát főzzük és azután meleg és hidegvízben alaposan kiöblítjük. Persil hófehérre mos és óvja drága fehérneműjét.

a tárgysorozaton szerepelt Dr. Dömötör Miksa városi orvos nyugdíjaztatása is, amit azonban a képviselőtestület Schaffer Ernő felszólására, tekintettel a köztisztletben álló főorvos szerzett jogainál fogva nem fogadott el. Pánics Antonije volt polgármester nyugdíját egyhónapos gulag az új szabályrendelet értelmében elfogadták. A város pénzügyi helyzete annyira rossz állapotban van, hogy a városi tisztviselők már három hónapja nem kaphatták meg járadékaikat. Hogy a városnak ezt a zilált anyagi helyzetét rendezzék, elhatározták, hogy 200.000 dináros bankkölcsönt vesznek fel. A közgyűlés elfogadta az indítványt, hogy a Sztára- és Novakanizsát összekötő tiszahidat nem adják ki bérbe, hanem a város házikézelésben tartja meg, azt sztáranizsai munkásokkal és iparosokkal hozatja rendbe és azon lesz, hogy mielőbb átadja a forgalomnak.

A közgyűlés ezután még Tanaszjevics Száva rendőrfőnöknek különféle illetékek beszedéséért havi 500 dinár külön tiszteletdíjat szavazott meg. Az anyakönyvi teendők vezetésével Tatics Alekszandar főjegyzőt bízták meg. A közgyűlés előtt kijelölték az egyes bizottságok tagjait akik a következők: Hidügy: Milkó József, Schaffer István, Terzin Nénád. Tiszügy: Petrovics Jefta és Turnaics Milos. Szegényügy: Turnaics Milos, Jóna Gyula és Molnár Lukács. Jogügy: Dr. Solti Imre, dr. Losonc Ede és Knezsevics Luka. Pénzügy: Turnaics Milos, Milkó József, Divlyán Nénád és Petrovics Jefta. Gazdasági: Karapandzsija Gyura, Bogoszávlyev Gy. Milán, Szecsei Orbán Stojanovics Markó, Tyurcsics Mita, Molnár Lukács. Építkezési: Milkó József, dr. Dömötör Miksa, Apró István. Iskolaszék: Horváth János plébános, Terzin Nénád, Tyurcsics Mita, Dobos József és Petrovics Jefta. Arverés: Schaffer Ernő, Knezsevics Luka, Turnaics Milos, Krunics Mita, Molnár Lukács.

— Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz szabadabb teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet.

Egyházi fejedelmek az odzsaci eucharisztikus kongresszuson

Valószínűleg megjelenik Rodics Rafael beográdi érsek, a pápai nuncius és több főpap is

Odzsaciról jelentik: A folyó hó 14, 15 és 16-án megtartandó eucharisztikus kongresszusra vonatkozólag sikerült újabb adatokat beszerezni. Ezek szerint a főpapok fogadtatása, amennyiben Budánovics püspök egyedül érkezik, 14-én délután 5 óra 15 perckor lesz az odzsacii nagyszállóban. Amennyiben ellenben a pápai nuncius is jön, úgy Budánovics püspök Noviszádra utazik és a nunciussal együtt a noviszádi vonattal este 7 óra 16 perckor érkezik Odzsacira. Az utóbbi esetben az eucharisztikus kongresszus ünnepeles megnyitása nem 7 órakor, hanem este 8 órakor történik. Az imádás alatt több nyelven prédikálnak és pedig sokac nyelven a bácsi guardián Pater Gaudentius, magyarul Hervanek Ede bogojevói plébános és német nyelven Wildmann György novapalánkai plébános fog beszélni. Egyben a résztvevőknek alkalmuk lesz a »Kereszt jegyében« című gyönyörű német filmben gyönyörködni, amelyet ez alkalommal először mutatnak be Jugoszláviában.

15-én reggel öt órakor az odzsacii híveknek tartanak szentmisét, hogy ezek mennél hamarabb hazameheszenek a vendégeikhez. Ezen mise alatt a parabutyi templomi énekkar énekel. A 6 órai misén a szuboticiai szent Teréz templom »Cecilia« énekkara működik közre, a 7 órai misén a bogojevói templomi énekkar, a 8 órai misén pedig a palánkai templomi énekkar. Hat órakor a sokácok, 7 órakor a magyarok és 8 órakor a németek részére tartanak szentmisét.

Délelőtt fél 10 órakor a vásártéren tábori mise lesz. Rodics Rafael beográdi érsek, a pápai nuncius, Budánovics püspök és az apátok virággal díszített ötös és négyes fogaton érkeznek a tábori mise színhelyére. A tábori mise résztvevői a következőképpen csoportosulnak: a németek az oltár előtt, a magyarok a temetővel szemben, a sokácok és bunyevácok a község felé fognak felállni. A szelencei szlovákok a temető kapujánál gyülekeznek. A tábori misét Budánovics püspök celebrálja teljes ornátusban, fényes segédlettel.

A tábori mise után tartják a nagy gyűlést. Budánovics püspök és a többi egyházi és világi méltóságok a németeknél maradnak. A németek elnöke Würtz Pál odzsacii esperes-plébános lesz, az egyházi szónok Pootz György bukini plébános, a világi szónok pedig Dr. Offenberger Ferenc nyugdíjazott szombori pénzügyi tanácsos. A bunyevácok elnöke Dr. Tumbász Blaskó pápai prélátus, a világi szónok Dr. Iván Avramovics szombori közjegyző. A magyarok elnöke Virág István horgosi plébános, az egyházi szónok Szabó Dénes Kanizsáról, a világi szónok Meggyessi Ferenc noviszádi nyugalmazott főgimnáziumi igazgató.

Az eucharisztikus körmenethez a résztvevők délután 3 órakor állnak fel. A Kralja Alekszandra utcán végig a németek, a Presztolonaszlednika Petra utcában az iskolától Dr. Ertl házáig a bunyevácok és innen

a kis állomásig a magyarok fognak állni. Pont négy órakor rövid harangszó megindítja a körmenetet. Az élén a bunyevácok mennek. A résztvevők nyolcas sorokban a templom előtt elvonulnak, ahol oltárt állítanak fel és ezen lesz az oltáriszentelés. Az oltár mellett tribünön az egyházi méltóságok és más illusztris vendégek foglalnak helyet. A menetben fehérruhás lányok, a papság, a községi előjáróság és a küldöttek lépnek fel. A menetet az odzsacii önkéntes tisztozkodók egy díszszakasza zárja be. A menet kb. 6 óráig tart

Az országos református egyház tanácsának és az esperességek tisztviselőinek megválasztása

Az országos református egyház a püspök és főpáterek megválasztása után, most az országos egyház többi vezetőit választja meg

A felekezeti református főesperesi hivatal már szétküldte a szervezési formákat az egyes egyházközségeknek. Ebben a második választási menében megválasztják az országos egyháztanács öt egyházi és öt világi, tehát összesen tíz tagját, továbbá két jegyzőt, egy jogi képviselőt és egy országos elnököt. A szavazó jegyeket e hó 31-ig kell a felekezeti esperesi hivatalnak beküldeni. A szavazójegyeket szeptember első napjaiban Vrbászon fogják megszámlálni és az eredményt nyilvánosságra hozni.

Esperességi választások

Az esperességi választásokat röviddel az országos egyházi választások után, szeptemberben tartják meg az egyes esperességek saját hatáskörükben. A négy esperesség mindegyike egy-egy esperest, esperességi gondnokot, két-két esperességi tanácsost, egy egy jegyzőt, jogi képviselőt és pénztárost választ. A választások kimenetelére nagy várakozással tekint az országos református népe.

A törvényszéki tanács megerősítette a csurugi rablógyilkossággal gyanúsítottak vizsgálati fogságát

Megírta a Reggeli Újság, hogy a noviszádi törvényszék vizsgálóbírája elrendelte Gyurgyev Gyuka csurugi volt községi gyepmester és Sztepanov Bosko csurugi pásztorlegény ellen a vizsgálati fogságot. A gyanúsítottak a vizsgálati fogság elrendelése ellen fellebbezést jelentettek be és a fellebbezést tegnap tárgyalta a törvény-

szék büntető tanácsa.

A büntető tanács úgy határozott, hogy a felfolyamodásnak nem tesz eleget és így megerősítette a vizsgálati fogságról szóló végzést. Gyurgyev Gyuka és Sztepanov Bosko eszerint a főtárgyalásig vizsgálati fogságban maradnak.

Felfüggesztették állása alól Boksán Radivoj noviszádi városi adóügyi tanácsnokot és helyettesét Kiss Gyulát

Noviszád város közigazgatási bizottságának fegyelmi választmányja tegnap délből ülést tartott, amelyen Boksán Radivoj városi tanácsnok és Kiss Gyula helyettes tanácsnok fegyelmi ügyeivel foglalkozott. Mivel a városi szabályrendelet szerint fel kell függeszteni állásuk alól azokat a tisztviselőket, akik vizsgálati fogságban vannak, a fegyelmi választmány úgy határozott, hogy mindkét városi főtisztviselő ellen megindítja

a fegyelmit megelőző vizsgálatot s egyúttal felfüggeszti őket állásuk alól. A városi adóhivatal mint megírta, Rákics Radenko árvászéki tanácsnok és Haberbush István főszámvevő veszik át.

Ingyen előhívja negatívjait Fotó Rózsa speciális műterme, Noviszád, Futaki ut 5. Ugyanott készülnek a legjobb kópiák és nagyítások.

Rádiókészülék 12 havi részletre

ORION 7037-es 3+1 csöves árnyékolt-rácsú hálózati készülék

beépített elektrodinamikus hangszóróval. Egygombos kezelés, hangszínezékszabályozó, 200-2000 méteres hullámhossz, átkapcsolható, a skálán leolvasható és beállítható adóállomások, legmagasabb fokú szelektivitás, csodaszép lágy hanggal.

Lényegesen olcsóbb árban, mint eddig, egy évi részletfizetésre is kapható.

KONRATH D.D.-nél

valamint az összes viziontárusítóknál

Varnava patriárka sztaribecseji fogadtatása

Jelentette már a Reggeli Újság, hogy Varnava patriárka augusztus folyamán ellátogat a bácskai püspökség területére, hogy az itteni lakosságot is megismerje. Sztaribecsejre augusztus 23-án fog megérkezni a magas vendég és az illetékesek már ki is dolgozták az ünnepélyes fogadás részleteit. Az egyházat reggel 8 óra kor fogadják a polgári és egyházi hatóságok a hívekkel együtt a szarobráni utcán. Itt a patriárka a kíséretében lévő püspökökkel együtt át fog szállni a község négyes fogatába és a Wilson utcán keresztül behajtatnak a városba. Ezen üccét ez alkalommal két díszkapuval fogják ellátni. A templomi fogadtatás részleteit is megállapították. 9 órakor püspöki istentisztelet lesz, majd a patriárka fog szentbeszédet tartani. Utána a patriárka fogadja az üdvözléseket. Délből társasbéd. A görkel. hitközség elküldte a környéki községeknek is a meghívókat.

Lezuhant egy sztratoszféra repülő

Sem a pilótának, sem a készüléknek nem történt baja

Csikágóból jelentik: Helyi időszámítás szerint tegnap reggel 4 órakor Sedl hadnagy felszállt, hogy a sztratoszférába repüljön. A léggömb szűkebb sebességgel emelkedett fel és hamarosan eltűnt a nézők szemei elől.

Tíz perccel az indulás után telefonon közölték a repülőtér parancsnokságával, hogy egy közeli pályaudvar mellett, az egyik utkeresztződésnél

a léggömb lezuhant.

A repülőtér vezetői és a tömeg a lezuhás színhelyére sietett és a jelzett helyen tényleg megtalálta a léggömböt és utasát.

Sedl hadnagy elmondta, hogy mintegy 1600 méter magasságban repült, amikor a léggömböt megakart állítani, a stabilizáló szövet azonban felmondta a szolgálatot. Mindent megkísérelt, de hasztalan, a léggömb zuhanását nem tudta megakadályozni.

A zuhanás nem tett kárt sem a pilótának, sem a készülékben.

Sedl hadnagy kijelentette, hogy a legrövidebb időn belül újra megkísérli a felszállást.

HIREK

Reggel Újság

Felolós szerkesztő: TOMAN SANDOR
Főmunkatárs: SZENTELEKY KORNÉL
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novizád,
Kralja Petra ucca 30., 4. emelet. Telefon
21-37, éjeli 20-58. Szubotica, Kralja
Petra Park 10. Telefon 6-70
Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3
hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra
30 dinár, három hónapra 90 dinár. Egyes
számára hétköznapiakon fél dinár, vasár-
napon 2 dinár.
Megjelenik hétfő kivételével mindennap
reggel.

Az odzsa eucharisztikus kongresszusra augusztus 13-ától lehet jelentkezni a novizádi belterületi plébánián. Hívatalos azonban, hogy a résztvevni szándékozók minél előbb jelentkezzenek, mert ha Novizádon elégtelenség lesz, akkor a vasúti igazgatóság különvonatot indít odzsaóra.

Időjárás. A hőmérséklet Északkelet-Európában esőkent. Jugoszlávia egész területén felhős idő volt, a drinai és zetai bányáokban esővel. A hőmérséklet kissé emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Kalinovikon 10 fok, a legmagasabb Szpliben 32 fok volt.

Időjárás: Az ország északi és nyugati részén derült idő várható, helyenként felhőzettel és kevés esővel. A hőmérséklet emelkedik.

Öfelsége a király főgimnáziumára nyilvánított a szubotici női algimnáziumot. Beográdból jeleltük: Öfelsége a király a közoktatásügyi minisztérium elterjesztésére nyolc osztályos főgimnáziumára nyilvánította a szubotici női algimnáziumot.

Orvosi hír. Dr. Matijević fül, orr és gége specialista aug. 27-ig elutazott.

Új gimnáziumi igazgatók: Öfelsége a király a következő új gimnáziumi igazgatókat nevezte ki: az alekszináci gimnáziumhoz Pavelka Emilt Pancsevoról, a velgradistei gimnáziumhoz Tyuresics Lázárt Szuboticiáról, a szentai gimnáziumhoz Knezsevics Milivojt Szuboticiáról, a kikindai gimnáziumhoz dr. Szindik Iliját Beográdból, a vrsaci gimnáziumhoz dr. Kicsovics Mirast Novizádról.

Az odzsai hősök emléktáblája. Mint már jelentettük, Odzsacin mozgalom indult az odzsai elesett hősök emléktáblájának a felállításáért. Mint utólag értesültünk, ezen mozgalmat nem a Polgári Kaszinó, hanem a »Rokkant egyesület« indította meg. Ezen egyesület már hosszú idő óta e nemes terv megvalósításán dolgozik és felkérte az összes kulturális egyesületeket, hogy a keresztültiteltben támogassák. A két fekete márványtáblát Apatinból már megrendelték és azokon 160 elesett hős neve lesz megörökítve. A táblák a temető kápolna bejáratának két oldalán lesznek elhelyezve. A szüksges adatok gyűjtése sok munkába került, de a rokkantak egyesülete fáradtságát nem kimélve megbízható katonai és polgári dokumentumok alapján már az összes nevek és szüksges adatok birtokába került. A táblák beszentelése az ősz folyamán lesz.

Brádics

mester bevonult az elmegyógyintézetbe. Nagy szakállu, jellegzetes figurája nyilván hosszú időre eltűnt a novizádi utcáról.

Nem kár érte — mondják talán sokan — előbb kellett volna. Hízn boldog volt mindig.

Kár érte — mondhatják mások — hiszen nemrég szakott le az ivásról. Most már nem ártott senkinek.

Nem kár érte — vélik talán a gyerekek — kiknek hátán ott sajnó még a Brádics bácsi kurta botjának a nyoma.

Kár érte — sajnálkozhatnak rajta azok a gyerekek — akik fürgé lábokkal elkerülték a Brádics bácsi botja járását. Az igazság: — kár érte.

Mert mi még jól esik olyanokat látni. Mikor azt hishetjük, hogy holodóbbak mint mi...

(ad.)

Szentai hírek

A csütörtökön Szentán megalkult gabonaértékesítő szövetkezet megalakulását a novizádi főszövetség nem hagyta jóvá. Ennek következtében ma vasárnap délelőtt kilenc órakor új alakuló gyűlés lesz a szentai hitelszövetkezet helyiségeiben. Az alakuló gyűlésre a novizádi vezetőség tagjai is eljönnek, hogy az esetleges félreértéseket eloszlassák. A novizádi vezetőség felhívja a szentai gazdákat, hogy a mai gyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A Royal szálloda, kávéház és mozgó kapui végre újra kinyílnak. A szállodát és kávéházat Friedmann Mór a szubotici Bórány szálloda bérlője vette ki és szeptember elsején meg is nyitja. A mozi bérletéért három vállalkozó versenyezik, egyelőre még nem dönt el, ki fogja kapni. Most folynak az átalakítások és javítások s remélhető, hogy Szentá egy modern követelményeknek megfelelő szállodát, kávéházat és mozit kap.

A szentai gazdasági hivatal nyilvános árverésen adja el a koplalóban összeszedett rőzsét augusztus 14-én reggel 8 órakor a helyszínen kinn a koplalóban. — A szegényház élelmezését és fehérműmosását nyilvános árverésen adja ki a város a legelősebb vállalkozónak augusztus 11-én 10 órakor a gazdasági hivatal helyiségeiben. A vállalkozók addig is megtekinthetik a feltételeket a 87. számú szobában hivatalos órák ideje alatt. — Dr. Prehajszi Dejánt szentai városi orvost szabadsága alatt Dr. Deutsch Mihály szentai magánorvos helyettesíti a polgármester júli. 25-i határozata folytán. Most a polgármester újonnan kiadott határozatával megváltoztatta előbbi döntését és Halász dr. Jánost bízta meg a helyettesítési teendőik végzésével. Dr. Deutsch Mihály megelégedte a polgármester újabb határozatát.

A Novizádi Polg. Magy. Daloskör 6. évi augusztus 13-án, vasárnap nagy kerítéssel ünnepélyt rendez a polglövész egyesület helyiségeiben.

NAK hírek. Felkérem az alább felsorolt játékosokat, hogy e hó 6-án vasárnap délután fél 3 órakor a NAK pályán jelenjenek meg: Piusz, Muha, Georgjevics, Zunics, Wengrin, Szabó, Lerch I, Miljanski, Lerch II, Longaver, Bódi I, Buzgó I, Buzgó II, Bódi II. — Sport kapitány.

— **Füzöket, melltartókat mérlet szerinti legolcsóbban készíti: Fischer és Fia, Novizád.**

Akiknek a szívük működése rendetlen, erőködés nélküli úgy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Szívszakorvosok megállapították, hogy a Ferenc József víz szívvelszirosodásnál és billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat.

Tőzsde

A dinár árfolyama. Budapest 7.80-8.30, London 243.50.

Zürich, Beograd 7.00, Páris 2024.75, London 1718, Newyork 379, Brüsszel 27.227, Milánó 17.15, Madrid 43.2, Amsterdam 208.25, Berlin 123.20, Bécs 72.80, Prága 15.33, Varsó 57.75, Bukarest 3.08.

Novizádi terménytőzsde. Ujbuza 78 kg 2 százalék Novizád környéki 115-117.50, középbácskai 117.50-120, felsőbácskai 120-122.50, bácskai tiszai 120-122.50, felsőbánati 115-117.50, szeremi és szlavóniai 115-117.50, új árpa bácskai 64-65 kgos 66-68, zab 65-67.50, tengeri bácskai 66-68, szlavóniai 68-70, bácskai fehér 69-71, bánati 64-66, szeremi 68-70, szériai és bejai uszáj- rakomány 71-73, tiszai és dunai uszáj- rakomány 72-74, buzálszt nullás gg és g bácskai és bánati állomásról 225-245, kettős 205-225, ötös 185-205, hatos 155-175, hetes 115-125, nyolcas 57.50-62.50, szeremi és szlavóniai állomásról 220-235, kettős 200-215, ötös 180-195, hatos 150-165, hetes 115-125, nyolcas 57.50-62.50, buzakorpa jutás- kokban bácskai és szeremi 45-47.50, bánati 42.50-45.

Irányzat: Nyugodt.

Forgalom: 41 vagon.

Szombori terménytőzsde. Buza bácskai Szombor környéki 112.50-115, felsőbácskai 115-117.50, szlavóniai és szeremi 107.50-110, Tisza bácskai 120-122.50, Tisza bánati 120-122.50, bánati 112.50-115, rozs bácskai vasut 70-75, zab bácskai vasut, szeremi és szlavóniai 62.50-65, árpa bácskai és szeremi 66-68, szeremi tavaszi 72.50-75, tengeri bácskai vasut prompt 64-66, fehér bácskai vasut 70-72, bánati és bácskai hajó 70-72, bab szokvány 95-100, liszt nullás gg és g 225-24, kettős 205-220, ötös 185-200, hatos 155-175, hetes 115-125, nyolcas 57.50-67.50, korpa prompt 45-47.50.

Győződjön meg, hogy **minőség és kiszolgálás tekintetében** valamint mérsékelt árával a beográdi

RUSKI CAR

étterme és kávéháza
újából megillető renoméval
vezet

Tulajdonos: **Rácz Lajos**

— A szremszkamitrovicai törvényeszek 12 évi fegyházbüntetésre ítélte Horvát Aloiz tanítványát A szremszkamitrovicai törvényeszek tegnap tárgyalta Straka Iván ügyét, aki Horvát Aloizal együtt és külön is vakmerő betöréses lopásokat követett el. Strakát már háromszor hosszabb ideig tartó börtönbüntetésre ítélték különböző betörések és lopások miatt. A bíróság Strakát bűnösnek mondta ki és 12 évi fegyházbüntetésre ítélte.

Örvendezzen!

ITT VAN!

Ki-Ki Ki-Ki a csoda,
kifűző bonbon

Ki-Ki gyenge, kellemes, finom, tápláló, üdítő

férfi, nő és gyermek öröme.

Mindannyian enni fogjátok és ujjongani

Mert **Ki-Ki** fokozza a közérzetet

Mert **Ki-Ki** felvidítja az életet.

Topolai hírek

Eredményes razzliát tartott a topolai rendőrség, melynek vezetője Gernács Adám felismerte illetve letartóztatta Berona Miklós szekési illetőségű többszörösen körözött rovtimultu munkanélkülit. Berona az év június 11-én is Topolán járt, ahol Eber Antal gazdálkodónál munkát vállalt, előleget vett fel, majd azzal a kifogással, hogy a ruháért hazamegy, eltávozott és már másnapra virradóra Maliogyoson, Nyirádi Ferenc baromfikereskedő 2500 dinár értékű lovat ellopta és elvágatott vele Kucurára, ahol Kolompár Gyula cigányoknak eladta 400 dinárért. Az alkori nyomozás során a szekési csendőrség a lovat megtalálta és az igaz tulajdonosának visszaadta, de a lökött nyomára nem tudott akadni, míg most az augusztus 2-i razzliánál Gernács rendőrség vezető felismerte. A topolai rendőrség átadta a szekési csendőrségnek, amely az általa megnevezett cinkostársakat és orgazdákat kikutatja. A nyomozó hatóságok véleménye szerint az utóbbi időben a környékben elközvetített lopások egyik főtettese került az igazságszolgáltatás kezére. — Az élő baromfi ára nagy emelkedést mutatott a pénteki piacon, a kövér kacsa kilója 8, a kövér lud 9, a csirke 12 dinár, a tojás darabjéért 40 parát is fizettek. A felszabadult állatpiacon még nem alakultak ki a biztos árak.

— A kikindai kaszáló és sakkegyelet nagyszabású sakk-, teke- és billiárdversenyt rendez egész napot kitöltő műsorral. A kikindai kereskedelmi és iparkaszinó augusztus 20-án a sakk egyesülettel karöltve nagyszabású verseny napot rendez, melyen résztvesznek Bánát sakkegyesületei, valamint a legjobb teke és billiárd versenyzők is. A versenybizottság, melynek élén Boschán Jakab, az ország többszörös sakkbajnoka áll, elsőrangú programot dolgozott ki. Délelőtt a kaszinó helyiségében teke és billiárdverseny lesz, délután a revánssjellegű Beeskerek—Kikinda városközi sakkmérkőzést bonyolítják le. Utána a vidék sakkbajnokságát rendezik meg, amelyen Mokrin, Molin, Hajfeld, Szveti Hubert, Arangyelóvó legjobb sakkozói vesznek részt. Este szineloadás lesz, melyen Kikinda legjobb műkedvelői szerepelnek. Közreműködnek a város és a vidék dalegyetei és a Filharmonia zenekar. A díjnyertes egyesületek és egyéni versenyzők értékes jutalmatárgyakban részesülnek. A verseny nap iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Obiltes I. b.—Spárta komb. 2:1 (1:1). Barátságos.

Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorégésnél, felbűfögésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1-2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet alaposan kitisztítja az emésztőutakat.

Brádics bácsit zárt intézetbe szállították

Noviszádon mindenki ismeri Brádics bácsit. A bozontos szakállú, fafaszlikus öltözött kis öreg sokszor mosolyra késztette a könnyen derülő járókelőket, komoly haragra bősítette a hatóságok közegeit. Mert Brádics bácsi régebben alkoholista volt és bizony számtalanszor vétett a közrend, sőt néha a közszemérem ellen is.

Két esztendővel ezelőtt azonban Brádics hírneve megkomolyodott. Lemondott az ivásról. Közben mindössze egyszer engedett a barátok csábításának, tavaly, pravoszláv Karácsony napján. Hullámód hevert a Kralja Petra uccán, a mentők szállították haza.

Most ismét dolgot adott a mentőknek Brádics bácsi. Ezuttal azonban nem az alkohol ártott meg neki, hanem az élet, a józan élet, amely alkoholos mámor hijján ugylátszik semmi jót sem tartogatott Brádics bácsi számára. Néhány napja türehtetlenül viselkedett lakásán, a városi major kis zugában. Miker a mentőautó meg állt a ház előtt, Brádics bácsit szörnyű harag lepte el. Birokra kelt a mentőkkel, de persze lefogták és egyelőre bezárult mögötte az elmekőző ajtaja.

— Tisztelő-kerteket létesítenek Beceán. A sztahecsi községi képviselő-testület korábbi határozata folytán az új park mellett levő és a járási mintakerttől visszakapott községi földet 400 öles parcellákban eladja a község lehetőleg úgy, hogy ezeket a parcellákat tisztviselők vásárolják meg gyümölcsös, vagy szőlő céljára. A parcellákat augusztus 12-én délután 2 órakor fogják elárverezni nyilvános árverésen.

— Sztaribecsei iskolai hírek. Az 1926. évben született gyermekek beiratását az elemi iskolák első osztályába e hó 20-tól 31-ig fogják eszközölni naponta délután 2 órától 4 óráig az iskolai orvosi rendelőben. Az 1927. évben született gyermekeket csak az esetben írják be az iskolába, ha a szülő azt 25 dináros béléggel ellátott kérvényben kéri a szolgabirostól. A kérvényhez orvosi bizonyítványt és születési bizonyítványt kell mellékelni.

— Gyümölcsnemesítési tanfolyam. A sztariyecsei bányai faiskola vezetősége augusztus 20 és 23 között gyümölcsnemesítési tanfolyamot rendez. Jelentkezni augusztus 14-ig lehet a városházán a kettős számú szobában.

— Sztariyecsei anyakönyvi hírek. A hét folyamán született Lilenc gyermek. Házasságot kötött egy pár. Elhaltak négyen.

— Sorozatos betörések Vrbászban. Vrbászról jelentik: Csütörtökön éjféltől ismeretlen tettesek hat helyen kíséreltek meg betörést. Először Gayer Pál butorgyáros lakásában jártak a betörők. Innen néhány dollárt vittek magukkal. Ugyanazon éjjel Molter Emil postatiszt, özv. Grossmann Tódor és Krautwurst Henrik hivatalnoknál kíséreltek betörni, de nem volt ez eredményes. Hegel Jakab gazdánál egy barackfát lopasztottak meg és végül még Klein Mátás kereskedő házáat lótták meg a valamire tolvajok. Itt egy óráskamrába lopnak re és egy vizes barackot lopnak el. A nyomozás folytatódik.

Kis képek a nagy turáról

Az étkezés

Szusákon és Szpliben az ottani Putnik irodától kapott címre mentünk ebédelni. Szusákon apácák tartanak fenn konyhát, levest, főzeléket, sült húst és kenyeret 5 dinárért adnak. Az étel oly jó, hogy jobbat sehol sem lehet előállítani, legfeljebb drágábbat. Az adag viszont az olcsósága mellett oly nagy, hogy csak kevesen tudták végig enni a menüt. Szpliben nagy tányér leves, sok tésztával, főzelék, sült hus salátával és sütemény, az ebéd mellé majdnem fél kiló kenyér 7 dinárba került. A fiúk az ebéd elfogyasztása után mozdulni sem tudtak. Érdekes intézmények. Még békében alakultak. Modern, hatalmas konyhakályhák. Szpliben gázzal fűtik. Micsoda hatalmas gáz és gőz üstök. Az eszközöket és épületet jó szíví családok adományából építették és állították fel. Micsoda tisztaság. Micsoda kedvesség, micsoda szeretettel dolgoznak és látják el a szegényeket. Sok jó módu családnál sem esznek oly jól, mint ezekben a hatalmas étkezdékben, hol 5-600 embernek is van helye ülve kényelmesen enni. Vízvezeték. Minden embernek tiszta pohár. Bámulatos rend. Pedig rendező nincs. Csak pénztár, hol mindenki megveszi jegyét. Nagy kenyér, leves, főzelék 5 dinár, hús és saláta hozzá 7 dinár, ha süteményt is akar tehát 3 dinárból már jól lehet lakni. Délben és este egész búcsújárás van ott. Az egynegyedét idehaza egész bizonyos, hogy nem tudnók megenni.

Főleg a gyümölcs az, amit mindenki keresett az uton. És ebből volt

a legkevesebb. Tej, aludt tej és egyéb talában a tejtermékek szintén keresettek voltak és nem lehetett eleget előteremteni. Mindenki szerette volna, ha nagy tányér husleves várna bennünket ott, ahová beérkeztünk. Sajnos ez is ritka tápanyagunk volt, talán csak ötször volt 22 nap alatt részünk benne.

Hanem víz, az annyi kell, hogy el sem mondható. Második napon, tehát 12-én magam legalább 10 liter vizet ittam és érdekes, hogy volt ki ennél jóval többet vallott be. Likában és Dalmácia nagy részén víz nincs. Ciszternákban gyűjtik esővizet, azt talán felesleges mondanom. Sok helyen azzal rázzák le a kérést, hogy a szomszédnak van, ki 1-2 km-nyire lakik. Természetes, hogy az is a szomszédhoz küld. Ily szegény vidéken csak nagy könyörgésre adtak kevés kenyeret, vagy tejet, hisz felesleg ott, az ily szegény vidéken nincs. Itt 5-6 dinár a kenyér kilója, a tej kilója (nem literre mérjük) szintén 5-6 dinár. Ily kirándulásra fejenként 25 napra 500 dinárra volt szükség.

Tessék most sportembernek kalkulálni. Mint sport, mint turisztika, mint közszükségleti cikk, mit jelent a kerékpár.

Fojt István.

— Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknél a természetes „Ferre 36-est” keserűviz az emésztőszervek működését hatékonyan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek.

— Felhívás a vasuti és egyéb nyugdíjasok szövetsége tagjaihoz. Volt tagjaihoz és belépni szándékozóihoz. Augusztus 6-án, vasárnap délután 3 órakor a Marosfele vendéglőben tisztikar megválasztása lesz. Kérjük összes tagjainkat, hogy jelenjenek meg. Ezen összejövetelen személyi adatokat kell bementeni, a csekkszelvényeket a felvett nyugdíjról mindenki hozza el. Közölni fogjuk az eddig elért kedvezményeket is. Olvassuk a Reggeli Újságot, mert ez tájékoztat mindig egyesületünk fontosabb mozzanatairól.

A vezetőség.

— Pótvizsgák sorrendje a vrbászi középiskolákban. A vrbászi főgimnáziumban a kis és nagy érettségi, valamint a többi osztályok pótvizsgáit e hó 24-ke és 31-ke között tartják meg. A kérvényeket e hó 15-ig kell benyújtani. A polgári leányiskolában a pótvizsgákat 26 és 31-ke között tartják meg. A kérvényeket 27-ig kell az intézet igazgatójának benyújtani.

— Pálinkafőzés közben kigyulladt és elégett egy zsabalyi gazda háza. Sztrojkov Gavra zsabalyi földműves házában pénteken délután Vukobradov Bata pálinkát főzött. Vukobradov kukoricaszárral fűtötte a katlant, közben azonban annyira megrakta a tüzet, hogy a lángok belekaptak a gazda istállójába, amely meggyulladt. A lángok rövidesen átcsaptak a gazda házára is. A kivonult tűzoltóság nagy energiával látott a tűz lokalizálásához, a tűz azonban ekkorra már elpusztította az istállót is, meg a gazda házat is.

— Az elmúlt éjjel betörők jártak Vicssek Ferdo noviszádi kereskedő házában. Vicssek Ferdo noviszádi kereskedő jelentette a rendőrségen, hogy az elmúlt éjjel 10 óra tájban ismeretlen tettesek behatoltak Vojvodjanszka ucca 28. számú házába és mintegy 4000 dinár értékű ékszert és különböző értékű tárgyakat loptak. A rendőrség a lopás ügyében erélyes nyomozást indított.

— Felakasztotta magát egy erjai legény. Beeskerekről jelentik: Gyurgyev Vlada 20 éves szepszkaerjai földműves legény tegnap felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, halott volt. Gyurgyev azért vált meg az élettől, mert súlyosan összeveszett apjával és családjával már régóta haragban él.

— A basahidi Don Juan a beeskerei bíróság előtt. Beeskerekről jelentik: Csornics Száva 27 éves basahidi legény állott vádlottként Vojvodics Ivan büntető hármass tanácsa előtt. A vád szerint 1933 október 16-án az országuton megtámadta F. M. fiatalasszonyt, akin erőszakot akart elkövetni, ami az asszony ellenállása miatt nem sikerült. A tegnapi tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy teljesen részeg volt és ennek igazolására tanukat nevezett meg. A bíróság az ítélet kihirdetését augusztus 18-ra tűzte ki.

Szerkesztői üzenetek

Márc 10. Verseiben határozottan felidőztető a költői tehetség, amely azonban vers technikai szempontból még csiszolásra szorul. Lirai hangulatokról 72 soros vers a tíra rovására megy, mert túl sokat mond, keveset sejtet. Igyekezzék hangulatát tömörebben, rövidbben versbe foglalni. Azonkívül ha költői versformát választ, ragaszkodni kell a költőiséghez és a rímhez. Legjobbha a „Bucsa” című verse tesztje.

Sport

Győzött a BSK a revansmérkőzésen

BSK—VIENNA 3:1 (1:1)

Nemzetközi. Biró: Jolies

Este 9 órakor mintegy 3000 főnyi közönség előtt futottak pályára a csapatok. A BSK kezdi a játékot. A Vienna átveszi a kezdeményezést és a mérkőzés első 20 perce futball volt a legjavából. Nagyszerű huzások, testcselek, kitűnő lövések és elsőrendű védések. A BSK-t a góloktól csak Glazer soha nem látott szenzációs védése mentette meg. A 23. percben a bécsi balszélő elhúzza a védelem mellett, ideálisan centerez. Kavardás a labda ide oda pattan, végre a felugró labdát Gschweidl mellett a kapuba viázi. Ekkor még úgy látszott, hogy a Vienna gólokkal nyeri a mérkőzést. De a bécsiek technikai fölényét a BSK káprázatos gyorsasággal és néha durvasággal ellensúlyozza. A 36. percben Glisovics szabadrugását a bécsi védelem kornerra szereli. A kornert Glisovics pontosan irányítja középre. Kavardás. A csomóból Vujadinovics labba le tud lépni és kapásból fél labdájával meglepett kapus mellett csapódik a sarokba. Mezőnyjátékkal ér véget a félidő.

A második félidőben a BSK határozottan lefordulással felszólal a küzdőlemben. A 12. percben a kitűnő Surdonyát Reiner mesterien kornerra szereli. Mindenki sarokrugást vár, de a biró a közönség legnagyobb megrökönyödésére a tizenegyesre mutat. Hatalmas fűtőkoncert fogadja a biró ítélezését, de

Surdonyát ez nem izgatja és lapos éles lövéssel megszerzi a vezető gólt 2:1. A bécsi profikat letörli a biró pártoskodása és a kiméletlen játékmódor a szó szoros értelmében menekülnek a labdától. A BSK viszont hihetetlen lelkesedéssel küzd tovább. Egymást sem kimélik. Egy alkalommal Vujadinovics és Surdonya oly erővel csapnak össze, hogy Vujadinovicsot súlyos sérüléssel, véresen vitték le a pályáról. A 23. percben Reiner szereli Surdonyát. Surdonya erre beelőz a háttérbe. Általános verekedés, a közönség a pályára tódul és csak a rendőrség erőltet közbevetésének köszönhető, hogy nem történt súlyosabb incidens. A durvaságok csak akkor szűnnek meg, amikor a 28. percben Marjanovics kitör a bécsi védelem között és védhetetlen fölmagas lövéssel megszerzi a harmadik gólt. A bécsieknél Horesovszki kapus. Reiner balhátvéd és Hoffmann középfedezett játéka emelkedett ki, míg a csatársor puhasága miatt teljesen erőltet mandott.

A BSK csapata minden dicsőretet megérdemel, de le kell szoknia a felesleges durvaságokról. A kitűnő együttessel a macska ügyességű Glazer kapust kell még külön is kiemelnünk.

Jolies bíró játékvezetése minden kritikán aluli volt. Az ilyen bíraskodás a külföldön csak ártalmatlan lehet a jugoszláv futballsport jó hírnevének.

A NAK táviratilag megóvta a zemuni Spárta ellen elvesztett mérkőzését

A Noviszádi AK a mai napon táviratilag megóvta a zemuni Spárta ellen elvesztett mérkőzését. Az óvára igazolatlan játékos szerepeltetésé adott okot. Sportkörökben nagy érdekeltéssel

várják az ügy fejleményeit. Hír szerint a Spártában az egyik beográdi klub „kölesön” játékos szerepelt, a zemuni mérkőzésen.

Ifjusági nap van Szuboticán

Délután a Bácska játszik a Zsakkal az ifjuság javára

Ma, vasárnap Ifjusági sportnap lesz Szuboticán, ezért nem is tartanak más mérkőzést. A program délelőtti kezdődik. Reggel het órától déli fél egyig hét ifjusági csapat mérkőzik az ifjusági sportbizottság által kiírt serlegért. A két délelőtti győztes csapat délután 3 órakor játsza le a döntőmérkő-

zést, 4 órakor Szenta és Szubotica ifjusági válogatottjai játszanak. Negyed hatkor üdvözik az ifjusági sportbizottságot fennállásának tizedik évjubiléuma alkalmával, majd a ZsSK játszik barátságos mérkőzést a Bácskával, szintén az ifjusági sportbizottság javára.

A Temeri SK Mitrovicán. A TSK ma Mitrovicán játszik selejtező mérkőzést a mitrovicai Trgovacki csapatával. Noha a TSK Temerinben 6:0 arányban legyőzte a Trgovackit, a mai találkozó — véleményünk szerint — meg kell elégednie a minimális győzelemmel.

Az OSC Palánkán. Az OSC hosszabb szünet után ma ismét pályára lép. Ez alkalommal a Reszely serlegért folyó küzdelem keretében Palánkán az ottani »Jugoslavia« ellenfelet lesz. Az OSC felállítása a következő

Ruprich, Szutter, Wischt, Schmidt II, Weisz, Mockó (Knebl), Mitrovics Schuy, Kanyo, Redenc, Schmidt. Az OSC néhány játékosra letiltás alatt van és ezért távolmaradnak a palánkai mérkőzéstől.

Felhívás a noviszádi sofőrökhöz. Az alábbi játékosokat felkérem, hogy ma délután 3 órakor a Rádnicski pályán jelenjenek meg: Mindszenti, Kike, Szalonszki, Szvinjarev, Jovanovic, Kirsch, Szpaics, Horváth, Mériez, Herzl, Masics, Kres, Zsivics. — Intéző.

Ma Noviszádon:

Indijjai Rádnicski—Makkabi selejtező mérkőzés

A Karagyorgye pályán ma délután könnyen eldölhet az elsőosztályba jutás kérdése. A selejtező-mezőny legerősebb két csapata játszik ezuttal másodsor. Ma egy hete mint ismeretes Indijján 2:0-ra győzött a Rádnicski és a Makkabi ma délután revansot akar venni a vasárnapi vereségért.

Bizunk a revans sikerében. A Makkabi ugyan nélkülözi Schossbergert és Kacafot, mégis elég erősnek tartjuk arra, hogy megszerezze a két pontot a Rádnicskitól. Gólarány-javításról a mai

mérkőzéssel kapcsolatban aligha lehet szó, a Makkabinak nyilván be kell érnie azzal, ha legyőzi erős és nagyon komoly ellenfelét. A mai mérkőzésre a Makkabi az alábbi csapattal áll ki: Csikovics, Zahoray, Majtány, Schrack, Sarró, Novakov, Mojzesz, Inotay, Horváth, Rencsevics, Szöke.

A mérkőzés délután 5 órakor kezdődik a Karagyorgye pályán. Három órai kezdettel a NAK I. b. a Makkabi I. b. csapatával játszik előmérkőzést.

Milyen legyen a bajnoki rendszer a becskerekeli alszövetségben

Becskekerekről jelentik: A becskerekeli labdarugó alszövetség igazgatóválasztmánya elhatározta, hogy konferenciákat hív össze a bajnoki mérkőzések rendszerének megvitatására. Az első értekezletet péntek este tartották meg este 8 órakor az alszövetség helyiségében. Az egyetemes értekezleten Raics Vladimír elnökelt és úgy határozta, hogy megmaradnak a régi bajnoki beosztás mellett. Végleges döntés majd a többi városokban tartandó értekezlet után várható. A második alkalommal augusztus 6-án

este 8 órakor Kikindán a Nemzeti szállóban tartják. Delegátusok: Dr. Haszlinger Miklós és Klein. A harmadikat augusztus 12-én este 9 órakor Vrsacón a Glücksmann szállóban tartják. Kiküldöttek: Grujin és Miseskovics. A negyediket Pansevon augusztus 13-án 10 órakor a Beograd szállóban tartják. Kiküldöttek: Grujin és Bolmavac. Az értekezlet csoportok egyesületeit felhívja az alszövetség, hogy az értekezleten vegyenek részt.

A tiszai csoport a JNSz-hez fordult segítségért az új beosztás ügyében

Életszámemelést kérnek és nem csökkentést

Szentáról jelentik: Pénteken délután a tiszai csoport a Szentai AK felhívására klubközi értekezletet tartott. Napirendre került a szubotici alszövetség igazgatótanácsának július 21-i döntése, mely szerint a szubotici alszövetség területén működő vidéki csapatok együttesen nem két csoportra, hanem háromra lesznek felosztva. Miután eme helytelen felosztás következtében a tiszai csoportban maradt kluboknak a Szentai AK-nak, Rádnicskinak, Plava Zvezdának, Molacnak, becsői Gradjanszkinak és csantaviri Triglavnak fejlődése el van vágva egy anyagi, mint erkölcsi tekintetben, a felsorolt klubok Vartus (SzAK) indítványára még a pénteki nap folyamán a következő tartalmu panaszt küldték a JNSz-hez: Sérélmesnek találják a tiszai csoport elsőosztályu csapatai a július 21-i szubotici igazgatósági döntést és kérik annak sürgős megváltoztatását olyképpen, hogy maradjon meg a tiszai és dunai csoport, 10—10 elsőosztályu klubbal. Tervezetük szerint a tiszai csoportban lennének: 1. a teljes idejű elsőosztály, tehát a SzAK, Rádnicski, Ada, Be-

esej, Topola, Csantavir, VSC és Dulcis; 2. a másodosztályu bajnok Molac és 3. Felketics, mint a középbácskai másodosztályu bajnok. A dunai csoport a következőképpen állana: Tri Zvezde, szombori Sport, szombori Szlavia, Zsak, Szombori AK, Odszaci, Bezdán, Bajmok, Crvenka, Moravica, Panaszukat azon indokkal támaszják alá, hogy ha csak hat egyesület marad a tiszai csoport első osztályában, akkor csupán öt-öt jövendőmező bajnoki mérkőzés jutna az egyes csapatoknak otthon, amiből természetesen nem élhet meg egyetlen klub sem a mai rossz gazdasági viszonyok között. Barátságos mérkőzés pedig mindig ráfizetéssel végződik. Azonkívül, ha csak hatan vannak, egy elvesztett mérkőzés szinte behozhatatlan, míg ha rendes hosszú mezőny játszik, a csapatoknak nem pillanatnyi jó vagy rossz formája dönti el a bajnokság kérdését.

Elhatározták még a tiszai csoport klubjainak kiküldöttei, hogy amennyiben a JNSz sem hallgatja meg panaszukat, úgy rendkívüli közgyűlés elé viszik az egész ügyet.

A szubotici alszövetség igazgatótanácsa péntek este ülést tartott, amelyen több fontos ügyet tárgyalnak

Az igazgatótanács elhatározta, hogy ezúttal ajándékoz az alszövetség jubiláló ifjusági sportbizottságnak. Elutasították a Szentai AK óvását, amely a Tri Zvezdével szemben elvesztett mérkőzés ellen nyújtott be. Az apatini Tri Zvezde és az oszijekai Hajduk ligaselejtező mérkőzésre Szegedinszki Nesztort küldték ki.

A tanács elutasította a szombori Rádnicski és a szombori Zsak kérelmét, hogy a szombori csapatok külön játszassanak a bajnokságért. Végül felfüggesztették a moravici Krivaja játé-

jogát, mert nem fizette ki tartozását a szombori Sportnak. A Szobrani AK-ot háromhavi játéktiltással és 200 dinár büntetéssel sújtotta, mert igazolatlan játékos szerepeltetését.

A noviszádi Spárta felkéri az alábbi játékosokat, hogy vasárnap délután 2 óra 30 perckor jelenjenek meg a pályán: Mojzesz II, Szugyin III, Brezsán II, Sántha, Brezsán I, Sztricssevics, Nagy Gy., Szénási III, Bartha II, Csauth, Karaba, Pollák, Lukács I. — Intéző.

Modern kölcsönkönyvtár Szubotica, Strossmayerova ulica 16.
Tisztviselőknek, iparosoknak és munkásoknak kedvezmény!!!

LIFKA KERT MOZI

Hétfőtől—szerdáig
LILIAN HARVEY
HANS ALBERS látványos kiállítású operettje
QUICK
Világhírű varietéművész és egy törékeny édes lányka izzó szerelmi kalandja
Legközelebb: Szubotican először! Ujdonság!
Eggeri Mária
a tüneményes hangú szőke csalogány felléptével
Egy éj a Grand Hotelben

Eladó

Noviszádon TRAFIK jóforgalmu helyen, betegség miatt átadó. Cim a noviszádi kiadóban 2100
LEGUJABB szabadalmazott borcsapokat szállítja csak viszonteladóknek — Ehrlich József, Szombor. 3276
Takaréktűzhelyek, vasalószénpárherdek legolcsóbban, jótállással, minden darabon **Csányi Zoltán** Noviszád, felirással kapható Zseljeznicska ucca 91, a vasut állomás közelében. 2268

Eladó ház, mely áll két szoba, konyha, mellékhelyiségekből, dupla pékemencéből, péksegnek alkalmas. Az 1. hoid telek fele szőlővel van beültetve. Cim: Adamovics telep I. csoport 118.

ELADO Aleksandar Adamovics ucca 38 számú telek. Bővebb felvilágosítást ad: Pászthy, Katolticka-porta 3288

VEGYESKERESKEDÉS, Noviszádon, jól bevezetett, eladó. Vaszics Dragomir, Noviszád, Kneza Milosa 11. 3283

Ház eladó, strandhoz közel. Két szoba, előszoba konyha, speiz, pince. Ravanicska 38. Noviszád. 3273

Háztelek eladása. Noviszádon a Futaki uton a Kálvária közelében, villamos megálló előtt 4 telek, mindegyike 306□ öl kiterjedésben, olcsón eladó. Közlebbi felvilágosítást ad Bosnjakovics és Radics ingatlantorgalmi irodája, Noviszád, Kralja Petra ul. 19. 3291

A kitünő hírnévnek örvendő
NOVISADI GYORS- és GÉPIROSKOLÁBAN
a tanítás szept. 4-én kezdődik.
PROSPEKTUST készséggel küld, vidéki tanítványok olcsó és jó ellátásáról gondoskodik
GÜNSZ BLANKA
igazgató
Noviszád, Petra Zrinjskog ul. 16.
3286

Szubotican két ház
nem messze a központtól
igen olcsón eladó
Cim: Vukovicseva ul. 30. 3279

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap
egy szó 1 dinár, NAGY BETCS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

APOLLO

Pentek—szombat—vasárnap
Világiskerek sorozata Leszállított nyári helyekkel
Gál Franciska első filmje
PAPRIKA
Paul Hörbiger, Paul Heidemann.
FOX HIRADO
szennációs ujdonságokkal
1. WILLY POST VILÁGKÖRÜL REPÜLŐUTJA
2. A NÉGYHATALMI KONFERENCIA
3. JULIUS 14. PÁRISBAN

Kiadó

Két szobából álló irodahelyiség, mellékhelyiségekkel együtt kiadó. Ludvig József, Noviszád, Kralja Aleksandra 19. 3276
LAKÁS, szoba konyha, éléskamra, fürdőszobából álló. aug. 15-re kiadó. Futaki u. 9. sz. alatt, Noviszád. 3243

Foglalkozás

Órakovvelést és új könyvelések felelőtlenségét jufányosan végzem. Cim Kardos kirdetöben. 3248

Órajavitásait legolcsóbban vezzi jótállás mellett Györi Dezsö óras, Noviszád, Zseljeznicska 35. 3292

Singer varrógép tulajdonosok figyelmébe. Bačka-Topolan a csirkepiacon a Hajnal házban I. hó 14-én INGYENES varró és himző tanfolyam kezdődik. — Beiratkozni lehet Pásztori István helyi képviselőnél. 3279

Allást keres

Jömegjelenésű negyvenöt éves özevgy, magyar, német, szerb nyelvben jártas házvezetőnői, házmesternői állást keres vagy irodakaritást vállal. Cim a kiadóban. 3253

Gyermektelen házaspár, a férj mechanikus, hazmesteri állást keres. Szives megkereséseket a kiadóhivatall továbbít. 3249

Végzett földirtokos, szőlő és gyümölcs termelő, 25 éves, november 1-re állást keres. Cim: Molnár László, Palló Poste Restante. 237

Szorgalmas, józanéletű nős egyén, az összes rakatári munkákban jártas, biciklizni tud, vállalna bármilyen munkát, elmenne kocsisnak, házi szolgálónak. Góbor Péter, Noviszád, Slikara Novaka Radonica 6. 3264

HIRDESSZEN
a Reggeli Újságban

Arena-Mozi, Sombor

Aug. 6—7—8 Vasárnaptól—keddig
Wallace Beery és Jackie Cooper
az új Jackie Coogan szenzációs német nyelvű tonifilmje
SAMPION
a szezon kimagasló eseménye!
Érdekes kísérő műsorral

Gyermektelen házaspár keres kisebb magányos házat kerttel Cim: Noviszád, Zseljeznicska 39. 3280

Makdaralót, használt, de jókarban levő, megvételre keresek. Fehér György, Noviszád, Masarykova 20. 3271

Különítele

22— dinár
100 kgr. száraz aprított parkett hulladék tűzifa házhoz szállítva. Mindennemű tezfát vagontételekben bármely állomásra és itteni településekről kicsinyben a legolcsóbb ár mellett szállítunk. Kerjen arajanlatot. Vujkovics J. és Társa, Szubotica, Jukičeva ulica 11. Telefon 8—69. 249

TISZTELETTEL ÉRTE-SÍTEM a nagyrabecsült közönséget, hogy Daničević put (Szegedi ut) sarkan volt Vujkovics-tele vendéglőt megnyitottam, amelyet teljesen átalakítottam, úgy hogy a mélyen tisztelt közönség igényeit minden tekintetben ki tudom elégíteni. Elosrendu házi konyha, kitünő borok literje 6—dinár. Abonensek felvételnek. Kérem a nb. közönség szives pártfogását, tisztelettel POSA JULIANNA.

Kerékpár-gumik

külső, prima holland gyártmányu 65 dinár „Ardilla” kerékpárüzletben, Strossmayerova ul. 16. Szubotica. 278

Megrendelhető a Reggeli Újság kiadóhivatala úján

A kiadásért telet Blazsek Ferenc. — Nyomatott az Uránia nyomdai műintézet és kiadóvállalat, Komlós Marton, körforgogépan, Noviszádon

Ravatalozók...

A Kalangya ezévi júliusi számában »Vic-nális irodalom« címen cikk jelent meg Havas Emil tollából. A cikkíró ebben az írásában a jugoszláviai magyar elbeszélők Szenteleky Kornél szerkesztésében megjelent antológiájáról, az »Ákácok alatt«-ról elmélkedve, Szenteleky Kornél irodalmi elgondolását veszi bírálathoz alá. Szenteleky Kornél ugyanott, mindjárt meg is adta válaszáat Havas Emil cikkére. Mindenki, aki a két cikket elolvasta, bizonyára azzal a meggyőződéssel lett gazdagabb, hogy Szenteleky elgondolása nemcsak érveinek színdús sokaságával, hanem főként a minden szavából lóbogó áradó eszményi kulturáltságával, az életvalóságok emelkedettebb és ezért igazabb rá-találásával valóban a helyes utat járja — az ákácok alatt.

A két cikk így, egymás mellett, ezenfelül megdöbbentő erővel világít rá irodalmunk, de egész kultúrátörékvésünk — ugylátszik — ki-ujuló, két, teljesen ellentétes irányára. Nem kétséges azonban, hogy a Havas Emilek próbálkozása végre teljes defektust kap, mert alkal-mat ad a Kalangyának arra, hogy bizonyítsa eredeti elgondolásának egyedül helyes (és bi-zony már éppen a Havas Emilek által kissé vak-vágányra tolódot), a világszerte lávában izzó új emberi meglátások keresztütlében is helyét nemcsak megállni tudó, hanem népréteg élet-be való emelésével életjogos teremtő igazát is!

Legyünk tisztában már egyszer a dolgok-kal... A világ megváltozott. Európa civilizá-ciósi erői kiapadtak. A nagytőke, Európa büsz-ke nagyságának, világlefletti uralmának, az egész tizenkilencedik század görögtüzes önbizal-mának, rádióra szerelt kulturájának ez a kényu-ra — nagybeteg. Európa civilizációs felemelke-dése, termelő erejének fejlettsége s a gyarma-tosító államgondolat, mind válságba jutott. A gyarmatosító Európa igazi tragédiája azonban nem az, hogy a világháború alatt elszegényedett s hogy a legázott világrészek éppen olyan pon-tosan élő gázokkal és remekül irányítható mo-toros ágyakkal és akadályt nem ismerő, földfe-léti légi flottákkal néznek és sandítanak visz-sza, mint órájuk Európa, hanem az a hallatlan kulturális leromlás, ami egy-két konczú jelszónál tovább nem jutott. Európa ma kulturában kétségbeesetten szegény. A nagytőke civilizációs feltörékvésében a tizenkilencedik század kultu-ráját egy szociális bajoktól vérbeteg demokrá-cia, majd egy hazug, gerinctelen liberalizmus szabad érvényesülést hízegő, lényegében min-dent szabadjára engedő: »általános emberik« fá-sultság már minden mindegy szabad lezüllesé-be süllyesztette. A liberalizmus tehetetlenségé-ben a szociális bajokat az egyéni önzés, a fel-szabadított ösztönök tobzódásába akarta ful-lasztani. Az »általános emberik« ekkor aratta legszebb győzelmeit. A nő emancipációja bor-délyházakat nemzett. A prostitúció, a leányke-reskedelem szörnyű méreteket öltött. A ház-aságtörés polgárjogot nyert. Az irodalomban ki-zárólagos téma a szerelmi háromszög és ese-mény egy Gautier Margit, ez a szélhámos ro-mantika. Világraszóló panamák, hallatlan kor-rupció, amely a legmagasabb helyekig ér és olyan szolgálaljasodás, amelyben egy köpe-nicki kapitány friss, kamasz szélhámosága szinte erkölcsi szankciót kap! — jelzik a libe-rális kultúra »általános emberik« utját.

A liberalizmus az élettől elvadult pénz: a

»pénzért minden kapható« üres tétolya, a tala-ját elvesztett nagytőke már megszedült, részeg tántorgása volt.

Európa civilizációja válaszuhoz ért!

Az európai kultúra már egy államban sem tudta a civilizáció csontig erő fekélyeit, boldog-talan embermillióit életre gyógyítani. A német militarizmus, a francia reváns, Anglia a tenger-ek királynője, az orosz Bizánc, a habsburgi bal-kánpolitika, ezek voltak a lgekütközőbb záto-nyok, amelyen a Dreyfu-pörökön szenvedő és köpenicki eseteken röhögő európai liberalizmus-nak előbb-utóbb meg kellett fenekleni!

A civilizációs feszültség legborzalmasabb éveiben, amikor már elvihart az orosz iroda-lom Európát átható dosztojevskiji megrendülé-se, amikor a tolsztoji hitből nem maradt más, mint a jászaj-paljái remete elégius esend-je, majd a zolai nyugati naturalizmus Mackart-Rougon örülete és a sudermanni »Kegyenc« fe-dális kiméletlensége, a magyar élet iránytalan, ősi formáját legázoló és semmi mással helyet-tesíteni nem tudó liberalizmus kitermelte azt a magyar irodalmat, amelynek két, a legfertőzőt-tebb pénztől rángatott »általános emberik« bábu-ja volt, a nagy F-fel és nagy N-nel irt Férfi és Nő, ez a két panoptikumfigura, melyeknek »ál-talános emberik« viaskjában ott rothadt az eu-rópai civilizáció minden gennye-szenye, a pénz-csinálta szerelem törvényes és törvénytelen, ma-gára maradt, elsenyvedt, szadista kéjencsége, ez a mágneselza-irodalom!

Most: új kultúra rügyezik és ezért kell dol-gozni. A látó szem már ennek emberi fényében sűtkérezik és az érző szív már kitapintja a hol-nap melegét: a mindenkire váró munka termé-szetes rendjét: a népi kulturák társadalmi ha-záját, az építő béke minden embert életbeemelő, megértő testvériségét.

A Kalangyát ez az új kultúra hívta életre amely a délszlávországi magyarság építő ere-jét sem nélkülözheti. Ez az építő erő elszakít-hatatlan függvénye életkörülményeink és mu-nkánk emberi tartalmának: erkölcsi és értelmi harmóniájának. Ezt a harmóniát pedig csak egészen közlelő, kézfogásnyi távolságból lehet: kiérezni, nem pedig »általános emberik« frázisok hus és vértéküli szenvedéseinek műfelháboro-dásából. Ez az új kultúra kollektív, de nem az emberi életlehetőségek ködös felmagasztalásá-ban, hanem a való élet szenvedésektől és örö-möktől megszentelt, mindennapot kenyeret és vigaszt nyújtó testvéri melléállásban, áldozatot is vállaló emberközösségben.

A Kalangyával kapcsolatban tehát vicinális irodalomról beszélni és ennek a Kalangyának legszebb terméseit az »Ákácok alatt« címmel egységes életkézbe sodrosító szerkesztőjét egy minden elgondolást nélkülöző támadás vakvágá-nyáról lepisszegni — jelenti a hozzanémérés gyermekek nyelvöltögetését, a diadalmas életpa-rancsal szembeni teljes alulmaradást: a hites elhivatottsággal szembeni erkölcsi gyengesé- get...

A testvériséget nem vállalást!

Ez az eset, mikor a ravatalozó önmagát te-meti el — az »Ákácok alatt...«

KRISTALY ISTVAN

—o—

A falusi élet dicséretei

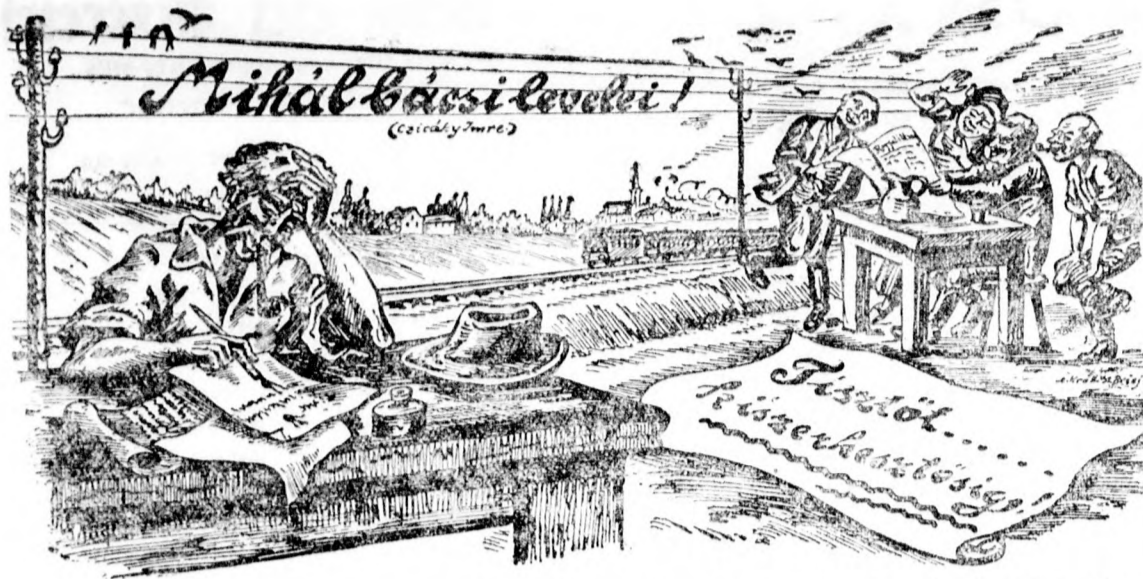
(Beatus ille, qui procul negotiis...)

Horatius költeménye

»Boldog, kitől minden közélet messzevan
S az ősembernek dolgaként
Családi birtokán ökörrrel szántogat
S kamatthezre gondja nincs.
A tábor vészes kürtjelére nem riad,
Nem fél viharzó tengeren,
Törvényre nem jár és előkeiő urak
Előszobáiban nem tanyáz,
Hanem gondozva jó tőkék dugványait
Sugár növendékfát nevel,
A megnyesett haszontalan vessző helyén
Nemes gallyacskát otlogat,
Szemét kanyargó völgyben itt-ott bődülvő
Kies gulyán legelteti,
Súrolt edénybe csorgó mézet töltöget,
Vagy nyír gyöngéd bárányokat.
S midőn a réten dús termésű almafák
Diszével felvirul az ősz,
Ó, mily öröm nemes körtét szednie
És bibor szőlőfürtjeit,
Hogy áldozzon belőle nektek kertjeit
S határát védő szellemek.
Kedvére fektetik hol vénhedt tölgy alatt,
Hol sűrű bársonypázsiton,
Miközben csörgedezve szól a vizesés,
Az erdőben madár pityeg,
S a hullámok csobognak folyton, csendesesen
Elringatván a szunnyadót.
Mikor pedig télisten dörgő-zordonan
Hoz hóesést és szélvihart,
Kutyáival sok vadkant hajszol sokfelől
Az eldugott vermek felé
Falánk rigóknak sima rudon végzetes
Hálót feszít a fák között,
Vagy törrel fog meg darvat és félénk nyulat,
Mint nagyszerű zsákmányokat.
Szerelmi kín okozta gondjait ki ne
Felejtene ezek között?
A hí asszony ha végezvén dolgát a ház
S az édes gyermekek körül,
(Ilyen Sabina például, vagy Appulus
Napbarnította hitvese),
Megrakja rőzsével szent tűzhelyét
A fáradt férj érkeztekor,
Vidám tehénre fűzfajót zárva rá
S kifejve duzzadó tejét,
S a jószagu hordóból friss bort huzva le
Saját termést rak fel csupán?
Mit bánok én legfinomabb homárokat
És nagy halak nyenc fáját,
Miket télvizkor zordon széláramlatok
E partokig sodortak el?
Egyiptom tyukja, vagy diszes császármadár
Nem csuszik jobban torkomon,
Mint bő olajfák legkövérebb ágaim
Itthon szedett olajbogyók,
A réten termett jóízű lapulevél,
A mályva csorgó, dús leve,
Az ünnepen levágott bárány husa és
Farkas-nem-lopta kecskehus.
Évés közben kedves látvány a birkanyáj,
Mely éppen most siet haza,
S a két ökör, melyek igában fáradott
Nyakkal húzzák ekéjüket,
S a szolgálhad, kik népes háztájnál vigan
Tűzhely köré telepszeneke.
Mindezt elmondá Alphius, az uzsorás,
Lelkében szinte már paraszt,
Beszedte pénzét. És egy hétre rá — megint
Mindet kamatra adta ki...»

Harsányi Zsolt

fordítása

Gyerünk a második pakentos historiájáé is! Mer ez is ojan, akar a csolk, vagy a pohár bor. Csak párossává ér valamit.

Esse most vót, de megesett azé. Mostanság kevesebb a piz, kevesebb a jókedv, kevesebb a histórija is. De hiszen vót mán jobb ára is a búzának, meg jobb kedve is a gazdának! Pakentos idők vótak azok! Nem csuda, ha a históriák is pakentossak, akik abbú az időbú valók.

Hát eben e, hogy jártam a pakentos esernyővel is!

Mer az úgy vót, hogy epp ki akartam menni a szállásra. Ellett a Bimbó. De asztán mégis lemarattam. Tán jobb is vót, mer így kettő lett, amúgy meg a rozs sz nehíssig tuggyra, de lehet az is, hogy csak egygy lett vóna. Má mind bonyú.

Abba az időbe nagyon divatba gyűtt az árverés.

Nem muszájbú, hanem csak úgy képlag, de az biztos, hogy egygy botos kitanáta, hogy a népsig nem igen gyün a bótba máskép, hogy megvegye aszt a sok encsenbencsen vackot, akivel tele vót a bót még a békevilágú, hanem csakis úgy, ha nagy rivilinciot csinának neki.

Hát meg is atták a mógygyát nekije! Aszt meg köll hanni!

Ügyvédet hitak, végrehajtót, kishírót, nagy praktikát ragasztottak ki a falakra, oszt hájrá, ki ad többet!

A népsig meg ment. Mer avvá vótunk, hogy ha mán szegíny botos tönkre mén, oszt muszaj neki elkótyavetyéni a hummiját, bár vegyünk valamit szegínytül, hiszen ugyis éktelen ócsóé mén el. Má mind a hummija!

Piz is több vót, mondom, no de meg avvá is vótunk, hogy ha mán rágyűtt a botosra a bolondóra, bár mink legyünk eszen, oszt csak venni köll, mer hálá Istennek a búzának vót ára! Haj, tán igaz se vót!

En is epp akkó attam el a búzám, oszt hogy kigyűvet meglátom aszt a tengernépet, mondom odamék. Kis gajs is vót bennem, mer a gabonástul kigyűvet a sarokra is benéztem.

Odafurakszok. Meg is ósmert az egyik siglaje oszt rámkajból, hogy aszongya

— Mihál bácsi csak ide, mer itt vehet mindent.

Mondom
— nono! Maj megláttuk!

Avvá oszt odaátam. Hát hajják vót is ott minden rozs sz nyovoja. Kopersószegtü vófénybukrétáig minden. Meg sok haszontalan hummi is, mer még fogpucoló kiskefét is kínáttak. No hogy aszt se kék mondani!

Elejibe én nem sokat attam rájuk, mer csupa uras hummi vót, de hogy a Leves Palcsi nagyon árverelt én se hattam szó nekü! Má honne, mikó a nyovojának négy láncá kevesebb főgygye is van, má csak nem hagyom, hogy ojan híres legyen! Osz mikó mán nagyon monta, én is odaszótam mőj géhangbú, hogy mondom

— meg egygy dinár!

No oszt így! A másik katyuláná egygy úrfurmává akasztottam össze de avvá vótam, ha neki megéri, nekem is jó leszsz.

Mire vége lett az árverésnek, elfogyott az 1480 dinár, akit a búzáé kaptam, no de valami három iskátyulává be is vásállottam.

Nem mondom, megátalkottam egygy kiscit, hogy maj mit szól othun az anynyukom, mer vót azokba az iskátyulákba még ákovita is, de avvá vótam, hogy az asszonynépsig örül az ijen encsenbencsen vackoknak.

Csak avvá a két esernyőve vótam főiakadva! Maj 700 dinárt kóstát a kettő abba az időbe. Mer pakentos vót, hogy a nyovoja üssön bele!

Ugy nézett ki akár egygy bot, de ha a gombot megnyomták rajta ecceribe esernyő lett belüle. No mondom ez mán kitanálmány! Botnak is jó, esernyőnek is jó, a pakentya meg avvá vótam jó leszsz, hogy maj bár a kertünkbe avvá rijogatom a madarakat. Mer csak úgy puffant mikó megnyomták a pakentos gombját!

Mondom elejibe vót egygy kis gajsz bennem, de a végire nagyon kijózanottam, mikó üres lett a buksza. No de se baj, maratt még búza othun!

Ahogy cipelem haza aszt a sok hummi egy-mást, mer magam se tudtam mán mi a nehíssig vót a katyulákba, hát nem elejtem kerüt a komaszony!

No oszt így, úgy végtire is kinyittam neki a pakentos esernyőt.

Puffant is. Má mind az esernyő!

Mindnyája bámút, aki csak látta. De mikó oszt odébb akarok áni, hát bátyaság nem tudom visszacsináni botnak az esernyőt! Szoritom nyomom, de csak nem mén, nem puffan.

Morgok, mérgelődök, macerálom a pakentytát, de csak nem puffan! Mán némelik nevetni is kezdett! No ez az amit én nem tudok kiáni. Otthattam őket, oszt megindútam hazafelé.

Egygy esernyő a karomon becsukva, egygy meg nyitva a kezembe, a másik kezembe meg a három iskátyula a sok encsenbencsen hummivá!

No hogy...

Amőre csak láttak az fíton, mind nevettek.

Mondom magamba, nene, még maj aszt hiszik megzavarottam, hogy finyes nappá eser-

nyővel mék! De mán akkó inkább részeg leszszek mind bolond! Mer a részegtü jobban föl is veszik a maskarát. Nem igaz?

Avvá csak elkezessem dülöngéni oszt igyenyest haza! Nem is szót hozzám senki. Csak nevettek.

Hogy othun mi vót, arru nem szólok, mer nem szép, ha az ember mindent kikapból, ami a háza táján előadódik!

De hogy kibontottuk az iskátyulákat, hát a Maris lányommá fölírtam, hogy mi van bennük.

Mer az iskátyulába vót: 16 rőf koszorúra való pántlika, 6 üveg sárga víz, de szaga is vót. Három kis katyula kéze való uras kemény gallér. Fétucat nyakraváló, de csak amojan uras. 6 mellszorító, asszonnak való, de megest csak urasnak, mer a mi fajtánkú egynek se pászót. Végtire is tehéntüri aszkót szabott belüle az anynyukom. 10 pár keztyü. A Misa horgya, mer retent kicsi. Pedig maj a könyökijig ér neki a szára. 3 cutat cipógomboló. Kettőbű pipaszurkáló lett. Egygyet megtartott a Maris, oszt az anynya vett a pijacon hozzávaló gombos cipőt. A többit a Misa rekriváta el. Három hózentrágli. Meg egygy gyűpet encsenbencsen. A frász tutta minnyájárú, hogy ki mire való, de avvá vótam, hogy ha a többinek jó lett vóna, akkó nekem is megért, egygy dinárra többet. Nem igaz?

A pakentos esernyő, aki kinyit, vagy két hétig kint át gangba, mer nem tudtuk lecsukni, nyíva meg nem tért be az ajtón. Amaszt meg nem mertük kinyitni, mer hátha nekizélődik a pakentos nyovoja, oszt nyíva marad! Maj feleáron attuk el kishűbűt az egygyiket. A másikat a Klajn urnak attam ajándékba. Le is csukta abba a minutába, ahogy a kezibe vette. Mer hijába, csak jobban pakentos a feje mind nekem.

Igy vót ez valamikó!

Jaj de hun van még az a világ, amikó a búzának is ojan pakentos, paszentos ára vót!?

Maratam tiszteletel

Mihál bácsi

MINIATÜROK

XIV. LAJOS (1638—1715) francia király igazságos uralkodó volt. Egy este, amint lefeküdni készült, egyik komornyikja kérte, hogy ajánlja őt a törvényszék elnökének jóindulatába. Perben van ugyanis az apósával. Amikor a komornyik azt látta, hogy a király összeráncolja szemöldökét, így szólt:

— Sire! Felségednek ez nem kerülne nagy fáradságába, csak egy szót kellene szólnia érdekemben s a per javamra dől el.

— Eh — felelte a király — nem azért ággályoskodom, mintha valami fáradságomba kerülne a dolog. De mondd csak, ha te az apósod helyében lennél, szeretnéd, ha kimondanám azt az egy szót?

ANTON RUBINSTEIN (1829—1894) orosz zongoraművész és zeneszerző 1857-ben Londonba érkezett s az ajánlólevelet, amelyet Heléna nagyhercegnő Albert hercegnek, Viktória királynő férjének küldött, az orosz nagykövet által átnyújtotta a főudvarmesternek. Ez azt hitte, hogy a rendkívüli követ érkezett meg Oroszországból, akit már napok óta vártak. Rubinsteint az összegyűlt udvar elé vezették, mialatt az őrség tisztelgett. A zeneszerző mélyen meghajolt a királynő előtt s szótlannal várta a játékra aváló felszólítást, mint ahogyan azt az orosz udvarnál megszokta. A királynő pedig azt várta, hogy a „rendkívüli követ” beszámol és ő is hallgatótt.

Hosszas szünet után Viktória királynő kezmozdulattal szólásra intette az előtte állót. Rubinstein ezt úgy fogta fel, mint a zongorajátékra való jelet és szótnevezést a zongora után. Az egyik melékteremben a nyitott ajtón keresztül felfedezte a hangszert. Odament, hogy játszáék. Az első akkordok után a királyi férj nevetve mondta:

— Ez csak Rubinstein lehet, akinek jövetelet a nagyhercegnő jelezte.

A félreértés általános derűtséget keltett.

A petrovaradini csata 1716 augusztus 5-én

Mindenekelőtt lássuk Petrovaradin azon időbéli képét. Az akkori vár a mainál jóval nagyobb volt és hat részből állott ugymint: felső vár, alsó vár, a „Hornwerk“, előtte a „Kronwerk“, a Duna balparti hídsánc és a Hadiszigeten levő sánc. Azóta eltűntek az u. n. „Kronwerk“ (az 1726. évi földrendés döntötte romba), a Hadiszigeten levő sánc (melyet a Duna medre megváltoztatásával 1827-ben és 1832-ben szakított el és süllyesztett hullámsírkjába) és a hídsánc, mely 1923–26 között esett áldozatul az új hid építésének. Az alsó- vagy vízvár akkoriban kisebb volt a maiánál és három bástyával bírt. Ezek voltak a vár állandó védőművei és ezeken kívül igen fontos szerepet játszott a vár előtti fensíkon a földművekkel három oldalról megerősített tábor, mely szabad oldalával az u. n. „Kronwerk“-re támaszkodott. Ezt, a fensík felé eső oldalán kettős sáncvonalat 1692-ben itt táborozó császári hadsereg építette és gróf Caprara Petrovaradin 1694-iki ostroma idején még jobban megerősítette, árokkal és palisádokkal látta el és ezek mögött védekezett sikeresen a majdnem egy hónapig tartó török ostrom alatt. Ezt az 1716-ban már majdnem teljesen romban heverő védőművet (Retrachement, ettől ered a fensík mai neve is) Savoyai Jenő herceg sietve kijavíttatta. E kettős sáncvonal a vár külső sáncától a fensík szélén húzódott, majd a mai katonai temető előtti téglapályánál 45 fokkal megtört és majdnem egyenes vonalban a mai Ribnyák területén érte el a Duna vonalát. E sáncvonal hátránya volt, hogy nem foglalta el az egész fensík területét, hanem az u. n. Hídegvölgyig (ahol ma a beocsáni vasútvonal fekszik) kb. 150–200 m szélességű szabad terület maradt, amit az ostromló törökök mindenkor kiaknáztek.

A mai Major helyén csak néhány ház és major állott a templom körül; a mai belső vasútállomástól az országúti átjáróig téglapályák és a temető húzódtak meg. A mai Rókusvölgy alkor még lakatlan lévén az állomás környékén mocsarak terültek el. A rókusvölgyi templom környékén egy dombon állott az akasztófa (az akkori nagyobb katonai helyek elmaradhatatlan kelléke), amely domb a csata és ostrom alkalmával igen fontos szerepet játszott. A mai hid és hajóhíd között egy hosszú sziget volt, melyet a csata alkalmával a menekülő szr. karlovcii és bukovcei lakosok leptek el.

A Rákóczy-mozgalom lecsendesedése után Savoyai Jenő herceg mint az udvari Haditanács elnöke figyelmét főleg a török határ mentén levő várak erősítésére fordította. Ezek között elsőrangú szerepet foglalt el a petrovaradini vár, mint a Beogradból Budára vezető legrövidebb utnak a kulcsa. Ezen időből származik várunknak legnagyobb mérvű kitépése.

Savoyai Jenő előrelátása mennyire megokolt volt, mi sem bizonyítja jobban mint a bekövetkező események. Nagyon is hihető volt, hogy a törökök a rájuk nézve oly szegényes és hátrányos karlovcii békét (1699. jan. 26) meg fogják szegni és csak alkalomra várnak. (E béke volt ugyanis befejezője a 16 évig tartó felszabadító háborúnak, amelyben a törökök összes magyarországi birtokaikat, kivéve a temesi hárságot, elvesztették. Az alkalom nem váratott soká magára — amint a török birodalomban a belviszályok lecsendesedtek, a nagyvárúgyó Damad Ali pasa nagyvezír 1715-ben Velencének megüzente a háborút. Felső volt, hogy miután a Moreai félszigetet Velencétől elfoglalta Magyarország visszafoglalására fog törekedni. Ezt megelőzendő III. Károly 1716 április 13-án Velencével szövetséget kötött és a megindítandó háború fővezéréül Savoyai Jenő herceget nevezte ki.

Savoyai Jenő nagy körültekintéssel fogott a hadműveletek megindításához. A császári hadak Petrovaradin közelében, Futog mellett gyülekeztek, egyelőre Pálffy János gróf tábornagy parancsnoksága alatt. Jenő herceg július 9-én érkezett a futogi táborba, ahol 66 gyalogos zászlóalj, 165 lovas század, tehát 42.000 gyalogos és 23.000 lovas, összesen 65.000 fő volt együtt, nem számítva Petrovaradin 8000 főnyi helyőrségét. Ehhez járult még a csata előtti napon Szegedről érkezett Sándor

würtembergi herceg vezérlete alatt álló 6 gyalogos zászlóalj, úgy hogy a Petrovaradinnál álló sereg teljes létszáma kb. 76.000 fő volt.

A török hadsereg ezalatt Beograd alatt gyülekezett. Július 24-ig két hídat vertek a Száván, a hadsereg átkelése pedig 3 napig tartott. Július 31-ig a törökök a Zemun és Banovci között táboroztak, ahová július 28-án Damad Ali pasa nagyvezír is megérkezett. A török hadsereg létszáma meghaladta a 200.000 főt. Július utolsó napján indult meg a sereg és augusztus 1-én Szlankamenél táborozott. A következő nap a török előcsapatok elérték Szr. Karlovcit.

Jenő herceg a török sereg állásainak és erejének megállapítására kémszemlélt tartván szükségesnek, erre maga Pálffy János gróf tábornagy vállalkozott 1300 huszárral és 500 gyalogossal, melyhez még egy dragonos és egy vértés ezred járult, úgyhogy Pálffy lovassága 3500 lovasra emelkedett. Augusztus 2-án reggel, alig, hogy a csapat Karlovcit közelébe ért, rábukkant egy kb. 15.000 lovasból álló előhadra, amely a császáriakat rögtön megtámadta. Pálffy, az ellenség tulsulya ellenére a csatát elfogadta, de négy óra hosszat tartó küzdelem után kénytelen volt visszavonulni. A küzdelem 400 főnyi veszteségbe került és fogságba estek többek között gróf Breuner és gróf Hauben altábornagyok is, Pálffynak 2 lovát lötték ki és maga is megsebesült.

Az időközben megerősödött török lovasság Pálffyt egészen a várig üldözte és így az első török csapatok aug. 2-án estefelé értek a vár alá. Augusztus 3-án érkezett a török főcsapat Petrovaradin alá és rögtön megszállotta a vár körüli magaslatokat. A főtábor a nagyvezír sátorával és a próféta zászlajával a Vezirac hegyen volt és a tábor székervár vette körül. A Hídegvölgy felől 30.000 janicsár fogott hozzá a vívóárok kiemeléséhez; e munkát oly gyorsan és oly ügyesen végezték, hogy a következő nap már 100, néhol pedig csak 50 lépésre közelítették meg a császári tábor földműveit.

E serény munka Savoyai Jenőt gyors cselekvésre készítette. Még ezen a napon (aug. 4) este megtartott haditanács a haladéktalan török elleni támadást határozta el és pedig a következő nap reggelén. Savoyai Jenő semmiképpen sem akarta megvárni, míg az ellenség teljesen körülzárja futóárkaival a várat s így a császári sereg mozgási lehetőségét a minimumig csökkentse és a vár elleni rendszeres ostromot megkezdje. A támadást a legnagyobb titokban tartották, nehogy a törökök megtudják és így felkészüljenek a védelemre. A haditerv szerint minden gyalogosnak és lovasnak csak azt volt szabad magával vinnie, ami a harchoz feltétlenül szükséges volt. A gyalogság az éj leple alatt még a 3-áról 4-ére vándoró éjjel kelt át a két hajóhídon, de a haditanácskozás idején még az egész lovasság a Petrovaradini sánc (Noviszád) mellett táborozott. Augusztus 4-én este 9 órakor kezdődött a lovasság átkelése a hídon a legnagyobb csendben. Egy váratlan esemény azonban majdnem kétségessé tette a császári hadsereg sorsát. A hirtelen felkerelkedett szélvihar elszakított láncraíról egy a hajóhidak felett álló vizimalmot, amely nekiütözve az első hajóhidnak 5, a másodikból 17 hajót szakított ki és szakított magával. E majdnem végzetessé váló eseményt báró Löffelholtz tábornagy, várparancsnok lélekjelenléte tudta csak a legnagyobb erőfeszítéssel megakadályozni. De így is a támadás három és fél órát késett és reggel 7 órakor kezdődött.

A császári csapatok közül a gyalogság nagyobb része három harcvonalban az első, legkülső, sáncvonal mögött foglalt állást, az első harcvonal Starhemberg Miksa és Regal tábornagynak, a második Braunschweig-Bevern és Harrach, a harmadik Löffelholtz tábornagynak alatt. Az erődítések kivül, a bal szárny felé állott a würtembergi herceg 6 gyalog zászlóaljjal. A bal szárnyat a lovasság zöme képezte Pálffy tábornagy alatt, míg a lovasságnak kevésbé kedvező jobb szárnyon Ebergényi lovassági tábornok négy lovas ezrede állott. A szárnyakat balról mocsarak, jobbról meredek magaslatok biztosították.

Aratás

Cseng a kasza, hull a verejték,
késztül a kenyér.

Paraszi sors, — kora reggel, késő este,
Ríngó kalászok végtelenje,
tűző napsugár.

Lendülő karokkal a kalászok közt
görnyedve jár.

Napbarnított arcok, örömtől
csillogó szemek.

A végtelen határban kábítóan
a napfátyol lebeg —

Vízet merit egy lány, csikorg
a gémes kut.

Rakott kékével a kocsi
s porzik az út.

Kondul a harangzó, a faluból
hozza a delet.

Megállnak a kaszák s a lány
a legényre nevet.

Magyar Zoltán

A támadás reggel 7 órakor indult meg a szintén hadrendbe sorakozott törökök ellen, kiknek lovassága a császári lovassággal szemben állott, míg a vívóárkokat a janicsárok szállták meg. A támadást a würtembergi herceg zászlóaljai kezdték meg és rövid, de elkeseredett küzdelem után sikerült az akasztófadombon levő török ágyutelepet elfoglalniok. A gyalogság zöme a janicsárokat támadta meg, ezek azonban irtózatot pusztítással fogadták a támadókat, aminek következtében ezek hadoszlopai megintogtak s a janicsárok az így támadt réseken hihetetlen gyorsasággal hatoltak be. Nem csak az első, de a második sáncvonal Duna-felöli sarkán is átjutottak, miközben azonban oldaluk fedezetlenül maradtak. A gyalogság harmadik harcvonala és Ebergényinek a Németfaluból (Schwabendorf) a fensíkra érkező lovasai két tűz közé fogták őket. A két tűz közé szorult janicsárok nem állhattak ellen a támadásnak és visszavonultak árkaikba. Ezek a támadás céljából készült árkok azonban hátrányosak voltak és inkább lehetetlenné tették, semmint elősegítették volna a védelmet. A török balszárnyon elhelyezett tatár lovasság mindezt látva gyalogatosan és gyáván megfutott a csatatérről. A janicsárok oroszánok módjára viaskodtak, de a felbomlott hadsereget megmenteni nem tudták.

Amikor ez a fensíkon (tranzsamenten) történt, ugyanakkor a Pálffy vezetése alatt álló lovasság (bal szárny) az ellenség lovasságot legyőzte ezeket a törököknek a Veziracra levő táboráig üldözte s azt rövid harc után elfoglalta. Csak két óra múlva tudott a császári gyalogság a hősiessé ellenálló janicsárok tetemein keresztül a török táborba nyomulni, azonban itt már nem várta küzdelem. Damad Ali pasa nagyvezír seregének vereségét látván, személyesen vetette magát a harcba, azonban az ütközet sorsát kevesed magának kétségbeesett küzdelmével eldönteni nem tudta s több sebből vérezve elbukott. A szerdár a sebesült nagyvezírt és a próféta zászlaját magával vive menekült Karlovcii irányában Beograd felé, ahova azonban Damad Ali pasa csak holtan érkezett meg. Déli 12 órakor Savoyai Jenő herceg a nagyvezírnak a Veziracra levő elfoglalt sátorában írja meg jelentését a győzelemről a császárnak, amit külön futár visz Bécsbe. A török táborban 172 ágyú, 156 zászló, 2000 teve, tömérdek élelem és hadiszeresett szákmányul. A törökök vesztesége kb. 20.000, a császáriaké 600 fő volt.

Augusztus 6-án a császári sereg ismét átkelt a Dunán és 9-én Te Deumot tartva a Péterváradai sánc melletti táborban augusztus 10-én Szentánál átkelve a Tiszán Temesvár visszavételére indult.

A petrovaradini nagy győzelem kihatása beláthatatlan volt. Ha itt megverik a császári hadakat úgy Magyarország a törökök ismét elfoglalták volna, annál inkább, mert a herceg hadseregén kívül Magyarországon számottevő császári haderő nem volt.

Dr. Schmidt Rudolf

HIRDESSZEN A REGGELI ÚJSÁGBAN

A konviktus

Sok becskereki fiu második otthona az a zagrebi konviktus, amelyikről most írunk. Szeretettel gondolnak sokan az ott eltöltött napokra. A konviktus nem az a tipikus csikorgó padlóju, tintafoltokkal mintás falu, faragott asztalu és sánta székes internátus.

Az épület aranylakkú igazgatója terveit szerint készült, modern a pincétől a padlásig. Ha az intézetet második otthonának tartja sok diák, még többen második apjukat tisztelik az igazgatóban, aki nagyon szereti a diákjait. Félő gonddal ügyel tanulmányi előmeneteleikre és a becskerékieket úgy tekinti, mint valami családtagot. Együtt örül és busul a sikereiknek vagy a balsikereiknek. A diákok között nagyon népszerű. Népszerűségére jellemző, hogy mint pedagógus nem csúfnevet (a legtöbb tanárnak szoktak valami gúnynevet adni), hanem becéző nevet kapott, a diákok maguk között csak Franci bácsinak hívják.

A vajdasági diákok sok régi és kedves ismerősüket látják ott viszont. Még azok is sokat bejárnak látogatába, akik a városban laknak, főleg Ferenc napkor nehéz becskerékit máshol, mint a konviktusban megtalálni.

Rengeteg kedélyes lakója van, akikről érdemes volna valami vig diákregegyet írni.

Igy mindjárt maga a portás is figyelemre méltó, aki egyszemélyben borbély, bankigazgató, sporttekinetly és autogramgyűjtő (ő szedi össze a legelső doktori aláírást). Jutányos áron lehet nála beretválkozni, rövid lejáratu kölcsönök is ad, alig harmincöt százalékos kamatra. A Szávától a Dráváig minden cigarettát meg lehet nála kapni hitelre is! (Ez nagyon fontos körülmény különösen 15-ike után!) Sporttippeket azonban ingyen és bérmentve kapni, olyankor, amikor a Schwaebische győz — különösen a Vojvodina ellen (kár, hogy ritkán történik ez meg) — vele szabad örülni. Van azonban egy félelmetes oldala, nem lehet megvesztegetni, mindennap pontosan referál a Franci bácsinak, hogy ki hány óraker (becskerékieknél a percek is fontosak) és mennyire beszésselve érkezett haza. Azonban akadnak rossz nyelvek, akik szerint a Bruder (az igazgató unokaöccse) ebben a tekintetben protekciós ember. Sokak szerint azért megvesztegethetetlen, mert hiányzik neki a Katárka, ahol olyan jól lehetett kuglizni. Azt is mondják, hogy szenvedélye a kulturát terjeszteni, minden pénze elúszott egy temesi faluban, ahol villanytelepet létesített, de ez nem baj, fő a kultura és a technika diadala.

A másik nevezetesség a Pista bácsi, illetve a leánya, »az Ilonka«, akibe főképpen a gólyanemzetség (az elsőévesek) mind szerelmes és akit mindenki csak így hív: »az Ilonka.«

Megjegyzem, az Ilonkával kapcsolatosan jöttem rá, hogy a portás mégsem olyan élelmes ember, mint amilyen a hire. Ha virágot is árulna (főleg hitelbe!), ugy ez lenne a város legvirágzóbb üzeme. Az aranyifjúságot mérhetetlenül szomorította egy körülmény, hogy az Ilonka menyasszony.

Sorrendben talán az intézet gazdasszonyát illette volna az elsőhely, miután a legtöbb legenda róla szól és az igazgatónak rokona is. Mindenki félt tőle (legjobban a Bruder), takarékoságát egész mondanak környékezte. Voltak olyanok is, akik azt állították, hogy takarékosági szempontból használt jeget vesz a jég-szekrénybe. Az egyik felszolgálót pedig (én nem mondom, hogy így volt, de a Csurin így mesélte) azért csapta el, mert a sótartóba két fogvájával többet tett, mint ahányan ültek az asztalnál.

Volt az internátusnak egy misztikus lakója is, azért misztikus, mert senki sem tudta, hogy miért lakik az intézetben. Foglalkozására nézve középiskolai tanár és az intézetben állítólag prefektus. De senki sem látta dolgozni. A prefektus kötelezettségeiből csak annyit ismert el, hogy az étkezésnél mindig pontosan megjelent, ő kapta a legjobb falatokat és a hónap első napján neki jár legelőször fizetés. Két év alatt, míg én is bennlakó voltam, egyszer dolgozott, megmagyarázta az egyik bölcsésznek, hogy melyik kávéházban találja meg délután a professzort.

Ezek lennének az intézet civil lakosai vagy ha úgy tetszik: személyzete. Van ugyan rajtuk kívül még egy csoport ember, de ezek egészen hétköznapi emberek, akik azt hiszik, hogy nekik a fizetésükért dolgozni kell és akiknek nem talált a diáksereg semmiféle külön szokást.

A konviktus valóságos gyűjteménye az országban előforduló nemzetiségeknek, akik között a legnagyobb testvéri szeretet uralkodik, de meglehet találni benne valamennyi diáktipust is.

Nagyon népszerű volt a Bugarszki car, az ősjogász. Soha életében még meg sem próbálkozott vizsgázni és azt meg is tudta okolni és tanulmányos példák illusztrálni. Rengeteg olyan embert ismert, akik afeletti örömeikben, hogy lediplomáltak, megütötte a guta, mások örömeikben vigyázatlanul mentek át az uccakereszteződésnél és halálra gázolta őket egy autó, sokat pedig a tetőről lehulló cserép ütött agyon. Hiába volt így minden kinlódás, ezért nem is

kinlódott és tanult ő, üsse meg a guta vagy gázolja őt el az autó kinlódás nélkül. Amint tudom, eddig meg is hozta a sors nem tanulásának gyümölcsét, még mindig él és virul. Még rengeteg ilyen bohém diák lakik benn, de a szorgalmasak és előretörők mégis többségben vannak. Nemrég diplomált egy ilyen törekvő becskereki diák, aki annak ellenére, hogy egy árva szót sem tudott németül, mégis a német nyelv tanára lett. Lipcsében volt egy évig, hogy megtanuljon németül. Most már olyan jól beszél németül, hogy senki sem hiszi el, hogy Tordán született, mindenki azt hiszi, hogy — a Hortobágyon.

A szép és felejthetetlen diaktanya romantikája pusztulófélben van, kevés egyetemista lakik már benne, helyüket a középiskolások foglalják el. Szegények az egyetemisták, nem tudnak fizetni. A portás emlékkönyvébe minden évben kevesebb doktori aláírás kerül. A környező uccák éjjeli csendjét mind ritkábban töri meg a Gaudeamus igitur...

Dániel Gy. László

Légi hadgyakorlat a tengeren

Repülőgépek hathatósan támogatják hadműveletek elvégzésében a hadihajókat, de gyors felderítő- és vadászgépek, a gépfegyverrel és bombával meg- rakott tűzokádó sárkányok nem vihetnek magukkal elég benzint és olajat és bizony hamarosan kifogy belőlük a szusz. A repülők ezért legfeljebb a partok közelében működhetnek együtt a hajóhaddal. Ezt a nagy hátrányt a repülés tudománya idővel minden bizonyval eloszlatja, de a technikusok addig is találtak átmeneti megoldást: egyszerűen hajóra rakták a repülőgépeket s így függetlenítették őket a parti bázisoktól. Hatalmas hadihajókat építettek, melyek egész repülő-hadosztályt vihetnek magukkal, úgyhogy a hadviselő felek akár az óceán kellős közepén rögtönöznek légi csatákat.

Ma már minden valamirevaló hadihajórajban találunk repülőgép-anyahajókat, melyek jelentőségben nem maradnak vissza a hajóraj oroszlanjai, a dreadnoughtok mögött. A jövő hadihajórajnak nemcsak vízi és vizalatti, hanem levegőbeli ellenség ellen is kell védekeznie s ez csak úgy lehetséges, ha maga is kellő számú repülőgéppel rendelkezik. Az anyahajó, az „aircraft carrier“ — ahogy a tengeri és légi hadászat közös problémáiban legfelkészültebb angolok és amerikaiak nevezik — nemcsak hadászati, de alaki tekintetben és teljesen forradalmi jelenség a haditengerészetben. Minden vízi jármű külső alkatában — akár minő fajtájú legyen is — van bizonyos kecsesség, a vonalaknak az az összhangja, mely olyan kellemes látvány a szemnek. Az anyahajót azonban rendszerint formátlanság, szögletesség és részaránytalanság különbözteti meg társaitól. A hajótest szélein túl megnyújtott óriási méretű fedélzet szögletesíti el ennyire a hajó körvonalait nem épen a szépségeti hatás előnyére, de hát a cél szentesíti az eszközt, a cél pedig az, hogy a fedélzetet elegendő fel- és leszállóhely legyen a repülőgépek számára. Ennek a célnak az érdekében a hajó-építő mérnökök felrugták a szimmetria összes szabályait és minden felépítményt, a parancsnoki hidtól kezdve a kéményekig, egyszerűen a fedélzet oldalára helyeztek. Némely japán anyahajón a kémény az oldalak mentén vízszintes irányban a hajó tatjáiáig fut, egy angol hajón pedig, minden hagyománnyal szakítva, egyszerűen elhagyták a kéményt és a füstöt a hajó oldalán lévő nyílásokon bocsátják ki. Ilyen módon a fedélzet tekintélyes nagyságu uszó repülőterré bővült. De a legágasabb fedélzet is épen, hogy elegendő, mert a legtöbb anyahajó egész rajokat cipel magával, melyek szinte ellepik a hatalmas acélsíkságot. Az amerikai „Saratoga“ és „Lexington“, a világ legnagyobb repülőgép-szállító hajói, négy, egyenként tízenyolc gépből álló rajt szállítanak s ez a közel száz gép a közönséges szárazföldi légi kikötők század részének megfelelő területen zsúfolódik össze.

Egyelőre béke lévén, a repülő-anyahajónak nin-

esen alkalma, hogy kimutassa a foga fehérét; a hajórajok időnként rendezett gyakorlatain azonban már most is világosan látszik, hogy a repülőgép-szállító hajók új lehetőségeket nyitnak a tengeri hadviselés számára. Semmiféle légelhárító tűzérő nem védheti meg oly eredményesen a hajórajt a magasból jövő támadással szemben, mint az anyahajó repülőhadserége. Enélkül a leghatalmasabb hajóraj is tehetetlen áldozatává lenne a bombavetőgép-óriásoknak. Odalenn, a hangárokban szárnyat szárnyba öltve, mintegy egymásbaskatulyázva szorong a sok repülőgép, míg el nem érkezik a gyakorlat ideje. Akkor a felvonók a nagy csapóajtókon egymásután a fedélzetre hozzák a gépmadarakat. Ott aztán szép sorrendben felsorakoznak, legelőbbre kerülnek könnyű és gyors felderítő, aztán a vadász- és a harcigépek, legvégül pedig a nehéztűzű, felelmetes bombavető. A magasból úgy fest ilyenkor a hajó, mint valami nagy méhkas vagy darázs-fészék, melyben egymás hegyén-hátán nyüzsgőnek a szárnyas rovarok. A gyakorlatot irányító repülőtest szemé végigröppen a katonás sorokban álló gépek légióján, aztán megadja a jelt a felszállásra.

Szél ellen fordul az óriási hajó és az addig csendes „darázs-fészék“ most egyszerűen megélenkül. Hangos durrogással forogni kezd az első repülőgép légcavara, majd egyre erősbödő zúgással nekiiramodik az acélpadlón. El sem érte a szélét, de már a levegőbe lebben és kecses suhanással siklik a magasba, a nyílt tengor fölé. De akkorra már a második, a harmadik, az ötödik gép is kelepelni kezd, kis vártatva pedig már vagy egy tucat gépmadár zengi az indulót a nagyszabásu légi manőverhez. Aztán a második, harmadik, negyedik, tucat is beleszól a mind jobban erősbödő hangversenybe, végül az egész fedélzet egyetlen bömből, üvöltő, zúgó, bögő, dörgő, ropogó, ordító hangorkánná válik, melynek fölrepszó, idegzsakító erejétől fogalmat sem alkothat magának az, aki nem élte át egyszer. Ahová csak a szem pillant, mindenütt pergő légesavarok, mozgolódó szárnyak kusza kavargása s olyan szélvihar, mely lesodorja azt, aki történetesen a fedélzeten tartózkodik. Aztán egymásután nekifutnak a gépek, a magasba emelkednek és szabályos rajokká, formációkba alakulnak. A roppant vaspadló egy időre elnéptelenedik, valamennyi gép a levegőben lebeg és egymásután pergeti le a gyakorlat műsorszámait.

Hosszu ideig tart, míg a légi csapat „ledolgozza“ az egész műsort; aztán a rajok szép sorrendben újra megjelennek a hajó felett és a néptelen fedélzet lassan újra meglevendik. Tengerészek rohanak elő, az egymásután leszálló gépek elé futnak és ismét sorba rendezik őket. Percek múltán már egy gép sincsen a levegőben. A repülők egy sereg tapasztalattal gazdagodva megbeszélésre gyűlnek össze és a nagy hajó csendes suhanással viszik elpíhent madarait a kikötő felé.

Por és hamu vagyunk...

Hát mégis igazuk van az emberi egyenlőség délibábos agyvelejű fanatikusaiknak. Csakugyan egyenlők vagyunk. Goethe és Kant semmivel sem érnek többet az ideggyógyintézetben rinylódó elmebetegnél. A falu félkegyelműje nyugodtan parolázhatna Platóval és kollégájának szólíthatná Napoleont. A nagy államférfiaknak, a tudomány diszeinek semmiféle kiváltságuk nincsen, hogy többre tartsák magukat a börtöncellák elálatiasodott lakóinál.

Mert hát valamennyien egyenlők vagyunk. Egyenlők vagyunk abban, hogy mindannyian porból és hamuból vagyunk összegyurva. Vagy pontosabban: értéktelen ásványi anyagokból.

Egy derék angol tudós, dr. T. E. Lawson, egy üres órájában nem talált magának más szórakozást, minthogy kiszámította, mennyit érnek súly és mennyiség szerint azok a nyersanyagok, melyekből a természet ezt a mi porhüvelyünket felépítette. Mondják, hogy Lawson doktor, aki azelőtt életvidám, jókedvű s hivatását derekasan ellátó ember volt, számításai óta teljesen megváltozott. Mélabússá vált, elvesztette önbizalmát és megveti embertársait. Mintha kicserélték volna.

De hát mi az, ami annyira kihozta a sodrából a derék uriembert? Mi volt számításainak eredménye? Az, hogy az emberi testet alkotó nyersanyagok értéke együttvéve, summa summa, nem több, mint nyolcvan, ird és mondd nyolcvan dinár! Hát ez valóban elképesztő. Nézzük csak, hogy alakul tételről a számítás. A tudós egy hetven kiló testsúlyu ember anyag-készletét vette alapul.

Mingyárt az első tétel megdőbentő. Az emberi test túlnyomó része — viz. Ha kifacsarnók, mint egy citromot vagy valami viznyomásos sajtóban úgy szorítanók össze, hogy szövegeiből minden csepp nedvesség kinyomódjék, 45 liter vizet tudnánk belőle kisajtolni. Ennek pedig nincs egy picula értéke sem.

Ha már az első tétel ilyen gyászos eredményre vezetett, szinte nincs is bátorságunk továbbmenni. No, de mégis.

Hát a rengeteg vizen kívül van még bennünk — zsir. Zsir bizony még a legvékonyabb dongáju emberben is. Ez már némileg vigasztaló, hiszen a zsir mégis csak ér valamit. De azért el ne kapassuk magunkat valahogy, a testünkben lévő zsiranyagból legfeljebb ha hét darab szappanra telnék.

Továbbá szén is van benned, kedves olvasóm. Tested szénanyagából kilencezer darab ceruzát lehetne grafitbéllel ellátni.

Szövegeidben és csontjaidban foszfor is található akkora mennyiségben, hogy 2200 gyufa fejet lehetne belőle készíteni. Lobbanékony, tüzes emberekből bizonyára több foszfor telnék ki, csigavérűekből kevesebb. No, de ezek az adatok ugyis csak átlagban értendők.

Vasat is hordozol magadban, de ebből a vasból legfeljebb egy közép nagyságú szöveget önt hetne a vasárgyár.

Fontos szerepet játszik a test építőanyagai között — akár a háznál — a mész. De a bennünk lévő mész mennyiség mindössze arra volna elegendő, hogy egy négyzetméternyi téglafalat vakoljunk vagy egy baromfiólat meszeljünk ki vele.

Annyi magnéziumot, amennyi egész testünkben van, ebéd után szoktunk bevenni — egy késhegnyivel.

Végül ként is talál az emberi testben a vegyi elemzés. De ezzel a kénmennyiséggel nem tudnók sokat kezdeni, legfeljebb — tisztesség ne essék — egy kutyát vagy egy majmot szabadíthatnánk meg vele élősdijektől.

Mindeme anyagok piaci értéke pedig nem több nyolcvan dinárnál. (Ma. Lehet, hogy holnap már tovább olcsóbbodnak az árak).

Mi türes-tagadás, most már kezdjük érteni, miért vesztette el dr. Lawson életkedvét. Hiszen a teremtés ura, minden élőlények legnemesebbje, össze-vissza nyolcvan dinár áru — mondhatni — hulladékanyagból van összeeszkábálva! Egy Rafael teste ugyanolyan értéktelen, mint egy utszéli csavargóé!

No, de azért van az éremnek másik oldala is. Mert utóvégre mégis csak bámulatosan ügyes mérnök a természet, ha mindössze nyolcvan dinár nyersanyagbefektetéssel olyan eszményein tökéletes gépet tudott összeállítani, aminő az emberi test. És olyan megfoghatatlanul finom, ezer rejtelemmel teli műszert, mint az emberi agyvelő. Mert ne felejtjük el, hogy például Edison, akinek megteremtése a termé-

szet mindössze nyolcvan dinár értékű anyagot áldozott, találmányai révén 20 milliárd dollár értékű iparágakkal ajándékozta meg a világot. Ami nyilván nem volt rosszul kamatozó tőkebefektetés.

Azonban végeredményben mégis csak egyenlők vagyunk abban, hogy értéktelen anyagokból teremtettünk.

Latiatuc tehát feleym, mic vogmuc. Ysa hidrogén és oxigén, akarom mondani viz, zsir, szén, foszfor, vas, mész, magnézium és kén vogmuc.

Kínai képek

Színes ruhába öltözött emberek, ferdevágásu szemek, fura külsejű mandarinok, érthetetlen ákom-bákomok a házak falán, felkunkorodó tetejű pagodák, sárkányszörnyek, ijesztőképpel demonszobrok, ópiumlebujok áporodott levegője, érthetetlen szertartások, titokzatos mosoly a sárga arcokon — ez volt Kína a mi képzeletünkben, ahogy gyerekkori olvasmányaink keresztül belevésődött lelkünkbe. Titokzatos, ka landos, izgatón regényes lehellete volt ennek a szónak: Kína. És most? Száraz harctéri jelentéseket hozott a táviró a valószínűtlen meseországából, a mandarinok földjét gránátok szántják, gépfegyver kelepel a pagodák tövében s a legendás Nagy Fal porráomlik az ujszerű halálgépek pusztító tüzeiben. A hatalmas, ötszáz milliós birodalom képtelen megállítani a kis japán »gőzhenger« rohanását. A háborus viszonyok egészen kiforgatták a »Mennyei Birodalmat« ősi valójából s az utazó, aki mostanában Kinában jár, gyakorta olyan élményekben részesül, melyek sehogy sem illenek ennek a meszeszerű országnak a hangulatához. Sven Hedin, aki most Kinában kutatóúton járt és a csikágói világiállítási számára lemásoltatta a kínai császárak pazar szépségű jeholi arany-nyaralóját, érdekesen írja le utját, amit Jehol városából visszafelé menet vizen, a Luan-Ho folyón tett meg Pekingig. Utjukon, a vidék legfestőibb pontjain lépten-nyomon katonai őrségekkel, tűzvérségi telepekkel találkozott, melyek bántóan zavarták a tájék összhangját. Az egyik őrséggel kellemetlen kalandjuk is akadt. A nagy kutató így ír erről:

— Rövid ideig hatalmas meredek sziklafalak között kanyarogtunk chaon-unkon (kínai áruszállító hajó) és élveztük a táj leirhatatlanul festői látványát. Rohan velünk a folyó, de csakhamar lassubbodik, amint kiszélesül és lapos partok közé jut. Itt már zsiros termőföldek következnek, melyeken embermagasságú vetés hullámzik a szélben. A baloldali parton egyszerre csak öt fegyveres férfit pillantunk meg, puskával és pisztolyokkal. Harsány parancsszavak szállnak felénk: kikötésre szólítanak fel. Engedelmeskedünk. Négy fickó lövésre készen felénk tartja fegyvereit, az ötödik hajónkra lép s ujját a ravaszon tartva mellünknek szegezett pisztollyal követeli az utleveleket. Majd ránparrancsol, hogy nyissuk ki ládáinkat. Kénytelen-kelletlen engedelmeskedünk, mert látszik rajta: szinte várja, hogy az ellenkezés legkisebb látszata belénk szalaszthassa golyóit. Nem tudtuk, vajjon törvényes vámhivatalnokokkal vagy rablókval van dolgunk, mindenesetre érthető izgalommal vártuk a vizsgálat végét. A pisztolyos eközben fenekestől felforgatta poggyászatunkat, majd elhagyta a hajót és bajuszát harapdálva, kisvártatva kijelentette, hogy továbbmehetünk. Felélegzettünk....

Ime ez a mai Kína: hadiállapot, puskák, pisztolyok, bombák, mindezt mi, európaiak is jól ismerjük, volt részünk, sajnos, benne elég. Szomorú »korszerűsödési« tünet ez, ámde tagadhatatlan, hogy nemcsak hadászati, hanem békésebb téren is nagy gyorsasággal folyik a technika térfoglalása Kinában. De mindez még mindig csak külső máz salatta még ott van a maga teljes egészében a régi Kína, az ősi kínai lélek, melyet a technika minden vívmánya, a politika minden változása, az új világáramlatok

és eszmék rohama sem tudott megszabadítani megavasodott hagyományaitól és évezredek babonáitól. Ennek a léleknek talán legjellezőbb sajátossága, hogy a babonák tömege, a természetfeletti erőkhöz való szertelen és vakhit olyan áthatlan vastagon borítja el, mint az óceánok sziklafenekét a mérhetetlen vastagságú, sötét iszap. Azok a pompás ékítményű pagodák, amelyeket az idegen annyira megcsodál s építészeti érdekességeikkel alig tud betelni voltaképpen szintén a babonáknak köszönhetik létezésüket. Ezekben a pagoda-templomokban laknak az ember sorsát irányító démonok szobrai. Ha a kínainak gyermeke születik, elmegy vele a pagodába, ahol apró gyermekszobrok sorakoznak egymás mellé, a gyermekek védődémonai. Végigszemléli őket s a legszebbnek ezüst- vagy aranyláncot akaszt a nyakába. A pagoda papja, a bonc erre nevet ad a csecsemőnek, mégpedig rendszerint önmagáról nevezi el. A szülők most már megnyugodva térnek haza, a gyermek démon-talizmánya ott áll a pagodában.

Otthon is csupa talizmánok között folyik a kínai élete. A boncoktól vásárolt talizmánt ágyuk felett tartják, vagy az épülő ház gerendájára akasztják, hogy távolartsa a betegségeket és a tüzvészt. S lehet a kínai mégoly felvilágosodott, végezhetett légyen külföldi egyetemeket, lelkében megmarad olyannak, amilyenek ősei voltak ezer évekkel ezelőtt és épügy hord magával — titokban — talizmánokat, mint a falvak műveletlen kulija. Lehet, hogy az a háború, mely most végigszántja az óriási birodalom testét, talán megindítja egy nagyszabású átalakulási folyamatnak, melynek révén a művelődés mélyebbrehatóan is átjárta majd a kínai nép százmillióit.

Félfáru utazás

Budapestre és vissza

az összes magyar vasutakon és hajókon

A határ a magyar vízum nélküli is átléphető
Az utolagosan beszerezhető magyar vízum díja
2 pengő 50 fillér. Ez a kedvezmény a góddóló!

NEMZETKÖZI

JAMBOREE

ideje alatt, azaz

július 29-től aug. 23-ig

vehető igénybe.

A vízum nélküli beutazás és félfáru vasúti kedvezmény igénybevételére jogosító igazolvány 60 dinár és porto beküldése ellenében Jugoszlávia minden nagyobb helyiségében a felkért árusítóhelyeken, utazási és utlevélhivatalokban, nemkülönben Beogradban a magyar kereskedelmi képviselői utazási és idegenforgalmi osztályánál (JAKSICSEVA UL. 2) szerezhető be.

A noviszádi Cecilia egyházi énekkar negyven éves jubileuma

Az augusztus 26. és 27.-i ünnep részletes műsora

A noviszádi róm. kath. hitközség a noviszádi »Cecilia« egyházi énekkar fennállásának negyvenéves jubileuma alkalmából művészekkel és négy társénekkarral, továbbá orgonahangversennyel, ünnepi istentiszteletekkel és összkarsennel, augusztus 26-ikán és 27-ikén dijakkal jutalmazandó egyházi énekkarversenyt rendez.

Az ünnepi műsor a következő:

Szombaton, 1933. augusztus 26-ikán, a beltéri plébániatemplomban 20.30 órától 21.30-ig orgonahangverseny. Közreműködnek: Kiss János és dr. Dickmann Ferenc orgonaművészek.

Kiss János műsora:

1. Bach J. S., Toccata és fuga »D moll.«
 2. Franck Caesar, »Choral« A moll.
 3. Ének.
- Öt perc szünet.

Dr. Dickmann Ferenc műsora:

1. Brahms J., »Korál előjáték« egy régi karácsonyi ének fölött.
2. Bach J. S., »Passacaglia« és kettős fuga. (C moll.)
3. Liszt F., »Variációk« Bach fölött.
4. Bossi M. E., »Toccata di concerto.«
5. Rinc J. Ch., »Fuvolahangverseny.«
6. Antalfy D., »Karácsonyi ének.«

Vasárnap, augusztus hó 27-ikén a beltéri plébániatemplomban 8—8.30 óráig csendes kismise. Ez alatt előadásra kerül a IX. Gregorián korális mise.

- »In festis B. Mariae V.« 1. (Cum jubilo.)
Kyrie (Mod. I.) XII. század.
Gloria (Mod. VII.) XI. század.
Credo (Mod. IV.) XI. század.

20'30—21'30-ig Egyházi énekkarverseny a „Szloboda“ szálló nagytermében

1. **KULA** (versenyen kívül) 24 tagú női énekkar. Elnök: Raile Károly plébános, karnagy: Schmidt Ferenc.

- a) Sanctus (Mod. V.) XI. század.
- Benedictus (Mod. V.) XI. század.
- b) Szabadon választott kar.

Orlando di Lasso (1522—1594): »Agimus tibi«, négyszólamú női kar.

2. **SZOMBOR**. Hatvantagegyeskar. Elnök: Szkenderovics Antun pápai kamarás, plébános. Karnagy: Dr. Kiss Lajos.

- a) Kötött kar. Schaller Ferd.: »Ascendit Deus« (offert.), négyszólamú vegyeskar.
- b) Szabadon választott kar.

Palestrina G. (1525—1549): »Tu es Petrus«, hatszólamú vegyeskar.

21'45—22'45: Összkarok. 200-nál több közreműködővel

I. Gregorián korális énekek (Editio Vaticana).

Karnagy: Léh Jakab.

1. Antiph. Hosanna Filio David. (Mod. VII.) a X. századból. (Egy a II. századból származó ó-görög dallam után.)

2. Antiph. Pueri Hebraeorum. (Mod. I.) X. század.

3. Alia Antiph. Pueri Hebraeorum. (Mod. I.) X. század.

4. Dominica in Sexagesima.

Introitus. Exsurge, quare obdormis Domine? (Mod. I.) A IX—X. századból. A legrégebbi korálkéziratokból. A harmonium kíséretet Dr. Dickmann látja el.

3 perc szünet.

II. A vokálpolyfónia klasszikus kora idejéből.

(1500—1650-ig.)

a) Női karok. Karnagy: Dr. Kiss Lajos.

5. T. Ludovico da Vittoria (1540—1613): »Duo Seraphim«, 4 szól. női kar.

Sanctus (Mod. V.) XII. század.
Benedictus (Mod. V.) XIV. század.
Agnus Dei (Mod. V.) X. század.
10—11 óráig ünnepélyes nagymise.

Műsor:

Filke M.: »Ecce sacerdos magnus«, négyszólamú vegyeskar zenekísérettel.

A) Proprium.

Introitus: »Deus in adiutorium« gregorián korális (Mod. VII.) X. század.

Graduale: Leitner K. A.: »Benedicam Dominum«, négyszólamú vegyeskar.

Offertorium: »Precatus est«, négyszólamú vegyeskar falsibordoni stílusban.

Betét: Mayer Ferd.: »Assumpta est«, négyszólamú vegyeskar.

Communio. »De fructu«, greg. korális (Mod. VI.) X. század.

B) Ordinarium.

Reichenberger J. C-dur miséje (op. 169.), négyszólamú vegyeskar, nagy zenekarkísérettel.

Mindkét misét a noviszádi »Cecilia« egyházi énekkar énekli. Karnagy: Léh Jakab, az orgonán dr. Dickmann F.

15.30 órától 16 óráig Litaniae Lauretanae B. M. V.

Gregorián korális (Mod. VI.) Újabb kompozíció.

Salve Regina... greg. korális (Mod. V.) XVII. század.

Tantum ergo... greg. korális. (Mod. I.) XIII. század.

3. SZUBOTICA, negyvennyolc tagú vegyeskar. Elnök: P. Verén Kelemen házfőnök és dr. Matija Evetovics. Karnagy: Fehér Ödön.

a) Kötött kar. Schaller Ferd.: »Ascendit Deus« (offert.), négyszólamú vegyeskar.

b) Szabadon választott kar.

Mozart W. A.: »Ave verum corpus«, négyszólamú vegyeskar.

4. **VEL. BECSKEREK**, 35 tagú vegyeskar. Elnök: Dr. Kovács István prel., pléb., érs. helynök. Karnagy: Weninger József.

a) Kötött kar. Schaller Ferd.: »Ascendit Deus«, 4 szólamú vegyeskar.

b) Szabadon választott kar.

Schrötter Heribert, a »Missa solemnis«-ből a Kyrie. 4 szól. női és vegyeskar. 15 perc szünet.

6. Gregor Aichinger (1565—1628): »Assumpta est«, 3 szól. női kar.

3 perc szünet.

b) Férfikar. Karnagy: Weninger József.

7. T. L. da Vittoria (1540—1613): »Ave Maria« (visszhanggal).

3 perc szünet.

III. Vegyes karok modern mesterektől.

Karnagy: Fehér Ödön.

8. Dugan Fr. »Angelus Domini« (offert.), 4 szól. v. kar.

9. Kromolicki J. (op. 9.): »Sanctus« (távoli karral).

10. Schmidt Frigyes: »Laudate Dominum«, 8 szól. kettős kar, 4 szól. v. kar és 4 szól. férfikar. Karnagy: Dr. Kiss Lajos.

11. Léh J.: »Intonuit de coelo«, 4 szól. v. kar. Karnagy: a szerző.

Könyvismertetés

Molnár Ferenc:

CSODA A HEGYEK KÖZÖTT

(Athenaeum kiadás)

A nyughatatlan költő sohasem pihen, mindig újabb meglepetéssel kedveskedik híveinek. Az »őreg Molnár« fiatalabb a fiataloknál: négyfelvonásos legendája, amely könyvalakban jelent meg először és nem színpadon, friss, mély, fiatalos írás. Olyan elragadó költészet, hogy az induló Molnár is örömmel vállalhatná. Mint minden nagy munkának, ennek a meséje is elmondható, illetve semmit se mond dióhéjba tömörítve. Hisz a mesterműveket éppen az jellemzi, amit nem lehet kivonatolni belőlük, amint-hogy egy élő emberből sem vonhatjuk el a lélek melegét. Sok van benne a Liliom-motívumokból. A kis cseléd szerelmes a tanítóba, de a tanító gyűlöli az asszony gyermekét. Az asszony erre megöli a kicsit, hogy ne álljon utjukba. Elássa egy bokor tövében. De az égi igazságszolgáltatás érte küldi megbízottját és a gyermeket kiássák sírjából, épen, erősen halad az Idegennel az országuton, egy távoli országba, ahol többé nem kell majd veréstől, kínzástól félnie, ahol senkinek nem lesz többé utjába.

Mint egy megrázó sikoly, úgy hangzik a lélekbemarkoló kiáltás: ne bántsátok a gyermeket! Nem szabad verni a kicsinyeket! Ha a mi felnőttes fogalmaink szerint »rosszak« és »szontalanok« is, akkor se nyuljatok hozzá sujtó tenyérrel! És logikus következtetése ennek a molnári gondolatnak: nem affektált, elkényeztetett majmocskákat neveljünk az apróságokból — ez a másik véglet — hanem céltudatos, vidám, bátor embereket!

De túl a pedagógiai mellékzöngéken, elsősorban művészi jelentősége nagy és hatalmas ennek a legendának. Mese, irodalom és az élet keveredik itt egy boszorkányosan ügyes mixer kezében.

Ez a könyv jelentős állomás Molnár életében. Kíváncsian várjuk a legközelebbi etapjeit...

Kellermann:

ANATOL, AZ OLAJVÁROS

(Nova kiadás)

Az »Alagút« világhírű írója új mestermunkával lepte meg olvasóit. Ez a regény, amely az olajváros forrongó, kapzsi, tülekedő és mégis oly lélegzetelállítóan izgalmas életét mutatja be, sok tekintetben felül is mulja az Alagutat. Panamák, az üzlet és a politika boszorkányüstje forr előttünk, izig-vérig mai figurák, élő hús-vér alakok, akik közül nem egyre ráismerünk, annyira eleven portrék. De távol áll Kellermann-tól a szándék, hogy »kulcsregényt« írjon. Sokkal fölényesebben, magasabban áll ez az író, semhogy ilyen fogásokra lenne szüksége ahhoz, hogy magára, illetve művére terelje a közfigyelmet. De a milió, a téma, amit maga az élet szolgáltatott, annyira vonzó és lenyűgöző, hogy igazi író nem haladhatott el mellette közömbösen csak azért, mert »kényes« és keresztül, kasul szövi a politikum.

Mérgezett világ ez, gyűlöletes, kicsinyes, kapzsi. Szerelem, vér és olaj. Sinclair »Petróleum«-jára kell gondolnunk egyes fejezeteinél. De hát az olajháborúk majd mindenhol azonos fegyverekkel folynak le. Pénz, érdekek, vesztegések, aki bírja, marja... Mint mindenütt, ahol a pénz és az érdek vivja gígászi tusáját, megjelenik az asszony is. És ezek a regény legszebb fejezetei — szemben az izgalmasan érdekes oldalakkal, ahol férfiak küzdenek — csókos oázisok, boldogság és béke...

Aki elolvassa az új Kellermann-kötetet, felejtethetetlen élménnyel gazdagodik. És a könyv hatása kettős. Az olvasó behatol a nagytőke titkos labirintusába, hétepcsétes titkaiba és megundorodik tőlük, hogy ugyanakkor örökre a szívébe zárjon egy nagy író, Kellermann, aki felnyitotta a szemét! A regényt a Nova hozta ki.

Psyche

Írta: Eric H. N. Gill

Psyche apró majombébi volt, vidám és kedves teremtés. Pergamenszerű arcocskáját különös, koravén kifejezés és szép, barna szempár élénkítette.

Nagy hordáshoz tartozott, amely egy tropikus folyó partján garázdálkodott, ahol vigan és gondtalanul élte világát és főfoglalkozásának tekintette a gabona pusztítását.

A büntetés nem sokáig késett. Vagy száz falubeli gazda botokkal fölfegyverkezve összegyűlt egy reggel, hogy a kukorica- és árpatolvajokat egyszer s mindenkorra elintézzék. Néhány óra leforgása alatt az állatok nagy részét le is terítették, vagy elkergették, csak egy egész fiatal, alig egyhetes állatkát hoztak magukkal, amelyet aztán nem minden formáságot nélkülöző ceremónia kíséretében nekem ajánlékoztak.

Ez volt a kezdete különös barátságunknak. Soha barátnál annyi hűséggel és szeretettel nem találkoztam, mint ennél a kis majomnál, akinek a klasszikus »Psyche« nevet adtam.

Rabsága első napján Psyche mindenfajta ételt visszautasított; aggodalmasan kapaszkodott elérhető tárgyakba és ha valaki közeledett feléje, fehér fogait vicsorgatta. Amikor besötétedett, anyja után kezdett nyöszörögni: nyomoruságos, szájalomraméltó hangokat hallatott szegény pára.

Az éjszaka kegyetlenül hideg volt és ezért nem akartam szegényt a szolgálom gondjaira bízni. Elhelyezése meglehetősen gondokat okozott mert az állat borzalmasan piszkos volt. Végre találtam egy öreg zsákot és abba dugtam az apróságot. Nyugalmas álmom azonban nem volt ezen az éjszakán. Psyche vagy nem részesült jó nevelésben, vagy a zsák nem tetszett neki, mert a világért se maradt volna a számára kijelölt helyen, hanem ide-oda mászkált sátramban. Miután vagy hatodszor vittem vissza a helyére, a zsákot felületesen bekötöztem és végérvényesen pihenni tértem.

A kora reggeli órákban felébredtem.

Kis foglyomat a zsák oltalmában tudva, éppen megint elalvóban voltam, mikor hirtelen valami mozgolódást éreztem a párnám mellett: Psyche volt; reszketve, fázva ült mellettem és könyörgő, beszédes pillantásának nem tudtam ellenállni. Főleltem a takarót, szempillantás alatt alábujt és lábamhoz simult; egyideig még éreztem szívverését, aztán elaludtam.

Egy hét múlva Psyche élénk érdeklődést tanúsított környezetem iránt; két hét alatt anyját tökéletesen elfelejtette és egy hónap múlva testestől-lelkestől hozzám szegődött.

Együttlétünk alatt elég gyakran kellett botot fognom rá. Voltak idők, amikor az erény megtestesülése volt, de jöttek néha szemtelen és neveletlen időszakok, amik türelmemet alaposan próbára tették. Dühömben jól elnászpán-goltam, a következő percben persze mélységesen megbántam, hiszen oly tehetetlen volt, szegény kis ördög és minél keményebben büntettem, annál jobban ragaszkodott hozzám.

A tintatartóm mágneses hatással volt Psyche-re. Mihelyt íráshoz fogtam, ott teremt az íróasztal szélén és megbüvívolten bámulta a tollam nyomán támadt fekete jeleket. Amíg sátramban voltam, nem mert közel menni a tintához, de amint magára maradt és a tintatartót megközelíthette, elkezdődött a játék. Fekete vonalak, csíkok és körök az aroszron, papíron és más helyeken, élénk tevékenykedésről tanuskodtak. Tintás ujjacskái persze hamar elárulták a kis gonosztevőt.

Borotválkozótükröm is az örömeim kiapadhatatlan forrását jelentette számára. Legalább ötvenszer napjában megpróbálkozott nyitjára jönni a titoknak. Ellenkezett a tükörrel, hizelt neki, szidta és harcolt vele, de nem tudta a titkot megfejteni, pedig sokszor óvatosságmögéje kémlt és ujjait a tükör mögé nyújtogatta. Tulnehez volt ez a probléma számára.

Különbben azt tette, amit akart. Ha este hazajöttem és íróasztalomhoz ültem, ölembe ugrott és fél óráig mozdulatlanul ült. Majd az

asztalra mászott és meghuzódott a meleg lámpa mellett. Ha ilyenkor ránéztem, úgy éreztem, hogy megfeszített erővel igyekszik beszélni hozzám, rámbizni kis gondjait, bajait. Néha a lámpa világa egy-egy sáskát csalogatott az asztalra. Psyche szempillantásnyi idő alatt megfogta a szerencsétlen rovart és végtelen gonddal és kegyetlenséggel izeire szedte. Utolsónak került a sor fejére, végül beható tanulmányozás után jólesően fellakmározta a bogarat. Psyche ilyenkor nyugodtan visszatelepedett a lámpa mellé és várta a következő áldozatot.

Mint minden kiscyberék, Psyche is hallatlanul kíváncsi volt. A lámpán magas üvegcsilinder állt és már jó ideje láthatólag legfőbb vágya volt, hogy felülről belenézhesen. Bár óvatosságra inthette volna az a körülmény, hogy orrát a forró cilinderen párszor már megégette, egy este a kíváncsiság mégis legyőzött minden okosabb megfontolást. Lassan fölegyenesedett és belepiszkolt a forró cilinderbe. Az eredmény fölötté mulatságos volt. Haja és arcszőrzete halk percegéssel megégett és Psyche hátrafelé bukfenezett az asztalra és onnan a padlóra. Kijózanodva és bűnbánóan szökött újra ölembe és bocsánatért könyörgött, amit meg is kapott. A lámpához soha többé nem nyult.

Mikor Psyche kissé idősebb lett, soha el nem maradt tőlem, hűségesen kíséretet mindenhol. Nagy öröme telt a lovaglásban, ott ült ilyenkor a nyeregben; ha szükségét érezte a mozgásnak, leugrott az ülésből és rendszerint csak akkor került elő, ha a falubeli komondorok figyelmét már veszedelmes mértékben magára vonta. Psyche lassanként az egész környéken ismert személyiség lett.

A rövid téli napok elmúltak, kellemes tavasz következett, amit nagyon hamar trópusi hőség váltott fel. Éhínség és járvány tört ki és éjjel-napal dolgoztam, hogy a kormányzat intézkedéseinek érvényt szerezzek. Kis pajtásom e nyugtalanságokból mit se vett észre; a hőség láthatólag kellemes volt neki, sokat időzött a viruló mangófáknál, ahol inkább étvágyát, mint széperzékét elégítette ki.

Ezek alatt a fáradságos és kimerítő munkában eltöltött hónapok alatt Psyche nagyon sok örömet szerzett nekem. Most már soha nem vesztett el szeme elől. A vizet mindenekfelett szerette és végtelen ügyesen uszkált és játszott benne. A fürdés a tóban állandó napi mulatságai közé tartozott.

Egyszer túlaradó pajkosságában közeli ismeretségbe került egy nagy fekete skorpióval. Örült fájdalmi támadtak és már menthetetlen nek tartottam. Megható volt gyógykezelésemben vetett hite és mélységes hálája, ha kissé enyhítettem szenvedését. Ilyenkor majdnem ember-szerű volt; csak hogy meg nem szökölt.

Élénken emlékszem egy napra, amikor dühös morgással hirtelen fölugrott ölemből és utját álta egy nagy mérgecsigánynak, amint az éppen asztalom felé kuszott. Jómagam nem vettem észre a közelgő veszélyt. A kigyó fölegyenesedett, fenyegetően sziszegett, nyelvét öltögette és folyton szem előtt tartotta Psychét, aki nyugtalanul ugrált körülötte. A kigyó hihetetlen gyorsasággal kétszer is előrelendült, hogy megragadja áldozatát, de Psyche minden alkalommal bámulatos fürgeséggel kitért előle. Felnevelt majom talán egymaga végzett volna a kigyóval, de Psyche efféle harchoz még túl zsenge volt. Nem vártam be a párviadal végét, egy vastag bottal pár pillanat alatt megöltem a kigyót. Psyche nekirohant a halott állatnak, nyakon fogta és a fejét szenvedélyesen ütögette a földhöz; néha kis szünetet tartott, hogy munkája eredményét vizsgálta. Ezzel a módszerrel talán közbelépésem nélkül is győzött volna.

Pár hónapi megfeszített munka után összel tifuszban súlyosan megbetegedtem. Két hónap múlva tértem eszméltre és láttam, hogy kórházban fekszem. Hallottam, hogy az orvos aggasztónak tartja állapotomat, aztán újra önkívületbe estem. Csak három hónap múlva szabadott látogatót fogadnom.

Ekkor jutott eszembe Psyche, aki betegségem alatt benszülött szolgálomnál lakott. Kértem, hogy hozzák be hozzám. Másnap megjelent Psyche szobám ajtaján, hosszú láncokkal a derekán; egy egészen más Psyche, mint a három hónap előtti. Még egyszer olyan erős és nagy. Az arcomon valami kiütés volt, ezért nem ismert meg rögtön, mikor azonban magamhoz hívtam, kiszakította magát, egy ugrással ágyamon termett, viharosan megölelt és arcát nyakamhoz szoritotta.

Látogatóm és az ápolónővérek meglepődve szemlélték az állati szeretetnek és hűségnek ezt a kitörést. Psyche most megint egészen ember-szerű volt. Éreztem, hogyan mozognak ajkai, hogyan erőlködik, hogy mindent elmondjon, ami a szíven fekszik. Senkit nem akart ágyamhoz engedni. És nem volt hatalom, ami elválaszthatta volna tőlem.

A tél folyamán lehetett csak újra felkelnem. Szép idők voltak ezek! Psychével együtt örülünk az enyhe téli verőfénynek.

Mikor egy este a szokott fürdésből hazatértünk, Psyche, aki mindig félt a sötétben, föl-mászott egy fára és minden rábeszélés hasztalan volt, nem akart lejönni. Nem tulajdonítottam nagyobb fontosságot a dolognak, mert ez régi szokása volt; tudtam, hogy másnap reggel várni fog rám.

Másnap reggel, mire visszajöttem, Psychének társasága akadt. Fajtájabeli virgonc, fiatal majomurfi csapta neki a szelet. Psyche, mint igazi kis hölgy, tapintatosan és gyöngéd szemeket vetett rám. Világosan értésemre adta, hogy nálamnál erősebb hatalom hívja. Hasztalan volt minden ellenvetésem. Psyche nyugodtan és türelmesen meghallgatott és szokása szerint ajkait mozgatta. Főnt az ágak közül egy másik hang hízelt és pörölt.

Lenyűgöző a szerelem és a természet szava. Minden teremtménynek megadja rövid időre a hamisítatlan boldogság ajándékát.

Psyche még egy utolsó kérő pillantást vetett rám, aztán lassan föl-kuszott a fára.

És Psychét védő csendjébe visszafogodta az erdő.

A világ minden tájáról

A JAZZT SZÁMÚZTÉK A BERLINI RADIÓBÓL

A berlini rádió leadásaiból minden néger zenét és általában az izgató ritmusú zenét száműztek. Modern tánczenét azonban ezután is közvetítenek, valamint olyant is, amelynek zenei elemei nem művésziellenek és nem bántók a német érzésvilágra. Olyan hangszerek alkalmazása, mint ami ilyen például a saxofon, már jazz-zenévé minősíti az illető számot.

A MAURETANIA MINT USZÓ ÉJJELEI KLUB

Az egyik hajóstársaság egészen új módon alakítja át kevésbé használt luxushajóit. Így pl. a Mauretania rövidesen az első uszó éjjeli klub lesz. A gőzhajó csak azokon a vonalakon fog közlekedni, ameddig a törvény szeszies italok árusítását nem akadályozza. A 800 tagot számláló klubban bali mulatságokat, tenisz- és golfjátékokat rendeznek.

AZ OLASZ CSODATOJÁS

Viareggióban nagy feltűnést keltett egy tojás, amelyet egy normális nagyságu tyúk tojt. A tojás átmérője kilenc, hossza pedig husz centiméter volt. Amikor a tulajdonos feltörte, újabb csodára bukkant: az óriás tojás egy másik, normális tojást tartalmazott. Tudományos körök a furcsa csodabogarat muzeumban akarják elhelyezni.

MINÉL HIDEGEBB AZ IDŐ, ANNÁL VÉKONYABB A JÉG

Azt gondolhatná mindenki, hogy a levegő hidegebbre változásával nő a jégréteg vastagsága. Humphrys amerikai tanár azonban ennek ép az ellenkezőjét állapítja meg. Nagy hidegben ugyanis rendszeren bizonyos fokig köd képződik. Ennek az a következménye, hogy a befagyott vízfelület fölött a legfinomabb hópilhékből való réteg képződik. Ezáltal a hidegnek a jégre való közvetlen hatása esőkén, mert a köd tudvalevően rossz hővezető. A hőfok emelkedésével megszűnik a jég ködalkarója is s ezáltal mélyebbre fagyhat.

REJTVÉNYROVAT

Rejtvényszelvény

Aug. 6

→ Kíváncsi ←

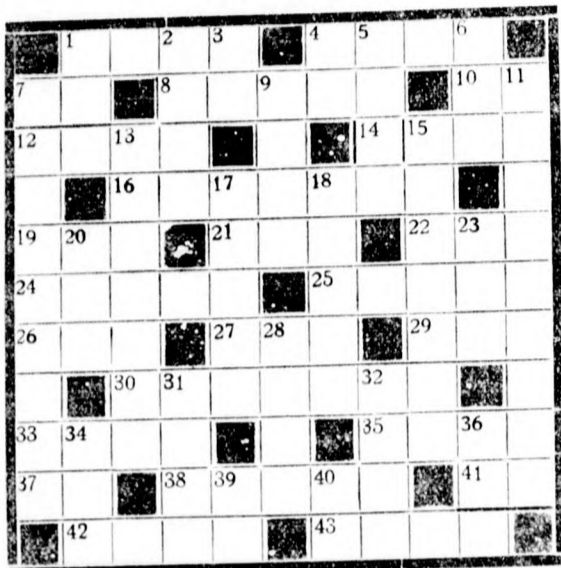
Rovatvezető: Vig Bözsi

Rejtvénymegfejtők figyelmébe!

A jutalom kiosztásában csak azok vehetnek részt, akik a megfejtéseket pontos címükkel ellátva küldik be. — A szerencsés nyertesek szelvényüket házhoz kapják, nem kell feljönni érte a szerkesztőségbe. — A megfejtéseket csütörtök estig kell eljuttatni a szerkesztőségbe, a rejtvényszelvény kíséretében. Legalább két helyes megfejtést kell beküldeni. — Felhívjuk olvasóinkat, hogy kép-, betű- és keresztrejtvényeket szívesen veszünk, amelyek közül azután a helyeseket sorjában közölni fogjuk. Akinek a rejtvénye megjelenik, részt vesz a heti sorsolásban

Keresztrejtvény

Közlő: Fodor Ernő, Novisád

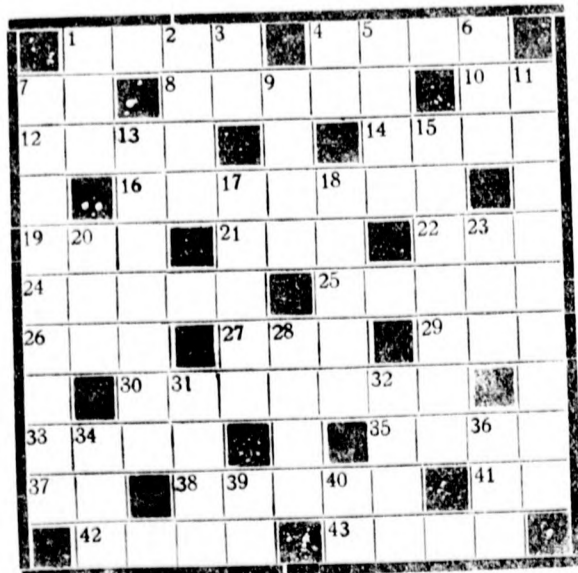

Vízszintes sorok: 1. Autómárka, 4. Pesti kómius beceneve, 7. Latin magánhangzó, 8. Bibliai hegy, 10. Felkiáltás, 12. Szerv anagrammája, 14. Neves író ez a Lajos, 16. Női tulajdonság, 19. Német szerv, 21. Egyetemi szak anagrammája, 22. Ékezettel nagyközség, határon túl, 24. Ez egyszerűen Gryen, 25. Shakespeare hős, anagrammája, 26. Ez pedig szegecs, 27. Juh, 29. Pénz ellenében adják, de fordítva, 30. Ennek a teje sem az utolsó, 33. Művészet, 35. Névelővel kikel, 37. Idegen prepozíció, 38. Hangzavarva, 41. Magyar mássalhangzó, 42. Ótestamentumbeli szentkönyv, 43. Kikötő.

Függőleges sorok: 1. Ezt bizony a keleten is betiltották, 2. Ez is van az újságokban, de névelői, 3. Állóvíz, 4. Tagadószócska, 5. Francia pap, 6. Német folyó, 7. A betyárvilág lápos buvóhelye volt ez a nádas, névelővel, 9. Titulus, 11. A délibáb hazája, 13. Középkorai anyag, 15. Ha meg vagy szorulva, így kiáltsz fel, 17. Indulatszó, 18. ... hiere, disznó, 20. Ilyen tempó is van, 23. Szeretek a klasszikusok nyelvén, 28. Ez bizony édes, névelővel, utolsó betűje hijján, 31. ... ebe, itt vannak a vadállatok is, 32. Fegyver, 34. Német fosztó-képző, 36. ...-es, női név, 39. Latin magánhangzó, 40. Indulatszavacska.

Keresztrejtvény

Közlő: Stumpfögger Irén, Bački Brestovac

Vízszintes sorok: 1. Papi öltözet, 4. Szláv női név, 7. Ige, 8. Gyakorlottság, 10. Rövidítés,

12. Férfi becenev, 14. Szinvonat, 16. Több fiú, 19. Vissza német melléknév, hibásan, 21. Vissza német hivatal, hibásan, 22. Trombita hangja, 24. Gyermekmeséket írt, 25. Rátesz más szóval, 26. O. i. k., 27. Ilyen hang is van, 29. Fürdőhely, 30. Nincs értelme, 33. Női név németesen, 35. A gyomornak van, ékezet fölösleges, 37. Csacsi hangja, betűk felcserélve, 38. Csodálkozik hibásan, idegen nyelven, 41. Kertész munka, 42. Ugy legyen, 43. A Földközi tenger is ez.

Függőleges sorok: 1. Tiszamenti község, 2. Ilyen sziget is van, 3. Német kettőzött magánhangzó, 4. Kérdő szó, 5. A férfiak szeretnek, 6. Matuska kisleánya is ez, egy betű hiányzik, 7. Példázat, 9. Számítási fogalom, 11. Beszállásnál szokott lenni, 13. Különcködő i-ő, 15. Cselszövény, 17. Női név becézve, 18. Földrajzi fogalom, 20. Német paraszt, 23. Tesz-vesz, 28. Ilyen súly is van, 31. A rossz kerítésnek van, 32. Arany János ismert verse így kezdődik, 34. Filmszínész, 36. Ige és építmény, 39. I. n., 40. Ugy, mint rövidítve.

— 0 —

Rejtvénymegfejtés

A július 30-án megjelent keresztrejtvények megfejtése: 1. Keresztrejtvény. Vízszintes: 1 rivalda, 7 inoil, 8 ga, 10 ajak, 11 a korona, 13 darv, 14 al, 15 oldom, 17 szellem. Függőleges: 1 ragadós, 2 vi, 3 anarvol, 4 ló jó, 5 diana, 6 alkalom, 9 akarz, 12 orde, 16 m l. — 2. keresztrejtvény. Vízszintes: béka, 4 ibar, 7 ká, 8 ilona, 10 é a, 12 eden, 14 ingo, 16 botrány, 19 eno, 21 ion, 22 ing, 24 manon, 25 geréb, 26 edí, 27 ono, 29 fl, 30 tadabef, 33 kler, 35 fals, 37 ea, 38 a, nyár, 41 oi, 42 ente, 43 nilg. Függőleges: 1 bad, 2 kino, 3 al, 4 in, 5 bain, 6 rég, 7 kelemenke, 9 odro, 11 a vig bözsi, 13 ebonité, 15 nyírfa, 17 tinod, 18 angol, 20 nad, 23 nél, 28 arat, 32 efri, 34 ke, 36 lóg, 39 ne, 40 án.

Betűrejtvények: 1. Daladier, 2. Telitalálat, 3. Korbács, 4. Ima.

Kettős pótlórejtvény: Tolstoj, Kölcsei.

Heti ajándékaink

Egy fénykép
„Foto Boulevard“
Studióból

Egy fénykép
„Foto Hering“
Studióból

Aphrodite
arckenőcs
Michels patika

Borotválkozás
Martinovics
szalónban

Ondolálás
Martinovics
szalónban

A helyes megfejtők közül az alábbiak részesülnek jutalomban: Kersch Magda (Szlávia drogéria) fényképet nyert a novisádi Boulevard műteremből, Molnar Józsefné (Musicka 5) Aphrodite arckenőcsöt nyert a Michels gyógyszerárból, Klein Izsóné (Beograd) és Kopunovics Ferenc (Szubotica) könyvjutalmat nyertek.

Miniatűrök

SIR THOMAS MORUS (1478—1535) angol államférfi, mivel nem akarta letenni az esküt, amellyel a királyt az egyház fejének elismeri, halálraítélték. A vérpádon bámulatosan nyugodtan viselkedett. Amikor a vérpád elé ért, ahol a hóhér éles bárdjával már várta, hogy lefejezze — az egyik bámészkodó jelenlevőhöz így szólt:

— Segítsen a felmenetelnél. A lejtővetelkor már nem fogom ezt kérni öntől.

MAURICE DE SAXE (1696—1750) francia hadvezér 1745-ben hosszas betegségtől elgyöngyölve vállalta el a hollandiai hadsereg legfelsőbb parancsnokságát.

— Hogyan vállalkozhatott ily beteges állapotban erre a nehéz tisztségre? — kérdezték tőle.

— Nem az életéről, hanem a halálról van szó ott, ahová megyek — felelte a hős tábornok.

— 0 —

Nyári vásár

ENGLER

Harisnyahét

július 31-től augusztus 6-ig

On ismeri már konkurencia nélküli árait, tehát könnyen megállapíthatja, hogy ha szükségletét a vásár tartama alatt fedezi, mit takarít meg

ENGLER harisnyakirály
SUBOTICA

Amortizációs kölcsön

állami és városi tisztviselők, házigazdák, városi és falusi háziakra 30.000-ig kaphatnak

FORTUNA

pénz- és ingatlankölcsönítő iroda
Novisád, Zseljezsnicka 100.
— Válaszbélyeg mellékelendő —

HIRESEN

a Reggeli Újságban

Heti rádióműsor

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

Heti rádióműsor

Vasárnap, augusztus 6.

Beograd. 8.55: Torna. 9.30: Istentisztelet. 11: Gramofon. 12.05: Nemzeti dalok (Radolka Tomics). 12.30: Cigányzene. Radu Sándor zenekara. 1.30: Hírek. 3: Cigányzene. Predrag Gracanin zenekara. 4: Népdalok (Dusan Jovanovic). 4.30: Humoreszk. 5: Gramofon. 7: Jugoszláv zene (Pobeda zenekar). 7.50: Greve-gés. 8.20: Alexandar Slatin gordonka hangverseny. 9.10: Hangjáték. 9.40: Népdalok (Milan Timotics). 10.10: Hírek. 10.30: Cigányzene.

Budapest I. 8.30: Hírek. 8.45: Hírek a jamboreeről, a helyszínről. 9: Egyházi zene és szent beszéd a gödöllői IV. Világjamboree-ről. Az ünnepi szentmisét a hercegprímás úr Ötminenciája mondja. A szentbeszédet dr. Tóth Tihamér mondja. A cserkészzenekar a »Missa de Angelist« énekl. Vezényel dr. Koudela Géza. 11.15: Evangélikus istentisztelet a bécsikaputéri templomból. Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Polgár Tibor. Közreműködik Némethy Ella. 2: Columbia gramofon lemezek. 3: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Westnik Vilmos: A szalmatrágyázás. 3.45: Üzenetek a cserkész-táborból. 5: Megemlékezés az 1. honvéd- és az 1. népfőlképző gyalogezredről. Balassa Imre előadása. 5.45: Budapesti Koncert Szalózenekar. 1. Mendelssohn: Szentivánéji álom, nyitány. 2. Puccini: Tosca, egyveleg. 3. Waldteufel: Espana, keringő. 4. Polgár Tibor: Nápolyi szerenád, 5. Engelmann: A babaházban, szvitt. 6. Linkmann: Jön a golyó, induló. 6: Angol cserkészvezérek a mikrofon előtt. 6.20: Sárváry János tárogatózik. Zongorán kíséri Kazacsay Tibor. 6.50: Aszlányi Károly vidám csevegése. 7.30: Operettelőadás a stúdióból. Közben kb. 10: Sporteredmények. Majd Toll Árpád és Jancsi. 11.15: Egy magyar anya különböző nyelveken üdvözlő a külföldi cserkészszülőket. 11.30: A távol külföldről érkezett cserkészek rádióüzenetei a jamboreeről.

Hétfő, augusztus 7.

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: A Maksimovic zenekar hangversenye. Jugoszláv zene. 12.35: Tözsdehírek. Utána gramofon. 6: Népdalok (Vitimir Sztankovics). 7: Gramofon. 7.20: Wien. 10.10: Hírek. Utána: Gramofon, tánczene.

Budapest. 6.45: Torna. Utána: His Masters Voice gramofonlemez. 10: Két külföldi író utja Magyarországon a múlt században (felolvasás). Utána: His Master's Voice gramofonlemez. 10.45: Hírek a jamboreeről. 12.05:

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

ról. 12.05: A m. kir. államrendőrségi zenekar. Vezényel Szöllösy Ferenc. 1.30: Moór Júlia énekel és Sándor János hegedül. Zongorán kíséri Polgár Tibor. 3: Üzenetek a cserkész-táborból. 4: A Rádióélet meserója. (Harsányi Gizé előadása). 5: Bura Károly és cigányzenekara. 6.15: „A nyaralás édes örömei.« — Undy Imre előadása. 6.45: Székelyvárosi Zenekar a városi-gegeti Iparcsarnok előtti zenepavillomból. Vezényel Bor Dezső. 8: Helyszíni közvetítés a cserkész-táborból. Tézene. 9: His Master's Voice-gramofonlemez. 11.15: Egy magyar anya különböző nyelveken üdvözlő a külföldi cserkészszülőket. 11.30: A távol külföldről érkezett cserkészek rádióüzenetei a jamboreeről.

Milano. 8.30: Varázsfuvola, Mozart kétfelvonásos operája. Salzburgi átvétel. München: 4.30: A müncheni kamarazenekar hangversenye. Friedrich Rein vezényeltével. A német operett virágkorából. J. Strauss: Denevér nyitány. Casanova: Barkarola. Suppé: A leányintézet, nyitány és kar. Banditacsinyek, nyitány. Zeller: A madarász, egyveleg. Mülliker Látogatás Müllöckernél, egyveleg. Lehár: Vig özeveg, keringő.

Prága 6: Ebrész. Utána Torna és gramofon. 5.55: Gramofon. 6.15: Gramofon. 7.10: Hírek. 10.10: Népszerű zene. (Milinovszky fuvószenekar).

Varsó. 9.30: Chopin zongoraművek (J. F. Miller). Polonaise, op. 26. Nr. 2. es-moll. Valse, op. 69. Nr. 1. as-dur. Nocturne, op. 9. Nr. 1. b-moll. Ecosaises, op. 72. Nr. 3. Tarantella, op. 43. 10.10: Tánczene.

Bécs. 9.20: Elelmiszérarak. 11.30: Gramofon. 12: Rádiózenekar. 1: Hírek. 1.10: A hangverseny folytatása. 3: Tözsdehírek. 3.15: Lucka Rauri, a kristályok völgye. 3.30: Francia lecke. 4.05: A bécsi munkászenekar hangversenye. 5: Gramofon. 5.55: Dr. Szana Sándor: Gibráltár, előadás gramofonillusztrációkkal. 7.05: Sport-hírek. 7.15: Varázsfuvola. Mozart kétfelv. operája, vezényel Bruno Walter. 10.20: Hírek. 10.35: Tánczene. Gusztáv Rohn zenekara. Emil Petroff (ének) közreműködésével.

Breslau. 1: Gramofon. 3.15: Könyvszemle. 3.55: Film hetiszemle. 4.10: A charlottenbrunni fürdőzenekar hangversenye. 6.30: Zongorazene, Rachmaninov: C-moll etűd. Schulz: Arabeszk a Kék Duna keringő felett. 8: Régi és modern táncok. A rádiózenekar hangversenye. 10.50: Gramofon.

Bukarest. 12: Hírek. Utána gramofon. 1: Gramofon, népszerű lemezek. 5: A Sibiceano-zenekar hangversenye. 7: Előadás. 7.20: Gramofon. Művészlemez. 8: A Morsky schrammelkvartett hangversenye. 8.30: Vidám negyedóra.

szalózenekar az Angol Parkból. Urbach: Egy-veleg Offenbach művelől. Nagypál Béla: László serenata — hegedűszó. Babits László: Fohász Stephanides Károly: Rokokó idill. Schubert: Szerenád. Szucsich Károly: Magyar szerenád. Zerkovitz Béla: Én megbuktam az élet iskoláján — dal. 6.15: „Szélnalómharc.“ Lambrecht Kálmán előadása. 6.45: Gramofonlemez. 7.45: Kültügyi negyedóra. 8: Táború. Helyszíni közvetítés Gödöllőről. 9.30: Pontos időjelzés, hírek, időjárásjelentés, ügétovsenyeredmények. 9.45: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel dr. Dohnányi Ernő. Közreműködik Kerpely Jenő (gordonka). Csajkovszkij: Romeo és Júlia — nyitány. D. Albert: Gordonkaver-seny (Kerpely). Mozart: Les petits riens. Id. Strauss János.: Loreley — Rheinklänge — keringő. Liszt: II. Rapszódia. 11.15: „Die Bäderstadt Budapest.“ Mierka Alfred előadása. Utána Rác József és cigányzenekara.

Bukarest. 7.40: Istenek alkonya, Wagner háromfelvonásos operája (gramofon). A színe-tékben hírek. Utána hangverseny, közvetítés a Lidó strandfürdőből.

Róma: 9.15: Operettelőadás közvetítése. A színe-tékben hírek.

Stuttgart. 8.20: Szimfonikus hangverseny. Schubert H-moll (befeztetlen) szimfónia. Brahms: I. szimfónia, c-moll.

Varsó. 8: Szimfonikus hangverseny. I. Münzer (zongora) közreműködésével. Wagner: Mes-terdalnokok, nyitány. Beethoven: C-moll zongora-hangverseny. Csajkovszkij: Andante cantabile. Jakobi: Hindu táncok. Rubnitski: Szvit. 10: Tánczene.

Bécs. 3.45: Gramofon: Operafantáziák. 5: Utazási és idegenforgalmi hírek. 5.15: Gisela Springer zongorahangversenye. Haydn: C-dur fantázia. Mozart: A-moll rondo. Beethoven: Fantázia, op. 77. Polonaise, op. 89. Scumann: Erdei jelenetek, op. 82. 5.55: Pedagógiai előadás. 6.20: Sport hetiszemle. 7: „Ki a szabadba“. A rádiózenekar hangversenye. Népszerű osztrák dalok és zene. 9: Serge Beloni áriáestje.

Szombat, augusztus 12.

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Az Aranckizzenekar hangversenye. A színe-tékben (12.35) Tözsdehírek. 1.30: Hírek. 6: Gramofon. 7: Bécs 10: Hírek. Utána gramofon, tánczene.

Budapest. 6.45: Torna. Utána: Gramofon-hangverseny. 9.45: Hírek. 10: „A murányi Vémusz“. (Felolvasás). Utána: His Master's Voice gramofonlemez. 10.45: Hírek a jamboree-

Helyszíni közvetítés Gödöllőről. Utána: Columbia gramofonlemez. 3: Üzenetek a cserkész-táborból. 4: »Félóra a leányzóban.« Ujné Mikola Ilona előadása. 5: Kalix Jenő zongorázik. Bach-Busini: Toccata d-dur. Beethoven: Szonáta fis-dur, op. 78. Dohnányi: Rapszódia fis-moll. Manuel de Falla: La vida breve. Friedmann-Gaertner: Bécsi táncok. 5.45: »A magyar evezősport és az Európa-bajnokság.« Vezényel Csik László dr. előadása. 6.15: Margittay Margit magyar nőiákt énekel Bura Sándor és cigányzenekarának kíséretével. 7.30: »Egy régi délután.« Schöpfung Aladar novellája. 8: Pop-per Dávid emlékezete. Emlékbeszédet mond: Papp Viktor. Közreműködik Kótsky Jolán, Grossmann Vera és Hütter Pál (gordonka). Zongorán kíséri Kósa György. 1. Rekvium (Kótsky — Grossmann — Hütter). 2. Magyar rapszódia (Hütter). 3. a) Memoire; b) Mazurka (g-moll) — Hütter). 8.50: Pontos időjelzés, hírek. 9.10: Veres Lajos és cigányzenekara az Ostende-kávéházból Dáni Dezső énekszámával. 10.30: Károlyi Dezső szalon- és jazz-zenekara Solthy György énekszámával. 11.30: Helen Erss és Alise Dárfkai lett dalokat énekelnek. Zongorán kíséri dr. Herz Ottó.

Kedd, augusztus 8.

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: A Ratni Drugovi zenekar hangversenye. A színe-tékben (12.05) tözsdehírek. 6: Gramofon. Jugoszláv zene. 6.30: Gramofon. Szimf. lemezek. 7: Tóth Ljubica és Schönberger Géza ária és dalszöve. Schubert, Csajkovszki, Mendel, Mascagni, Leoncavallo, Verdi, R. Strauss, Hristics, Binicki és Carissimi művek. 7.50: Humoresk. 8.30: Zagreb. 10.30: Hírek. Utána cigányzene.

Budapest. 6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 10: »A magyar népmese.« (Felolvasás.) His Master's Voice gramofonlemez. 10.45: Hírek a jamboreeről. 12.05: Szervánszky szalózenekar. 1.30: győri Vörös Misi és cigányzenekara. 3: Üzenetek a cserkész-táborból. 4: Gyökössey Endre meséi. 5: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Marthon Géza. Kálmán: Cigányprímás, nyitány. Lehár: Mosoly ország, részletek. 3. Eysler: Az asszonyfaló, keringő. Granichstaidten: Orlov, egyveleg. Marthon Géza: Hódolati induló. 6: »Kutyaportrék.« Kittenberger Kálmán felolvasása. 6.30: Fehér Ilona hegedül. Zongorán kíséri Polgár Tibor. Tartin — Kreisler: Változatok. 2. Rics: Perpetuum mobile. 3. E. Bloch: Baal Schem. (Improvizáció.) Dohnányi: Ruralla Hungarica I. Brahms: Mafyran tánc. Couperin: A kis szálmalmok. Sarasate: Cigánydalok. 7: Gramofonlemez. 8: Tá-

portúz. Helyszíni közvetítés Gödöllőről. 9.50: Rácz Zsiga és cigányzenekara. 10.20: Időjárás-jelentés. 10.25: A m. kir. Operaház tagjairól lakult zenekar. Vezényel Abrahányi Emil. 1. Nicolai: A windsori víg nők — nyitány. 2. Mozart: a) D-dúr menüett; b) Török indlő. Abrahányi: Petőfi szvit, vonószekció. a) Gyászhangok Petőfi halálára. b) Pástorláz mellett, c) János vitéz szerelem. d) Tündérvilágban és Nászinduló. Beethoven: III. Leonóra — nyitány. 11.30: Üzenetek a cserkészklubokból. München. 8.40: Varázsviola, Mozart operája.

Prága. 6: Torna. 9.55: Hírek. 10.10: Gramofon. 12.30: Szalonzenekar. 1.40: Gramofon. 6.30: Német félóra. 8: Dalok. 9: Katonazene. 10.15: Cseh zeneszerzők táncslágerei. Kétzongorás jazz-zene. Stuttgart. 8: Rádiózenekar. Operarészletek Bécs. 9.20: Előmlészet. 11.30: Gramofon. Művészletek. Schubert: Der Hirt auf dem Felsen. Gluka: Mondnacht. Brahms: Der Mond steht über dem Berge. Csajkovszky: Nur wer die Sehnsucht kennt. 12: Rádiózenekar. 1.10: Gramofon. 3: Tézsdhírek. 3.20: Fényképezési előadás. 4: Gramofon. Hangosfilm-sláger. 5.20: Gothein Anni és Gothein Piroška (hegedű) és Lilian Scotti (ének) hangverseny. 6.30: Dr. K. Lutzauer: Nővény élet a havasokban. 7: A föld körül 9 perc alatt. A rádiózenekar hangverseny. 8.30: Rádióport a gödöllői cserkészklubokból. A mikrofonnál Adolf Klauer. 9: Szimpadi alakok elbeszélés sorosak. 10.50: Táncczene.

Szerda, augusztus 9.

Begrád. 11: Gramofon. 12.05: Akkordzene (Arkadie Terzin. 6: Gramofon. 6.30: Előadás. 7: Jovanica Konjevic zongorahangverseny. — Mendelssohn: Eftid, op. 104. Schumann-Paganini: Eftid a-moll. Sauer: Concerto. Frisson de Feuille. Bach: Prelude és Fuga g-dúr. Beethoven: Szonáta op. 78. 7.30: Gramofon. 8: Jucoszláv dalok (Nadja Alexandrovics). 8.40: Hangjáték. 9.30: Hírek. 9.50: Gramofon. Brahms művek. 10.20: Táncczene.

Budapest. 6.45: Torna. Utána His Master's Voice gramofonlemez. 10: Régi emlékek és pártól. (Felőlvadás). Utána Galli Curci-Gramofonlemez. 10.45: Hírek a jamboreeről. 12.05: Horváth Margit énekel. Gémes Irén zongorázik Zongorán kísért Polgár Tibor. Közben 12.30: Hírek. 1.30: Zenekari hangverseny. Vezényel Bertina István. 2.45: Hírek előmlészet. 3: Hírek a cserkészklubokból. 4: Kurina Simi és cigányzenekara. 4.45: Pontos időjelzés. időjárás-jelentés, hírek. 6: Budapesti Polgári Dalok. Vezényel Zsaskovszky József. Jandl Béla: Májusi

zápor. Lányi Béla: Grand Caféban. Siklós Albert: Száll a felhő. Dienzl-Demény: Liliomszál. Gr. Zichy Géza: Szerenád. Radó Aladár: Reszket a bokor. Radó Aladár: Esszenáda. Bartók Béla: Régi megnemlet. Vincze Zs.: Szép vagy, gyönyörű vagy... Demény Dezső: Magyar szerenád. 6.45: Az ember és az éghajlat. Cholnoky Jenő előadása. 7.15: Budapesti Hangverseny zenekar. Vezényel Komor Vilmos. Szózatok zene. Berlioz: Római karnéval — nyitány. Hamerik: Norvég szvit. Buttykay Akos: Valse caprice. Siklós Albert: Vigjátéknyitány. Armandola: László — mexikói szerenád. Schbert-Berté: Három a 'islány — egyveleg. 8.30: Pontos időjelzés, hírek. 8.45: Szimfonikus stúdió. *Varázsló. Szimfonikus 5 képben. Irtai Károly György. Rendező Pethő Attila. Személyek: Hatvány István — Kárho József, Veronka, huga — Horvát Magda. János, öregdiák — Ungvári László. Utána kb. 10.45: Időjárás-jelentés. Majd: Moosányi-Lakos-jazz-zenekar.

Bukarest. 1: Gramofon. Kamarazenelemez. 5: Rádiózenekar. 6: Hírek. 6.15: A hangverseny folytatása. 7: Felolvasás. 8: Molnar Boriszka zongorahangverseny. Bach-Tausig: Toccatá és fuga. d. moll. Chopin: Bercecske. 2. ettd. E-moll keringő. Liszt: Le rossignol. Mendelssohn Scherzo. Debussy: A csónakban. Schumann-Tauts: Le contrebandier. 8.30: Hírek. 8.45: B. Me-tani klarinét-hangverseny. 9.15: J. Thalér gondkhangverseny. 10: Táncczene. Prága. 6: Ebresztő. Utána Gramofon. 11: Cseh zeneszerzők táncslágerei. 1.40: Gramofon. 2.50: Rádiózenekar. 5.45: Gramofon. 7: Hírek.

Róma. 8.45: Szimfonikus hangverseny. Belini: Norma, fantázia. Puccini: Bohémélet, fantázia. Dukas: A búvárszínház, scherzo. Respighi: Rómái ünnepek, szimfonikus költemény. Mascagni: Rátólt álma. 10: Hangverseny folytatása. Perosi: Krisztus feltámadása. II. rész. előzene és finale. Marchesini: Olasz nő Keleten. Neumann: Szerelmi hírnök.

Bécs. 9.20: Előmlészet. 11.30: Gramofon. Alpesi dalok. 12: Rádiózenekar. 1: Hírek. 1.10: A hangverseny folytatása. 3: Tézsdhírek. 3.20: Háziasszonyok. 3.30: Novella. 3.55: Gramofon. Híres szerelmi duettek. 4.35: L. Novotny: Utazás Bádénbe. 5: Turisztika. 5.20: Rudolf Brandler hangverseny. 6: B. Zahorek: Mért fullad a vízbe annyi ember. 6.15: Turisztika. 7: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. Friedrich Schönfeld: (fuvola) közreműködésével. Haydn: D-dúr nyitány. Schubert: V. szimfónia d-dúr. Frühling: Fuvola-fantázia. F. Bloch: Platenow, nyitány. Réti: Lúrai zenemű. Bartók: Rómán néptáncok. 8.20: Rádióórónika. 8.35: F. Blinden: A folyón túl csalogány énekel. 9.45: Rádiózenekar.

Csütörtök, augusztus 10.

Begrád. 11.20: Gramofon. 12.05: Cigányzene. Graosania zenekar. A színeben (12.35) Tézsdhírek. 6: Torna. 6.30 Xenia Aleksandrovics ária és daleste. 7.05: Előadás. 7.35: Gramofon. 8.30: Ljubljana. 10.30: Hírek, utána gramofon, tánczene.

Budapest. 6.45: Gramofon. Utána Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: Magyar várások. (Felőlvadás). Utána: His Master's Voice-Gramofonlemez. 10.45: Hírek a jamboreeről. 12: Déli harangzó. 12.05: Helyszíni közvetítés a cserkészklubokból. 12.50: Az 1. honvédelmi-cserkészzenekara. Vezényel Fricsey Richard. Színeben: Időjárás-jelentés. 3: Üzenetek a cserkészklubokból. 4: „Magyar iparművészet”. Szokolay Béla előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. 5: Petris Jenő és cigányzenekara. 6: „Az édesanya a versében”. Móra László előadása. 6.30: Waldauer — Kerpely-vonósnégyes. 1: Beethoven: Es-dúr vonósnégyes. (Hárfányes). 2: Dohnányi Ernő: Vonósnégyes szerenád. 7.30: „Magyar vígasság 1575-ben”, Vándorkálmán előadása. 8: Budapesti Hangverseny Zenekar az Allatkerből. Operarészletek. Vezényel Komor Vilmos. Közreműködik Sebők Stefi és Ifj. Toronyi Gyula. Színeben kb. 9.30: Pontos időjelzés, hírek, időjárás-jelentés. 11: Bukaresti Károly és cigányzenekara. 11.30: Üzenetek a cserkészklubokból.

Bukarest. 12: Gramofon. 12.45: Hírek. 1: Gramofon. Népszerű lemezek. 4.30: Ifjúsági felolvasás. A Jordachesco-zenekar hangverseny. 6: Hírek. 6.15: A hangverseny folytatása. 7: Felolvasás. 7.20: Gramofon. Népszerű lemezek. 7.40: Rádiógyermek. 8: G. Popescu daleste. Róttoli: A fekete gondola. Boito: Ballada. Hohn: L'heure. Breslska: Zsoltár és ima. 8.20: Szimfonikus hangverseny. Milhaud: Két szimfónia. Grieg: Norvég dalok vonószekcára. Simingaglia: Piemonti táncok. 9: Hírek. 9.15: A hangverseny folytatása. Beethoven: II. szimfónia, d-dúr.

Leipzig. 8.20: A drezdai zenekar hangverseny. Gustav Fritsche (hegedű) közreműködésével. Rossmi: Korintus ostroma, nyitány. Hols Japán szvit. Beethoven: G-dúr és f-dúr hegedűrománok. Humperdinck: A csoda, fantázia. J. Strauss: Északi Tengeri képek, keringő. Graf: Ballada. Domsch: Északi cipriccio a-moll. Helldingfeld: Két cigánytánc.

Milano. 8.20: Istriai éjszakák. Antonio Smetaglia háromfelvonásos zenedrámája. München. 9.50: Modern Kamarazene. Mahler: Kassation, op. 11. Petrus: Három dal: Este Bocánatkerés. A vándor éji dala (Eilshabeth Waldenauer). Beckerrath: II. vonósnégyes.

Prága. 6: Torna és hangverseny. 12: Gramofon. 5.45: Gramofon. 8.30: Angol zongorazene. 9: A rádiózenekar szimfonikus hangverseny. J. Chr. Bach: B-dúr szimfónia. Mozart: udbr- szimfónia, op. 319. Novák: Nikotina, baletzene. Róma. 8.30: Istriai éjszakák, Antonio Smetaglia háromfelv. zenedrámája.

Város. 9.10: M. Totenberg hegedűhangverseny. Bach: Prelüd. Bourrée: Gavotte. Mozart Kreisler: Rondo, Debussy: La Fillette aux cheveux de lin. Paganini-Szymanowski: Caprice, How: Allegro non troppo. Schubert: Rondo brillant.

Bécs. 9.20: Előmlészet. 11.30: Gramofon. Művészletek. 12: Rádiózenekar. 1: Hírek. 1.10: A hangverseny folytatása. 3: Tézsdhírek. 3.20: Czuba: A torna mint hazafias nevelésköz. 3.30: Gyermeknek. 3.50: Gramofon. 4.35: Turisztika. 5: Asszonyoknak. Dr. V. Ludwig: A finn nő. 5.25: Dora With (alt) és Hilde Duckett (gordonka) hangverseny. Bach: Adagio. Skót népdal. Marais: Le basque. Eccles: G-moll szonáta. 6.05: Turisztika. 6.30: Dr. V. Pitschmann: A Nimrud Dagch kráterében. 7: Rádiózenekar. Leo Fall operarészletek. 8.30: Heti rádiótánc. E. Lissauer: Boldogság az Athertse partján. 9: A bécsi szimfonikus zenekar hangverseny. Wagner: Egy Faust nyitány, Sporn: Versenyfutó vonósnégyes és zenekarra, op. 131. Schillings: Mona Lisa, szvit. R. Strauss: Halál és megdöbbenés, szimfonikus költemény. 10.15: Hírek. 10.30: Gramofon. — Táncczene.

Péntek, augusztus 11.

Begrád. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 12.35: Tézsdhírek, utána gramofon. 1.30 hírek. 6: Gramofon. 6.30: Előadás. 7: Jugoszláv dalok (M. Jovanovics). 7.30: Előadás. 8: Gramofon. Budapest. 6.45: Torna. Utána Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: Időszertű anyag. (Felőlvadás). Utána: His Master's Voice-Gramofonlemez. 10.45: Hírek a jamboreeről. 12.05: ungvári Szalai Lajos cigányzenekara. Közben 12.30 Hírek. 1.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés. 1.30: Allástalan Zeneszék Szimfonikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. Kéler: Csokonai — nyitány. J. Strauss: Kék Duna — keringő. Hubay Jenő: Ábránd a „Cremonal hegedűs” c. operából. Ábráham Pál: Viktória című operettből — egyveleg. Strauss János: Cigánybáró — nyitány. 2.45: Hírek, előmlészet. 3: Üzenetek a cserkészklubokból. 4: Pozdora Pál dr. nőiákat és dalokat énekel. Zongorán kísért Polgár Tibor. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. 5: „Ami a közönség nem lát a Vízzipőlóból”, vitéz Jónás István, a Magyar Úszó Szövetség kapitánya előadása. 5.30: Mándita

SAKK

7. számú játszma.

Világos Schwab (Noviszád)
Sötét Györfi I. (Szubotica)

Játszották a Noviszád és szuboticei nyomdászok klubközi versenyén 1933 július 30-án.

Vezérgyalog.

1. d4, d5; 2. e4, dxc; 3. He3, e6; 4. e4, He6; Fe3, Fb4; 6. Fxc4, Hf6; 7. f3, a6; 8. Hg2, h6; 9. a3, Fe7; 10. Be1, 0-0; 11. 0-0, Hh7; 12. Fd3, b5; 13. Fe2 (jobb lett volna Hxb5 és gyalogot nyer) b4; 14. axb, Hxb; 15. Fb1, Fb7; 16. Ha4, Hh3; 17. He5, Hf6; 18. Fd2, a5; 19. Fxb4, axb; 20. Vd3, g6; 21. Vd2, Kg7; 22. Hf4, Fe3; 23. Vd3, e5; 24. dxc5, Vxd3; 25. exf6 + Fxf6; 26. Hf3 Fd4 +; 27. Kh1, Bd8; 28. Hb3, Fa6; 29. Hxd4, Bxd4; 30. Bfd1, Bbd8; 31. Hf2, Bd2; 32. Bxd2, Bxd2; 33. Be2, Bd7; 34. h3, b3; 35. Be1, Bd2; 36. Kg1, Bxb2; 37. Fd3, Ba2; 38. Fxa6, b2; 39. Bb1, Ba1; 40. Fd3 feladta.

8. számú játszma.

Világos Aljehin (Franciaország)
Sötét Apscheneck (Lettország)

Játszották a folkestonei sakkolimpiáson 1933 június 15-én.

Vezérgyalog.

1. d4, Hf6; 2. e4, c6; 3. He3, d5; 4. e3, e6; 5. Fd3, a6 (csak He3 esetében szokásos); 6. Hbd2 dxc (ismert hiba, mely az e5 pontot küzdelem nélkül engedi át a huszárnak); 7. Hxc4, b5; 8. Hce5, h6 (fenyeget Hg5); 9. a4, Fb7; 10. Fd2, Hbd7; 11. Ve2, Be8; (sötét pozíciós uton és veszve van mert b4-et nem tudja megakadályozni); 12. Fg6, Hxc5; 13. Hxc5, Be7; 14. Fa5, fxg; 15. Vxg6 + Ke7; 16. Hf7, Ve8; 17. Hxh3, Be8; 18. Fb4 + e5, 19. Fxc5 + Bxc5; 20. dxc, Fe4; 21. Vxc3 + Hxc3; 22. f3, Fd3; 23. axb. Feladta, mert a huszár kiszabadul.

9. számú játszma.

Világos Kulzsinszky D. (Szombor)
Sötét Petrović D. (Beograd)

Játszották a szombori nemzeti mesterversenyen 1933 augusztus 2-án.

Vezérgyalog.

1. d4, d5; 2. Hf3, Hf6; 3. e4, e6; 4. e3, e6; 5. He3, Hbd7; 6. Fd2, Fd6; 7. Be1, 0-0; 8. Fe2, Ve7; 9. 0-0, dxc4; 10. Fxc4, e5; 11. Ve2, e4; 12. He1, fxh2 +! 13. Kh1, Hg4; 14. Ve4, Vh4; 15. Hf3, Vh5; 16. Fd3?, Fd6 +! 17. Kg1, Hdf6. Fehér feladta.

10. számú játszma.

Világos Bröder I. (Noviszád)
Sötét Kulzsinszky N. (Noviszád)

Játszották a szombori nemzeti mesterversenyen 1933 augusztus 2-án.

Vezérgyalog.

1. d4, Hf6; 2. e4, e6; 3. Hf3, b6; 4. g3, Fb7, 5. Fg2, Fb4 +; 6. Fd2, Ve7; 7. 0-0, Fd2, 8. Vd2, d6; 9. He3, 0-0; 10. Ve2, He6; 11. Bad1, e5; 12. Bfel, exd; 13. Hd4, Hd4; 14. Bxd4, Fxg2; 15. Kg2, Ve5; 16. Bed1, Bfe8; 17. Bd1-d2, Ve5; 18. Bh4, h6; 19. Vd3, Be5; 20. Vf3, Bae8; 21. Bf4, a6; 22. a3, b5; 23. b4, Va7; 24. Bf6, gxf; 25. Hd5, Be6; 26. Hf6, Kg7; 27. Hh5, Kf8; 28. e5, Vb3; 29. Hf4, Bf6; 30. Ve6, Be8; 31. Hd5, Bg6; 32. He7, dxc; 33. Ve8, Ve8; 34. He8, exb; 35. axb, Ke8; 36. Bd4, Bf6; 37. f4, Ke7; 38. e4, Be6; 39. Kf3, Be3 +; 40. Ke2, Be2 +; 41. Bd2, Be4; 42. Ke3! Bd4; 43. Ba2, Ba4, 44. Ba4, bxa; 45. Kd4, a3; 46. Ke3, Kd6; 47. g4, Ke5; 48. h4, a2; 49. Kb2, Kd4; 50. h5, Ke4; 51. g5, hxc; 52. h6, g4; 53. h7, Kf4; 54. h8V, a1V; 55. Ka1, f5. Néhány lépésre 7 1/2 óra, heroikus küzdelem után sötét feladta.

SAKKFELADVÁNYAINK

Végjátéktanulmány. Világos: Kg5, Hg2 gy f4 (3). Sötét: Kg3, Fh7 gy f5 (3).

Világos indul és nyer. (Megfejtési versenyünkön 5 pontot számít).

3-ik számú rejtvény. Világos: Ke3, Hh6, Fa1 (3). Sötét: Kh8, gy, h7, g7 (3).

Világos indul és 3-ik lépésben mattot ad. (Megfejtési versenyünkön 3 pontot számít).

A Reggeli Ujság július 23-iki számában megjelent rejtvények helyes megfejtése:

I. Végjátéktanulmány: 1. Kd6, Ff8 +; 2. Ke5, Fg7 +; 3. Ke6 s most bármint játszik sötét, világos nyer.

II. Végjátéktanulmány: 1. Fe6 + Fxf; 2. Bxd6 + Bxd6; 3. Be5 + fxe5 (ha Fxe5, 4. Vc5 +) 4. He3 + Hxe3 (ha Fxe3 Vc4 matt); 5. Vc4 + Hxc4; 6. e4 + Vxe4; 7. dxc4 matt.

I. számú rejtvény: Ha4.

A július 30-iki számban megjelent rejtvények helyes megfejtése:

I. Végjátéktanulmány: 1. He2, Kh2; 2. Kf1, Kh1; 3. Hg3 + Kh2; 4. He4, Kh1; 5. Kf2, Kh2; 6. Hd2, Kh1; 7. Hf1, h2; 8. Hg3 matt.

II. Végjátéktanulmány: 1. Kf5, Vf8; 2. Hg7 + Vxg7; 3. Fe8 + Vg6 +; 4. Fxg6 + bxc6 +; 5. Kf6, g5; 6. Kf5, g4; hxc4 matt.

II. számú rejtvény megfejtése: 1. Fg4-d7.

A rejtvényverseny állása augusztus 6-án:

Schwab Bernát (Noviszád), Stary Pál (Nvi Becej), Hoffmann Jakab (Noviszád), Czika János (V. Peckerek), mindannyian 32 ponttal, Kun László (Szubotica) 27 pont, Mészáros Feri (Noviszád) 22 pont, Horváth Jenő (Oszijek), Vég Imre (Zágreb) Lányi Lászláv (Szubotica) 17 pont.

Hírek

A szombori mesterverseny jelenlegi állásáról lapunk más helyén számolunk be.

Amsterdamban a napokban fejeződött be Hollandia ez évi sakkbajnoksága, melyet újra Enwe nyert meg 8 ponttal. 2-ik Van de Bosch 7 pont, 3-ik Van Horn 5 és fél pont.

A Hollandiában folyó nemzetközi mesterversenyen a fiatal csehszlovák Flohr vezet 5 és fél ponttal. Hat fordulóban egyedül csak a veterán híres Maróczy magyar mester ért el ellene eldöntetlen. Bogoljubov veresége kellemetlen hatást váltott ki Németországban annál is inkább, mert Flohr zsidó származású. Bogoljubov német állampolgár s német nőt vett el feleségül s mint már beszámoltunk a nemrég Achenben lezajlott versenyen megnyerte Németország bajnok címét. Flohr első helyezése biztos, mert mindössze egy forduló van hátra. Jelenlegi állás: Flohr 5 és fél, Maróczy, Bogoljubov 4 és fél, Van Horn, Landau 2 és fél, Felderov 2, Mulder 1 és fél, Haming 1. (Mr. Kg.)

REGÉNY

Tamás István

Bácskai diákok

(88)

Az eddigi rész rövid tartalma:

A regény fiatal hőse Szubotica érkezik, ahol több helyen is kapott állást, de mindenhol elbocsátották. Múltán már semmi pénze nem volt, a népkonyhára járt étkezni, ahol egészen jól megérett a koldusok és munkanélküliek között. Később ifjusági lapot alapított társaival, amely egy évi fennállás után megszűnt.

— Agglegényalírás gúlt? — kérdezte Demény.

— Hogyne!

— Akkor — fordult Pubihoz —, hadd menjek el a te körzetedben lakó Rudi bácsimhoz... az biztos aláír...

— Szívesen — előzékenykedett Wolff és átengedte a Rudi bácsit.

A zsebeinket megtömtük számozott ivekkel amelyekből átadhattunk albirletbe másoknak is, ki-ki saját felelősségére.

Pility egész rohamszázadot alakított a szerb gimnázium önkénteseiből, akik mind az »Ifjuság« érdekében futkostak.

Harc volt ez, szabályos háború.

— Minden aláírás egy lövés az ellenségre.

— Harminc aláírás, az már sortűz! — lelkesedett Pubi.

Az ötlet tetszett és tovább szöfték:

— Ötven aláírás — mondta Jócó — felér egy gépfegyverrel!

— És száz? — kérdezte Mariska.

— Száz? O, az kartács! Ágyútűz!

Pility büszkén feszített: neki két kerülete is volt egyszerre! És tejhatalommal ruháztuk fel!

A citromgárda mint afféle szabadsapat működtött. A népkonyha öregjei, a szakácsné, a gondnok, sorra aláírták az ivet. Prücsök, a legvakmerőbb, megleste Zsivánka tanár urat és melléje surranva, behizelgő hangon udvarolt neki:

— Tanár ur, kérem... tessék aláírni ezt a kérvényt...

Zsivánka lefordta mindennek és a botjával sujtott feléje, amit Prücsök játszi könnyedséggel kivédett. A banda tisztos távolból élvezte a jelenetet. A turbuzgó Dorka nyomban ajánlkozott:

— Elébe kerülök, felmászok az agácfára és véletlenül a nyakába potyogok...

— Ne-e-em!

— De legalább egy hógolyót a hátába! — követelőzött Dorka.

— Ne-e-em lehet! — parancsolta Lajkó.

Be is panasolta nekem este a vezért.

Piroska a gyászvitéz, a Temetkezési Vállalat tisztviselői között körözte az ivét; Fekete bácsi, a hordár, a »törzsvendégektől« szedett autogramokat és a véresszájú koldus, a Szem telen Kucsera, kétségbeesett, amiért neki már nem jutott gyűjtőlap.

En is kortesútra indultam. A keményítőgyárban Bálintné fogadott.

— Valami jótékonyági akció? — kérdezte, az ivet megpillantva.

— Szó sincs róla — tiltakoztam —, a lapunkat csak azzal a feltétellel hagyják életben, ha legalább ötezer aláíró kéri...

— Lapja van, mutassa! — élénkült meg.

Átdadtam egy példányt.

— Istenem — sóhajtott —, ha ezt az én fiacskám megérhette volna...

És a szeméi könnyekben úsztak. Az ivet aláíratta a férjével. A gyár mögött egy ügyvéd lakott, bekopogtattam.

— Micsoda lázongás ez? — háborodott fel. — Ha a hatóságok be akarják szüntetni, akkor biztosan tudják, hogy miért teszik!

És megtagadta az aláírást.

Másutt félreértették és mereven elzárkóztak:

— Gyűjtés? Eppén tegnap adtunk az árva gyerekeknek!

Ezek aztán nagyon megkönnyebbültek, amikor megtudták, hogy csupán egy díjmentes aláírásról van szó, amely nem kerül pénzükből.

Két osztálytársam apja így utasított viszsza:

— Nem huzhatok ujjat egy tanárral! Lásd be.

Még utánam is szól mentegetőzve:

— Gondold meg, fiam! Egy miniszter unokaöccse! Egy eleven miniszter rokona! Hatalmas úr és hosszú ujjai vannak!

Hétfő... kedd... szerda... csütörtök...

Az első nap huszonöt aláírással tértem vissza! Kedden viszont alig nyolcat tudtam összeszedni. Közben lapot is kellett csinálni! Ellen őrizni a fiukat! Nyomdába sietni!

Szombaton hozzám csatlakozott Pility.

Mintha csak az idő megesküdtött volna ellenünk: sűrű köd borult a városra, hogy az orráig se látott az ember. Nyúlós, fojtó köd, amely észrevétlenül, alattomosan belopakodik a test porúsain, elfáraszt, tévútra vezet. A hideg csipete az orrunkat.

Nem fázol? kérdeztem.

— Ugyan! — tiltakozott Jócó, vacogó fogakkal.

— Menj haza, öregem, hisz megfagysz!

— Ne bosszants folyton!

Legalább hajtsd fel a gallérodát!

(Folytatjuk)

Felhívás! Felhívjuk ama szülők figyelmét, akiknek gyermekei elvégezték a középiskola négy osztályát, a szubotici

kétéves gyorsíróiskolára

ahol alapos kiképzésben részesülnek és a szerb-német gyorsírás, a szerb, német és francia kereskedelmi levelezésen kívül megtanulják a szakintérgyakat, melyekre a mai modern kereskedelmi vállalatoknál szükség van. Hogy mennyire biztos megélhetést nyújt a gyorsírás tudása több nyelven, legjobban abból tűnik ki, hogy az iskola eddig végzett növendékei ugyancsak kivétel nélkül még a mai rózsaszín gazdasági viszonyok mellett is legkönnyebben nyervehet elhelyezést, mert az iskola vizsgát tett növendékei az egész országban elismerten kitűnő munkások. Felvilágosításai szolgálatát prospektust kézzel küld az iskola igazgatósága Szubotica, Trumbićeva ulica 24. 247

Két középiskolás

diaklányt teljes ellátásra felveszek s zongora és angol oktatásban részesítek. A lakás tiszta, modern, fürdőszobával. Noviszád, Dudarszka u. 23.

Földműveseknek
rövid lejáratu

kölcsönöket
folyosít

KERESKEDELMI ÉS IPARBANK
TRGOVAČKA I OBRATNA BANKA
NOVISAD

BEOGRAD KRALJA ALEKSANDRA 70
CAFE-RESTAURANTE

„NOVA KRALJEVINA“

most nyílt meg
két kitűnő szakember

Ilija Ljubibratić és Ilija Kadiljević
vezetése alatt

Kitűnő konyha, szolid árak. Esténként a híres Lázár Bandi kombinált jazz-szalózneműkora hangversenyez

Művészi
fénykép-
felvételek

VIG
fotó-szalón
SOMBOR
Kralja Aleksandra ulica

RIJANJI BRIKETT

a legalkalmasabb, legjobb és legolcsóbb fűtőanyag központifűtés és töltőkályhák részére.

Vezérképviselő:
„CARBON“
Adolf Nathan I. druz
ta- és szénkereskedés
Noviszád, Kr. Petra u. 30. I.
Telefon 24 83

SZEME KINCS!
VIGYÁZZON RA S EZÉRT

SZEMÜVEGET
KIZÁRÓLAG
SAKUZLETBEN VEGYEN!

Orvosi receptek gondos, pontos és gyors elintézése teljes jóállás mellett! Specialitások is raktáron! Igen jutányos árak!

OPTIKUS TENER SUBOTICA
NICIN-palota

Felhívom a t. hölgyközönség szives figyelmét külföldön újonnan beszerzett legmodernebb

plüss gépemre

amelyen legrovidebb idő alatt végezték mindennemű tetszés szerinti megrendelést, a legmérsékletesebb árban.

Egyben felhívom szives figyelmüket, hogy üzletemben továbbra is saját gépeimen végzek

azsurozást és endlizést,
kézi- és géphimzést

a legkevesebb igényekkel is kielégítően, ugyancsak mindennemű combáthuzást, azoknál szakkereskedőként végzek lugóny és mindennemű kézimunka mintázást, valamint vállalom szmirna és perza szőnyegek stuccozását, s minden e szakmába vágó munkák lelkiismeretes és gyors elvégzését.

Előnyömdámban mindennemű új minta óriási választékban. Egyben értesítem a n. b. közönséget, hogy üzletemben válllok ruha és kezei tisztítást valamint ruhatisztítást is.

Tisztelettel:
özv. Nagyfelecné
előnyömdáma és kézimunka üzlete
Noviszád, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matice épület)

Modern felvételek a

FOTO
BOULEVARD

-nál készülnek. Noviszád, Bulevar Kraljice Marija (Letić-palota).

Amatőr felvételek díltalan kidolgozása

Újonnan épült
szállodához,
mely Biogradban, tenger és erdő mellett fekszik, nagy terraszokkal és szép kilátással

bérlőt

keresek. A szálloda azonnal átvehető.

Közelebbi megtudható:
Ing. Vagány M. Karaganyan
Biograd na moru

Fényképeket

művészi kivitelben olcsón Noviszád legjobb foto-szalónja

STUDIO-HERING Trg Oslobođenja
létesít

Halottaink emlékének megőrzése
a leghosszabb emberi érény.

GOLGOTA

temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új felszereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szegtet), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszorúkban, exhumálást és szállítást bárholon bárhová vállalkozunk. A legolcsóbb kiszolgálás.

LENKEY IMRE ES FIA
»GOLGOTA« TEMETKEZESI
VÁLLALATA
Noviszád, Uspenszka u. 12. Telefon 26-90

Hallo! Pazi!

Ko ima pare, neka stvara — zida
Da što pre prodje svetska kriza!

Gradjevinski materijal:

Kroč	Trska za štukatur
Zagašen kroč	Terpapir
Cement	Crep
Ciglje	Izolir-ploče

najjeftinije može se dobiti kod mene.

PAVLE GAUSZ
Novi Sad, Piroška ulica 66 - Telefon broj 31-19

GALAMB
Hosszu csőrű

Mindenféle színben. Egy színű (színes) valamint szívesek (herzli) legolcsóbban **Flossberger József** galambtenyésztőnél kaphatók. Sombor, Jevrejska ulica 14. 2259

Épület-, portál- és bútortestést
legolcsóbban és legszebben készít

Rizsanyi Péter
Szubotica
Harambasićeva 1. (Lika mellett)

Boroshordók!

Szüretelőhordók
használtak és újak 50 liter-től 4000 literig, nagy választékban, legolcsóbb árban, legjobb minőségben beszerezhetőek

Kriks Lajos
Szubotica, V. kör
Mažuranićeva ul. 19.

A nagyérdemű közönség szives tudomására adom, hogy raktáron tartom a legfinomabb mosható

odzsaci-i gyártmányu selgemárkatat:
Dantelle, Bengalin és Tennis Soiet

legfinomabb teveszörszöveteket

TROPICAL és TROPICALIN

férfi nyári ruhákra, továbbá zsinórt, kötélárúkat, ponyvavásznakat és kész ponyvákat, szőnyeget a legolcsóbb napi áron

KLEER KARLO, NOVISAD
KRALJA ALEKSANDRA U. 19. — azelőtt Fabrika Kanapa i Užarije D. D., Ođzaci — novisadi ilok

Utazóközönség felhívom figyelmüket saját gyártmányu „Sas” védjeggyel ellátott valódi

VULKANKOFFERJAIMRA
melyek könnyűek, tartósak és olcsók.

DIETRICH NOVISAD, Trg Oslobođenja 4.

GARANTIRANO VULKAN FIBRE **MARKE ADLER**
GESZETLICH GESCHÜTZT

Dezső bácsi postája

Iszák Dezső. Ha továbbra is gorombáskodsz velem, kedves druzsám Istók, akkor Istók-uccse felmondom a barátságot. Életemben ma kaptam először fölöttébb levelet és máris szörnyen legorombiasz benne, amiért Istók Bandinak írtam a nevedet és nem Istók Dezsőnek.

Mindenekelőtt tudd meg, hogy mulhethi leveledet nem kaptam meg. Illetve — ha nem tévedek — megkaptam, de a nevedet elfeledted ráírni. Erkezett ugyanis Szubotfőcáról a múlt héten egy levél, melyről hiányzott a beküldő neve, az irásból ítélve, de lehetett a te leveled. Sok gyerek irásáról mondok én már látatlanban, hogy ki a levél küldője, de azt már igazán nem következtetheted tőlem, hogy olyan névtelen levélírónak is eltaláljam a nevet, aki életében először ír nekem.

Abban pedig tévedsz, hogy Istók Bandina, írtam a nevedet. A Tünderországban évek óta egyik legszorgalmasabb olvasója Istók Bándi, egy noviszádi fiú. Miért akarod megfosztani attól, hogy a neve a Tünderországban szerepeljen?

Vagy talán azt hiszed, hogy csak egy Istók van a világon? Nyugodj bele, hogy több is van. Hallottad talán hírt Petőfi Sándornak, a nagy magyar költőnek. Ő már nagyon rég írt egy költeményt, amelynek „Boland Istók” a címe. Ugyan nem trefállok veled, mert amilyen haragos legény vagy nekidurálóod magad és bosszantásomra írsz egy verset az én nevről is azzal a címmel, hogy „Boland Dezső”. No de ettől mégsem félek, hiszen téged is Dezsőnek hívnak és így velem együtt te is bekerülhél a csávéba.

No de csak viceeltem. Most következik a dolgom komoly része. Legközelebb, ha Szubotfőcár jövek elszívjak a békepipát. Így illik az a jó druzsákhhoz. Csakhogy a mi békepipánk csokoládéből lesz és marcipán a bagója.

Spisják János. Ne szólíts engem „Tekintetes Dezső bácsi ur”-nak, becérem én sokkal rövidebb címmel is. Legjobban azt szeretem, ha „kedves Dezső bácsi”-nak szólítok. Másoktól is megérdemlem, hogy közöljék a búsabbak tőlem is azt követelik, hogy szólítsam őket én is „ur”-nak. Pedig ti még nem vagytok urak, csak losztek. Még pedig esetleg főispánok, miniszterek, vagy legalább is milliósok és akkor talán majd szőgyelni fogjátok, hogy magamfajta közönséges újságíró urnak tituláltatok. Tehát maradjak én csak meg néked kedves Dezső bácsinak, te pedig nékem, kedves Jancsi komámnak.

Szeif Pista. Ravasz legény vagy te Esvány. Azt írod, hogy szeretnél a Tünderország katonája lenni, sőt ezenfelül legjobb szereimél mindjárt valamit nyerni is. Kivánságodat egyelőre csak fele részben teljesíthetem. Felveszlek a Tünderország katonái közé és remélem, hogy rövidesen kívánságod másik fele is teljesül, ami a nyerevényre vonatkozik. Főleg akkor, ha a betűrejtvényeken is törőd egy kissé a buksi fejedet.

Nagy Sanyika, Druzsád, a másik Nagy Sanyika, a Vojvodjanszka ucca 10. szám alatt lakik Noviszádon.

Klausz Józsa. A Tünderországot Beogradban is megszeresheted, ott is kapható minden újságárúnál. No de az sem baj, ha pihiensz egyideig, legelőször azután friss és pihent kedvvel folytatod a rejtvényfejtést és készlested.

Talló Ferenc. Ma megtudod közölni vélelem, hogy hol van a Brádios bácsi, mert szeretném meglátogatni.

Zsagár Ernő és Kató. Sejtettem, hogy komoly oka lehet hallgatásodnak. Hol laktok a világ végén, hogy így hosszú időn át nem jöhettek be Noviszádra?

Kurtin Lajos. Kivánságodat sajnos nem teljesíthetem, mert mikor leveledet megkaptam, akkor már elkészült a Tünderország rejtvényoldala a nyomdában. Marasztald itt vendégeidet a jövő vasárnapig, akkor sorra kerül a rejtvényed.

Többeknek. Nagyon sokan érdeklődtek leveleitekben kislányom hogyléte iránt. Örömmel közlöm, hogy betegségből felgyógyult és most igyekszik kirosszalkodni magát, hogy pótolja azt a pajkosságot, ami betegség alatt betéje szorult. Nagyon szépen köszöni kedves érdeklődéseket és csókolat benneteket.

Fehér Pannika. Leveleid pontosan megjönnek.

Kiskároly Mirtika. Az írásod nem csunya, attól egész nyugodtan már miniszter is lehetsz. Az sem baj, hogy festőket raknál a Petíre. Hátha fázik egy kicsit, hiszen ruha nélkül van. A helyesírásról már csevegthetnék egy keveset. Viszont nálatok „hölgyeknek” régi dolog, hogy a helyesírással hadilábon álltok.

Silmovits Margitka. Ugrórejtvényed sorra kerül, de egy kis javítással, mert a „halaszd” szóból nálad kimaradt a „Z” betű. Ugyáltszik spórolós kislány vagy. Icnkám köszöni üdvözlésedet és csókolat.

Kányó Mafyi. Meglejtessed a múlt héten tényleg megkészt, ezért nem szerepelt neved a megfejtők között. Tudam, hogy megjön, mert a legszorgalmasabb kis katonám közé tartozol. Betűrejtvényed sorra kerül.

Ularik Erzsébet. A hibakereső pályázat közlésénél nem a nyertes tévedett, hanem én, mert egy oldalt kifelejtettem a hibák kiírásánál.

Nyiki Bözsi, Tóth Ica. Mulhethi leveletek tényleg nem érkeztek meg hozzám, nyilván a címzés körül volt valami hiba. De most kipótoljuk a hibát.

Kiss Iluska. Neucsak egy, de több Kiss Iluska is van kivüled a Tünderországban. De olyan szép előneve, mint a tied, egyiküknek sincs.

Bartók István, Dobó Pannika, Dobó Ilonka, Elek Dani, Fehér Ilonka, Kiskároly Margit, Nyiki Bözsi, Pánczél János, Sűrös Józseka és Misuka, Szeif Pista, Tóth Bözsi, Szereteitel üdvözöllek benneteket a Tünderország táborában. Akí közlötök eddig elmulasztotta, írja meg pontos címét és, hogy hány esztendő.

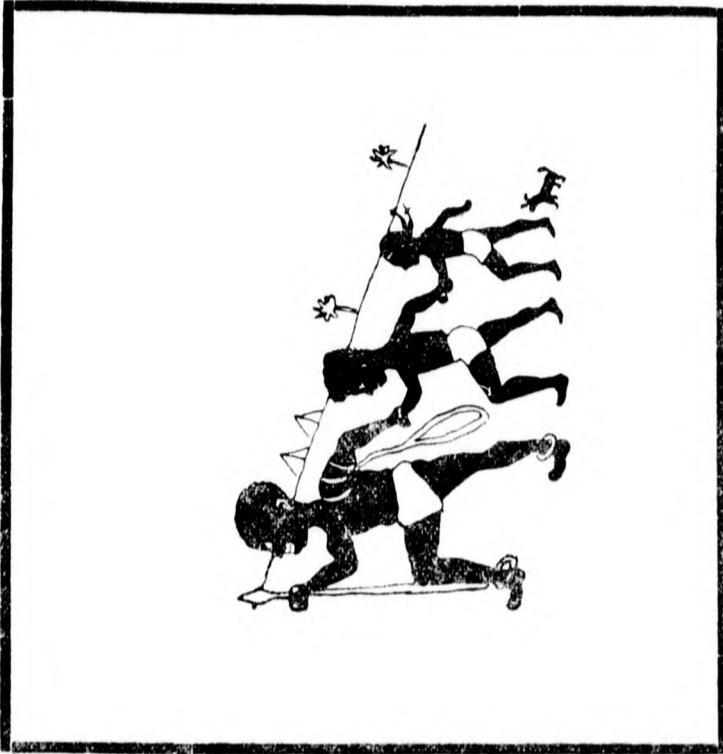
A REGÉLI ÚJSÓG VASÁRNAPI INGYEN MELLÉKLETE. — Szerkesztő: DEZSŐ BÁCSI

Lepény Peti, Fazék Kati, meg a Pajtás kalandjai Petik vadásznak a Szaharában

Írta: Dezső bácsi

Hát ez meg miféle fekete karaván, Kéz a kézben hova ballag a Szaharán. Tán biz' cigánycsalád, apa meg a dadék, Vagy kettőben jár, elő csokoládék.

Elöl a néger úr, lándzsa, lasszó, rajta, — Nem is tudtuk, hogy ily veszedelmes fajta — Mögötte a Peti, Kati e Pajtás illeg, Néger-húrben őket alig ismerni meg.

Fessétek ki a képet izlésték szerint A lestményt azután küldjétek el a Tünderország szerkesztőségébe.

Aki a legszebb festményt küldi be, a noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját nyeri.

A festőpályázat szubotfőcár nyertes csokoládéját a szubotfőcár Ruffi cukorkaüzlet csokoládéját kapja.

Nagy vadászat lesz itt hetedhet országban, Reszket az oroszlan s a maki az ágon. Néger úr lándzsája s a hurkos kötele Közledek, nem jó kikezdet vele.

Hirtelen megtorpan néger úr ott elől, Gyanus mozgás hallik, a kis cserjesz feldl. Pajtás is ijedten szaglász ideoda, Oly harc lesz itt mindjárt, hogy az szinte csoda.

A beküldő neve és címe:

Virágoskertben

Irtó G. Lamm Mária, Dombóvár

A kert vén fái alatt,
hová nem ér el a láрма,
ahol gazdagon terem
szamóca és a málna,

bujócskázó lány guggol,
védi vadszedő bokor,
lélegzetét fojtva ül,
mint egy eleven szobor.

A szeme kék nefelejtsé,
szája piros cseresznye,
s a mosoly két orcáján:
az Urísten jókedve.

Keze: két csöpp szarkaláb,
s mint bú után az öröm:
ragyog fényes smaragdként
az ujjain a köröm.

S ahogy most tovaröppen
virágok közt lebegve:
égőszirmu rózsátón
táncoló tarka lepke!

Rejtvények, játékok, mókák és egyéb huncutságok

Megjéteések a Tündérszág július 30. számából

- Betűrejtvények: 1. Zeneszerző, 2. Hegyes, 3. Felületes, 4. Kemény, 5. Kötelesség, 6. Szükevény.
- Rejtett nevek: 1. Adél, 2. Laci, 3. Tibor, 4. Icu.
- Kockarejtvény: 1. Huszár, 2. Utas, 3. Szab, 4. Ás.
- Pótlórejtvény: Itália.
- Ugrórejtvény: Ki korán kel, aranyat lel.
- Keresztrejtvény: Vízszintes: 1. Bal, 4. Sza, 4. Balalajka, 10. Al, 11. Kés, 12. I. P. 13. Lap, 15. R. S. A. 16. Tér, 17. Seb, 18. Sok, 20. Sor, 22. K. N., 23. Oda, 25. Hó, 26. A távolból, 29. óra, 30. M. A. C.

A hibakereső pályázat megjelése

A Tündérszág meséiben több szót készakarva fordítva nyomunk, a gyerekek feladata, hogy kikeressek ezeket a fordítva nyomtatott szavakat. A megtalált szavakat azután beírják a „Megjelés” szelvénybe, a szelvényt pedig kitöltve és aláírva beküldik Dezső bácsinak.

A multvasárnapi Tündérszágban ezek a hibák fordultak elő: gye, za, sé, ed, nav, sé, gvi, za, gyoh, sc, ed si, nav, gyi, gyoh.

A multheti hibakereső pályázat nyertese: Sárosi István. Könyvjutalmát postán küldjük el Feketicse.

Foxi levele a gyerekekhez

Kedves gyerekek! Nem tudom, ti le szoktatok-e fektetni ebéd után gye kis csendes pihenésre? Mert ha nem, nagyon ajánlhatom, hogy megtegyétek. Persze nem az iskolaidőre gondolok, mert azaz v gye (közvetlenül) az iskolaidőre gondolkodok, mert időre, mikor ezzel a lustálkodással semmi komoly munkát el nem mulasztatok.

Mikor a Kutyországban delután volt tanítás, bizony én se hanyélhettem, de most, hogy megváltoztam a tanrend, jut időm bőven a lustálkodásra. Mama is kifektátem a ház elé a puha fűre, s hagyta, hogy hátamat süssse a nap, rettentően elálmosodtam és éppen, hogy behunytam szememet az édes alvásra, mikor közvetlen közelemben megszólal egy kis veréb:

— Fxi kérem, valami fontosat szeretnék öntől kérdezni.

Kidörzsöltem szememből az álmat és udvariasan mondtam:

— Parancsoljon!

— Csak éppen azt akartam kérdezni, gyoh el tetszett-e már aludni? — Ezt már mondta a huncut veréb és vígan csicseregve elszállt. Bosszankodva fektüdtem vissza a helyemre, de sokkal álmosabb voltam, semhogy tovább tudtam volna törödni a dologgal. Alig hnytam le a szememet, hangos libadögölgásra lettem figyelmes:

— Jaj Foxi! — kiáltotta a libuska közvetlenül a fülemben.

— Teremtő atyám, csak nincs tűz? — riadtam fel ijedten édes álomból.

— Tűz nincs — mondta a liba nevetve — kacséppén fogadim a kacsával, hogy tudok olyan hangosan gágogni, hogy a legmélyebb álmból is fel tudom önt riasztani, Foxi urfi. S lám, megnyertem a fogadást!

— Ejnye, ezt a gonoszt — bosszankodtam és újra lefeküdtem. Meg voltam róla győződve, hogy most majd békésen folytathatom az alvást. De alig hnytam le a szememet, hihetetlen hangos béka-kuruttyolásra ébredtem.

— Ott röpi, ott röpi! — ordította a béka. Ijedten ugrottam fel.

— Mi, mi? — kérdeztem rémtől.

— Foxi urfi álma — mondta a béka nevetve és a tóba ugrott. Ezt mégse hagyhatam annyiban. Hűbele Balázs módjára, gyu, ahogy voltam, utána ugrottam. A hideg víztől menten felfrissültem és az álom egy-kettőre kiment a szememből. Már a békára se harsogtam, hiszen csak tréfálni akart. Ugy-e jól tettem, gyerekek?

FOXI.

Nyári dal

Ha kék az ég és zöld a rét
Oly boldogok vagyunk,
Napestig künn a rét gyepén
Labdázunk, sziladunk.
Madár dalol a lomb alatt
Oly édes az éneke,
A szél susog, a víz csobog,
Be szép a nyári zene.
Ha alkonyon a nap leszáll,
Pihenni hív anyánk,
S az égen fónn a hold szeme
Vigyázza néz reánk.

A vörösbegy és a barázdabillegető

A barázdabillegető egy szép napon meghívta ebédre a kis vörösbegyét. Eljötték a legsebb serpenyőt és beletöltötték pár tojásukat, hogy rántottát süssenek.

Elkészült a rántotta, ők pedig helyet foglaltak az asztal mellett, gyoh a lakomázáshoz lássanak.

A barázdabillegető maga elé huzta a serpenyőt, hogy elossa a rántottát.

— Ez a tisztaság engem illet, — mondta — mert én vagyok a háziasszony!

— De én vagyok a vendég! — felelte a vörösbegy — és mindenütt az a szokás, hogy a vendég vesz előbb a táliból.

— Nem igaz, mert engem illet!

Addig veszekedtek azon, hogy kit illet az elsőség, amíg a barázdabillegető olyan méregbe jött, hogy kikapta a forró rántottát a serpenyőből és odavágta a vörösbegyhez. A vörösbegynek eddig a napig fehér volt a melle, de most hirtelen vöröstre pirult.

De a vörösbegy mes tartozott a békésterméhez, sőt állatok közé. Felkapta nagy hirtelen a serpenyőt és nagyot koppantott vele a barázdabillegető fejébujjára. A barázdabillegetőnek is fehér volt eddig a napig a fejeteje, hanem bezeg most! Olyan kormos lett, mint a serpenyő volt! Még meg is dagadt!

Azán vendég sé házigazda nagy dühösen elszálltak, egyik jobbra, a másik balra.

Azóta is haragban vannak. Nem tudják megboosztatni egymásnak, hogy a veszekedés emléke nem mult el.

A vörösbegynek ugyanis még ma si vörösbegy, a barázdabillegetőnek pedig kormos a fejébujja és nagy bóbita ékeskedik rajta.

Fazék Feri halászata

— Tízéves mese —

Fazék Feri összevesszett multkor Lábas Lajcsi és Vödör Vilivel. Az összevesszés úgy kezdődött, hogy nagy barátságban együtt indultak a tópartra és úgy végződött, hogy Lábas Lajcsi és Vödör Vilii csurumvízesen szaladtak haza a mamájukhoz. Hogy közben Fazék Feri teletröskölte őket, za egész biztos! A Fazék Feri néha igazán nagyon rossz, nem csoda, hogy többi társal igen nagyon haragussnak is ezért reája.

Most is egyedül indult el halászni és mire Lábas Lajcsi, Vödör Vilii és Kanna Anna a tópartra értek, már ott horgászott javában, éppen a Lábas Lajcsi padján. Pedig oda is volt Lajcsi, jókora betűkkel:

„A horgászás tilos!”

Lábas Lajcsi rá is szólt:

— Tudod-e Fazék Feri, hogy ez az én padom?

— Bánom is én — vonogatta a vállát Fazék Feri.

— Illetlen — mondta Kanna Anna.

— És tudod-e, hogy itt a horgászás tilos?

— kérdezte Vödör Vilii.

— Bánom is én, keressetek el, ha tudtok! De bizony nem tudták elkergelni, mert a közelébe mes jutottak, úgy freskölte feléjük a vizet. A gyerekek nem akartak megint olyan vízessen hazakerülni, inkább otthagyták Fazék Ferit és a horgászást.

Bementek az erdőbe és gyerekek megölték, mikor meg már haza Fazék Feri. Nemso-kára meg is unta a békés horgászást, összedobta botját, vödört és elindult jobb mulatságot keresni.

— Te, Lajcsi — mondta Vilii — én kigondoltam valamit, úgy rá kellene ijesztetni Fazék Ferire, hogy örökre elmenjen a kedve a te padodon való horgászástól.

— Igen ám, ed mivel? — kérdezte Lábas Lajcsi.

— Kanna Anna nagyon ügyesen fest, jól fest, ha egy tjesztő bácsit festene a pad melletti póznára.

— Szívesen megpróbálok — vállalkozott Kanna Anna. — Minél csunyább bácsit festek, úgyis annál jobban megijed tőle.

— Jaj, de kedvesek vagytok! — ujjongott Lábas Lajcsi. — Igazán nagyon köszönöm, hogy gyi fáradoztok miattam.

— Szívesen — mondták Kanna Anna és Vödör Vilii egyszerre és Kanna Anna már hozzá is fogott a festéshez.

Egy-kettőre kézen is volt az tjesztő bácsi. Olyan kitűnően sikerült, hogy maga Kanna Anna is megijedt tőle.

Alig várták már, hogy Fazék Feri megint odamerészkedjen. Elbujtak egy-egy fa mögé és onnan leskelődtek. No, nem kellett sokáig várniok, Fazék Feri fityűrésze közelébe és los a horgászás — táblával és horgászni kezdett. Ebben a pillanatban felpillantott a póznára, ahonnan egy szörnyű haragos szecesen nézett rá vissza. Fazék Feri úgy megijedt, hogy ijedtében a vízbe pottyan. És mit gondoltok, mit csinált a többi gyerekek? Szépen kimentették a vízből.

A tündérgomb

Egyszer egy kis tündér
Mig valamit mondott,
Tündérvilágáról
Leejtett egy gombot.

Ejgurult a kis gomb
Erdő közepébe,
Csalt alatti mélybe
Odvasfa tövébe.

Látta a kis tündér
Nem hajlott le érte,
Lejje meg egy koldus!
Boldog leszen véle!...

Mert az volt a gombnak
A sajátossága,
Hogy amit csak vágyott
Eljerte gazdáját!

S arra jött egy koldus
Ezer volt a gondja,
Bánta is ő szegény,
Hogy nincs kabátgombja!...

S éppen ez a koldus
Talált rá a gombra!
Egyebet találtak...
Szászor is elmondta.

És elhajította
Erdő közepébe,
Csalt alatti mélybe,
Odvasfa tövébe.

Eszébe se jutott,
Hogy azon a gombon,
Sorsa megváltozzék!...
Sorsa megforduljon.

Egyszerű kis gomb volt
Nem látszott meg rajta,
O, ha az a koldus
Kabátjára varrja!...

De elhajította
Erdő közepébe,
Csodátévő kispomb
Ott maradt a mélybe.

Igy nyaralnak az cécerek

Egérpapa és egérmama, valamint bájos gyermekeik: a Dini fin és a cini kisasszonyka, nyaralni mentek a városból. Dióhéjakból készült egérszekerem vitték magukkal za álskamrából összegyűjtött sok-sok ételmiszert: búzát, árpát, tarhonyát, moGYorót, sajtot — mindazt, ami az egéri tész szerint finom falat. Éjszaka mentek ki a városból a sötétség védelme alatt s amikor már a mezőn vonultak keresztül, vígan daloltak:

Végre, végre, végre,
Megyünk a vidékre!
Ott nyaral az, aki ur,
Ott az egér felvidül,
Ihaj, csuhaj, Sára! —
Pityuli a cicérai!

A folyó partján telepedtek le.

— Bár mi nem szeretjük az utálatos vizet, de azért itt nyaralunk, mert gyi előkelő a dolgot. Itt, a lajtós parton, pompás napfürdőköt vehetünk... Nyári lakást: sátrat, falevelekből készített magunknak. A nyaralás alatt nem akarok lyukba bujni.

Igy is történt, hamarosan kész volt az egérsátor, amiben kényelmesen elhelyezkedtek s az ételmiszereket is elraktározták benne. Délután, amikor szépen süttött a jó meleg nap, az egész familia kint sítkezezett a folyó partján. Dini és Cini pajánul firkárcztak a homokban, a jó szülők pedig rómt játszottak az apró egérszármakkal. Egyszer csak észrevették, hogy egy kis játék-osonak titódott a folyón a parthoz. Valamelyik nyaraló mellől hozta ide a víz ezt a szép egérmekjüket-osonakot, amelyik most meg állott itt a homokban. Nosza, odarohant ám Dini meg Cini. Lelkendezve kiabáltak:

Itt a szép fehér hajó!
Éppen nekünk volna jó!
Evezője, vitorlája —
Be jó volna szállni rája.
Gyerünk ide papa, mámi, —
Gyerünk rajja csónakázni!...

Azok mindjárt abba is hagyták a kártyázást, odafutottak a perc mliva már a szép sákvitorliás hajócskán volt az egész család. Dini ki-feszítette a vitorlát, a papa meg az evezőt kapta kézbe s megőkzte vele a partot. A csónak erre kiskiólt a nagy, hullámos vízre s a habokban ringatózva haladt lefelé az árral. A nap ragyogott, a szellő fujdogált, az egész egér-család pedig dalolt a hajón:

A tengeren vig tengerez,
Aki mindig igen merész,
Evez, dalol, nem heverész,
Nem eszi meg őt a penész...
A papa vidám táncrútiát cincogott, Dini,

meg Cini táncrapertült. De jaj, egyszer csak megpillent a csónak a táncolók alatt és Cini belesett a folyóba. No, lett is erre nagy riadalom jajgatós ijedelem, mert hiszen az egerek nem tudnak uszni.

— Cinkém! Cinkém! — sívalkodott a mama. — Jaj-jaj-jaj!...

A habok a csónak mellé dobhták Cinit s ekkor a mama hirtelen feljé nyújtotta a farkát. Cini belékapaszzkodott s így sikerült behuzni a hajóba a kis haszonlatant...

Már alkonyodott, amikor kikötötték s be-siettek a nyaraló-sátorba, hogy megvaasorázzanak. Már éppen lakomáztak, amikor megjelent a sátor ajtaján egy borzas, éhenkórász mezei egér. Lerítt róla a nyomorúság. Így cincogott nagy keservesen:

Tiszteit helgyek és urak,
Boldog aki így mulat!
A tyúkok volnánk, nemde?
Nem is lehet kétség benne.
A mezei egének
Semmiye sincs szegénynek.
De jó lenne látom, mi jó, —
De jó lenne egy kis dió!...

A papa-egér dühbe gurult. Még hogy diót akar ez a rongyos mezei egér! Még csak egy kis penészes sajtot mes, nemhogy diót! Mérgesen rákiáltott a jámborra:

Kedves rokon!
Ne vedd zokom,
De ha el nem hordod magad,
Leitöm a derekadat!

Meghökkent a mezei egér erre a gorombaságra, de aztán büszkén kidüllesztette a mellét, ke-mény tekintettel végigmérte a gögös városi csa-ládót ezután szó nélkül elhordta kopott irháját. Elszaladt a közel mezőre s tanácskozásra ösz-szeincogta néhány éhező cimboráját. Amikor leszállt az éjszaka, elindultak a városi egerek nyaralója felé. Voltak vagy tizen a rongyos mezei egerek. A gögös rokonok levélásra alá há-tulról bebujtak s neszelenül kihordták mind az ételmiszert s odakinn féltrakták za ott álló dió-héj-szekerekre. Már éppen indulni akartak ml-kor Dini urfi felbprett s kiszaladt a sátor mellé.

— Ki az? Ki az? — kiáltott.
Egy marcona mezei egér nyomban ott ter-mett és nagyon nyakonütötte Dinit. Ez rémül-ten futott be a sátorba és fellakmázta a csalá-dot, de ekkor már késő volt. Már csak a gyor-san távolodó dióhéj-szekerek dühögését hall-hatták.

Másnap este a poruljárt városi egércsalád kihevze visszatért a városba, az élebskamrába. Így végzódott rövid nyaralásuk, a sajját gögös-egérük miatt. Mert bizony segíteniük kellett volna a szegény nyomorba jutott mezei rokonon!